

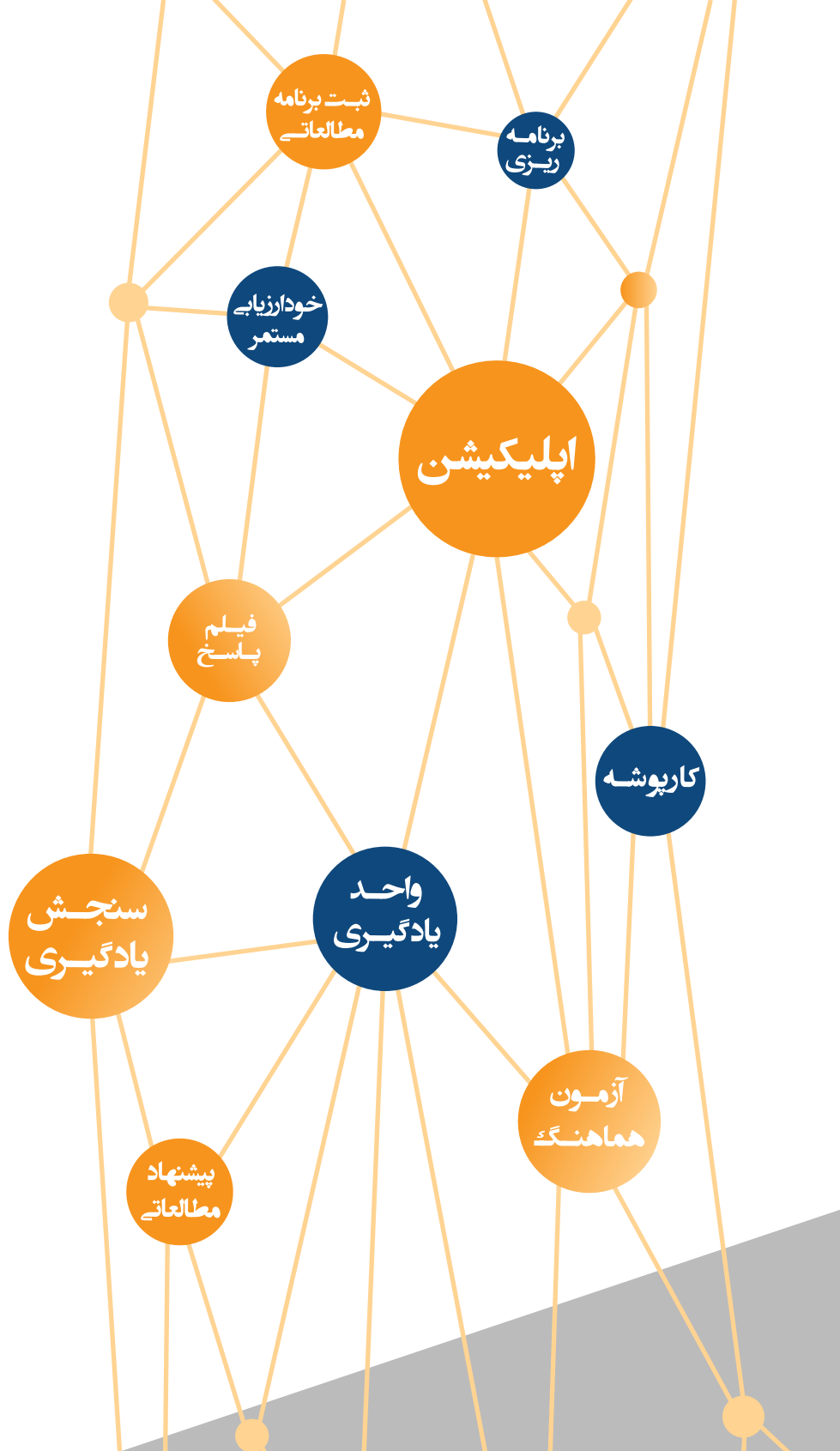
مرکز آموزش های مراآت

سال تحصیلی ۱۴۰۰ / ۱۴۰۱

آزمون

سنجش آغازین

دفترچه سوال و پاسخ دوازدهم انسانی

ردیف	مواد آزمون	تعداد سوال	محتوای آزمون دوازدهم
۱	ریاضی	۲۰	دروس پایه کنکور (ریاضی و آمار ۱ و ۲)
۲	زبان و ادبیات فارسی	۳۰	دروس پایه کنکور (علوم و فنون ادبی ۱ و ۲)
۳	علوم اجتماعی	۱۵	دروس پایه کنکور (جامعه‌شناسی ۱ و ۲)
۴	روان‌شناسی	۱۵	کل کتاب
۵	زبان عربی	۲۰	دروس پایه کنکور (عربی ۱ و ۲)
۶	تاریخ	۱۳	دروس پایه کنکور (تاریخ ۱ و ۲)
۷	جغرافیا	۱۲	دروس پایه کنکور (جغرافیا ۱ و ۲)
۸	فلسفه و منطق	۲۰	دروس پایه کنکور (منطق و فلسفه)
۹	اقتصاد	۱۵	کل کتاب

هدفمند درس بخوانید

با اپلیکیشن مراآت
meraati.ir

آموزش را هدفمند مدیریت کنید

۱. برای یک آزمایش به محلول آب نمک نیاز داریم. اگر ۳۰۰ کیلوگرم محلول ۲۵ درصد در اختیار داشته باشیم، چند کیلوگرم آب به آن اضافه کنیم تا غلظت محلول به ۲۰ درصد برسد؟

۱) ۷۵

۲) ۶۵

۳) ۶۰

۴) ۵۵

پاسخ

۱ میزان نمک موجود در محلول را x کیلوگرم فرض می‌کنیم، در این صورت:

$$\frac{x}{300} = \frac{25}{100} \Rightarrow x = 75$$

حال به این محلول m کیلوگرم آب اضافه می‌کنیم تا غلظت آن به ۲۰ درصد برسد.

$$\frac{75}{300+m} = \frac{20}{100} \Rightarrow 300 + m = 375 \Rightarrow m = 75$$

فصل

[دهم] فصل ۱: معادله درجه دوم

واحد یادگیری

[دهم] درس ۳: معادله‌های شامل عبارت‌های گویا

زیرواحد یادگیری

[دهم] کاربرد معادلات گویا در مسائل

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۲. معادله‌های $x^2 + x - 12 = 0$ و $x^2 - 5x - a^2 = 0$ یک ریشه مشترک حقیقی دارند. مقدار a کدام می‌تواند باشد؟

- ۱) -۶
- ۲) -۴
- ۳) -۲
- ۴) صفر

۱

$$x^2 + x - 12 = 0 \Rightarrow (x + 4)(x - 3) = 0 \Rightarrow x = 3, -4$$

هر دو ریشه را در معادله دوم قرار می‌دهیم:

$$x = 3 \Rightarrow 3^2 - 5(3) - a^2 = 0 \Rightarrow a^2 = -6$$

$$x = -4 \Rightarrow (-4)^2 - 5(-4) - a^2 = 0$$

$$\Rightarrow a^2 = 36 \Rightarrow a = \pm 6$$

فصل

[دهم] فصل ۱: معادله درجه دوم

واحد یادگیری

[دهم] درس ۲: حل معادله درجه ۲ و کاربردها

زیرواحد یادگیری

[دهم] حل معادله درجه ۲ با روش تجزیه

حیطه شناختی

مقدماتی

پاسخ

فیلم پاسخ

۳. اگر $\frac{a}{x+1} + \frac{1}{x+2} = \frac{2x+b}{x^2+3x+2}$ باشد، مقدار $a + b$ کدام است؟

۱) -۱

۲) صفر

۳) ۲

۴) ۴

پاسخ

۴

$$\frac{a}{x+1} + \frac{1}{x+2} = \frac{2x+b}{x^2+3x+2} \Rightarrow \frac{a(x+2)+(x+1)}{(x+1)(x+2)} = \frac{2x+b}{x^2+3x+2}$$

$$\Rightarrow \frac{(a+1)x+2a+1}{x^2+3x+2} = \frac{2x+b}{x^2+3x+2}$$

چون مخرج دو کسر مساویند با مقایسه صورت دو کسر داریم:

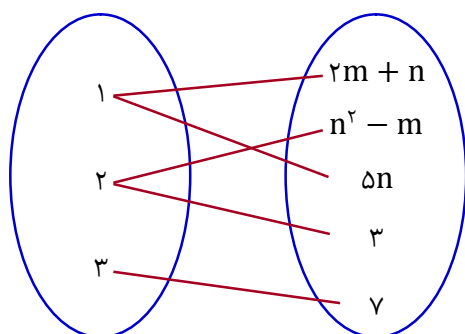
$$\Rightarrow \begin{cases} a+1=2 \\ 2a+1=b \end{cases} \Rightarrow a=1, b=3$$

$$\Rightarrow a+b=4$$

فیلم پاسخ

۴. اگر نمودار زیر نمایشگر تابع f باشد، $m + n$ کدام می‌تواند باشد؟

۱) ۹

۲) ۷

۳) ۵

۴) ۳

پاسخ

۱ با توجه به نمودار داریم:

$$\begin{aligned} \begin{cases} 2m + n = 5n \\ n^2 - m = 3 \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} m = 2n \\ n^2 - m = 3 \end{cases} \\ \Rightarrow n^2 - 2n = 3 &\Rightarrow n^2 - 2n - 3 = 0 \\ \Rightarrow (n - 3)(n + 1) &= 0 \\ \Rightarrow n = 3, n = -1 & \\ \Rightarrow \begin{cases} n = 3 \Rightarrow m = 6 \\ n = -1 \Rightarrow m = -2 \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} m + n = 9 \\ m + n = -3 \end{cases} \end{aligned}$$

فصل

[دهم] فصل ۲: تابع

واحد یادگیری

[دهم] درس ۱: مفهوم تابع

زیرواحد یادگیری

[دهم] معرفی تابع با نمودار و ن

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

فصل
[دهم] فصل ۲: تابع

واحد یادگیری
[دهم] درس ۳: نمودار تابع خطی

زیرواحد یادگیری
[دهم] ساختن یک تابع خطی (پیدا کردن ضابطه)

حیطه شناختی
مقدماتی

۵ اگر تابع خطی $f(x) = (a - b)x^2 + 3x + b$ محور طول‌ها را در نقطه‌ای به طول ۱ قطع کند آنگاه تابع $g(x) = x^3 + 5x + (a + b)$ محور عرض‌ها را در چه نقطه‌ای قطع می‌کند؟

۱ (۰, ۲)

۲ (۰, ۱)

۳ (۰, ۰)

۴ (۰, -۶)

پاسخ

۴ برای آنکه $f(x) = (a - b)x^2 + 3x + b$ تابع خطی باشد، باید ضریب x^2 یعنی $a - b$ برابر صفر باشد:

$$a - b = 0 \Rightarrow a = b$$

و برای آنکه f محور طول‌ها را در نقطه‌ای به طول ۱ قطع کند باید $f(1) = 0$ باشد:

$$f(1) = 3(1) + b = 0 \Rightarrow b = -3$$

$$\Rightarrow a = b = -3$$

$$\Rightarrow g(x) = x^3 + 5x - 6$$

برای پیدا کردن محل برخورد نمودار تابع با محور عرض‌ها کافی است در ضابطه تابع مقدار x را برابر صفر قرار دهیم:

$$g(0) = (0)^3 + 5(0) - 6 = -6$$

فیلم پاسخ

آزمون هماهنگ تعیین سطح پایه دوازدهم انسانی

۶ اگر $S(2, -18)$ رأس سهمی $y = 2x^2 + mx + n$ باشد، این سهمی محور x ها را با چه طول‌هایی قطع می‌کند؟

① ۱ و ۲

② ۱- و ۲

③ ۱- و ۵

④ ۱- و ۲-

پاسخ

۳ اگر $S(h, k)$ رأس سهمی باشد، معادله آن به صورت $y = a(x - h)^2 + k$ است. در این وضعیت داریم:

$$\xrightarrow{S(2, -18)} a(x - 2)^2 - 18 = 2x^2 + mx + n$$

$$\Rightarrow a(x^2 - 4x + 4) - 18 = 2x^2 + mx + n$$

$$\Rightarrow ax^2 - 4ax + 4a - 18 = 2x^2 + mx + n$$

از مقایسه دو معادله داریم:

$$a = 2, m = -8, n = -10$$

$$\Rightarrow y = 2x^2 - 8x - 10$$

$$= 2(x - 2)(x + 1) \xrightarrow{y=0} x = 2, x = -1$$

فیلم پاسخ

۷. اگر میانگین داده‌های ۱۵، ۵، ۸، ۹، ۷، ۶، a و ۱ برابر ۷ باشد، میانگین داده‌های کمتر از میانه کدام است؟

۱) ۳/۵

۲) ۴

۳) ۴/۱۲۵

۴) ۴/۲۵

۴

$$\frac{1+a+6+7+9+8+5+15}{8} = 7 \Rightarrow \frac{a+51}{8} = 7 \Rightarrow a = 5$$

داده‌های مرتب شده: ۱، ۵، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۵

$$\text{میانه} = \frac{7+6}{2} = 6.5 \Rightarrow \text{داده‌های کمتر از میانه} = 1, 5, 5, 6$$

$$\text{میانگین داده‌های کمتر از میانه} = \frac{1+5+5+6}{4} = \frac{17}{4} = 4.25$$

پاسخ

فصل

[دهم] فصل ۳: کار با داده‌های آماری

واحد یادگیری

[دهم] درس ۲: معیارهای گرایش به مرکز

زیرواحد یادگیری

[دهم] حل مسائل مختلف مربوط به میانه

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۸ در داده‌های زیر واریانس داده‌های کمتر از چارک اول و بیشتر از چارک سوم چقدر است؟

۱۹, ۳۴, ۳۳, ۲۷, ۲۴, ۲۳, ۲۹, ۲۶, ۲۲, ۲۰

۱ ۹۸/۵

۲ ۴۹/۲۵

۳ ۳۹/۴

۴ ۲۹/۵۵

۲

داده‌های مرتب شده: ۱۹, ۲۰, $\overset{Q_1}{\underset{\downarrow}{22}}, 23, \underbrace{24, 26}_{Q_2 = \frac{24+26}{2} = 25}, 27, \overset{Q_3}{\underset{\downarrow}{29}}, 33, 34$

داده‌های کمتر از چارک اول و بیشتر از چارک سوم: ۱۹, ۲۰, ۳۳, ۳۴

$$\text{میانگین} = \frac{19 + 20 + 33 + 34}{4} = 26/5$$

$$\text{واریانس} = \frac{(19 - 26/5)^2 + (20 - 26/5)^2 + (33 - 26/5)^2 + (34 - 26/5)^2}{4}$$

$$= \frac{197}{4} = 49/25$$

فصل

[دهم] فصل ۳: کار با داده‌های آماری

واحد یادگیری

[دهم] درس ۳: معیارهای پراکندگی

زیر واحد یادگیری

[دهم] معرفی دامنه میان‌چارکی و کاربرد آن

حیطه شناختی

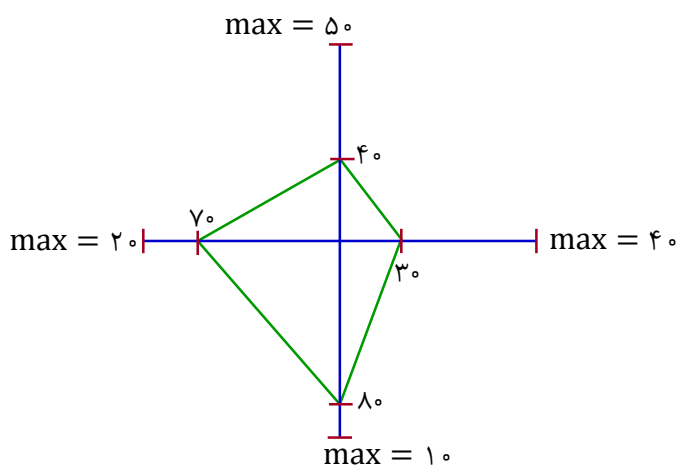
پیشرفته

پاسخ

فیلم پاسخ

۹. میانگین داده‌های نمودار راداری زیر کدام است؟

۱ (۱)

۱۲ (۲)

۱۳/۵ (۳)

۱۴ (۴)

۳

پاسخ

$$\frac{40}{100} = \frac{x_1}{50} \Rightarrow x_1 = 20$$

$$\frac{30}{100} = \frac{x_2}{40} \Rightarrow x_2 = 12$$

$$\frac{80}{100} = \frac{x_3}{10} \Rightarrow x_3 = 8$$

$$\frac{70}{100} = \frac{x_4}{20} \Rightarrow x_4 = 14$$

$$\text{میانگین} = \frac{20+12+8+14}{4} = \frac{54}{4} = 13/5$$

فصل [دهم] فصل ۴: نمایش داده‌ها

واحد یادگیری [دهم] درس ۲: نمودارهای چندمتغیره

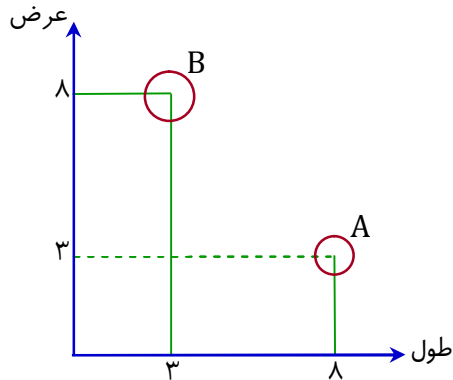
زیرواحد یادگیری [دهم] نمودار راداری

حیطه شناختی [دهم] مقدماتی

فیلم پاسخ

۱۰. در نمودار حبابی شکل زیر، طول و عرض و ارتفاع دو جعبه نمایش داده شده است. اگر حجم جعبه A، $\frac{4}{9}$ حجم جعبه B باشد، نسبت شعاع دو دایره نمودار چقدر است؟

- ۱ $\frac{1}{2}$
- ۲ $\frac{2}{3}$
- ۳ $\frac{\sqrt{3}}{2}$
- ۴ $\frac{\sqrt{2}}{3}$

پاسخ

۲. اگر ارتفاع دو جعبه را x_1 و x_2 فرض کنیم، آنگاه داریم:

$$\frac{\text{حجم جعبه A}}{\text{حجم جعبه B}} = \frac{3 \times 8 \times x_1}{8 \times 3 \times x_2} = \frac{x_1}{x_2} = \frac{4}{9}$$

حال اگر شعاع دو دایره را r_1 و r_2 فرض کنیم، آنگاه:

$$\frac{4}{9} = \frac{x_1}{x_2} = \frac{r_1^2}{r_2^2} \Rightarrow \frac{r_1}{r_2} = \frac{2}{3}$$

فصل

[دهم] فصل ۴: نمایش داده‌ها

واحد یادگیری

[دهم] درس ۲: نمودارهای چندمتغیره

زیرواحد یادگیری

[دهم] نمودار حبابی

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۱۱. اگر ارزش گزاره $p \Rightarrow q$ نادرست باشد، آنگاه ارزش کدام گزاره الزاماً نادرست است؟

۱ $p \Rightarrow r$

۲ $q \Rightarrow r$

۳ $p \Rightarrow (q \wedge r)$

۴ $p \Rightarrow (q \vee r)$

پاسخ

۳ اگر $p \Rightarrow q$ نادرست باشد، آنگاه p درست و q نادرست است، پس گزاره r هر چه باشد $q \wedge r$ نادرست بوده و $p \Rightarrow (q \wedge r)$ نادرست خواهد بود. در بقیه گزاره‌ها کافی است r را درست فرض کنیم تا گزینه‌های «۱» و «۲» و «۴» درست باشند.

فصل

[یازدهم] فصل ۱: آشنایی با منطق و استدلال

ریاضی

واحد یادگیری

[یازدهم] درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها

زیرواحد یادگیری

[یازدهم] ترکیب شرطی

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۱۲. اگر p و q درست و r نادرست باشد، گزاره
 $((p \Rightarrow q) \wedge r) \Leftrightarrow (p \Rightarrow (q \wedge r))$ با کدام گزاره هم ارز

نیست؟

۱ $p \wedge q$

۲ $p \wedge r$

۳ $r \Rightarrow q$

۴ $r \Rightarrow p$

پاسخ

۲ با استفاده از جدول داریم:

$$((p \Rightarrow q) \wedge r) \Leftrightarrow (p \Rightarrow (q \wedge r))$$

p	q	r	$p \Rightarrow q$	$(p \Rightarrow q) \wedge r$	$q \wedge r$	$p \Rightarrow (q \wedge r)$	$((p \Rightarrow q) \wedge r) \Leftrightarrow (p \Rightarrow (q \wedge r))$
د	د	د	د	د	د	د	د
د	د	ن	د	ن	ن	د	ن
د	ن	د	ن	ن	ن	د	د
د	ن	ن	د	ن	ن	د	د
ن	د	د	ن	ن	د	د	د
ن	د	ن	د	ن	ن	د	د
ن	ن	د	د	ن	ن	د	د
ن	ن	ن	د	ن	ن	د	د

با فرض درست بودن p و q و نادرست بودن r فقط ارزش گزاره
 $(p \wedge r)$ یعنی گزینه «۲» نادرست است.

فصل

[یازدهم] فصل ۱: آشنایی با منطق و استدلال

ریاضی

واحد یادگیری

[یازدهم] درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها

زیرواحد یادگیری

[یازدهم] ترکیب دشرطی / عکس نقیض

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

فصل
[یازدهم] فصل ۲: تابع

واحد یادگیری
[یازدهم] درس ۲: توابع پلکانی و قدرمطلق

زیرواحد یادگیری
[یازدهم] تابع جزء صحیح و رسم آن

حیطه شناختی
پیشرفته

۱۳. تابع $y = [|2x - 3| + 2x] - [|2x - 3] + 2x$ به ازای

$x = \frac{1}{3}$ برابر کدام است؟ ([ ] نماد جزء صحیح است.)

- ۱) $\frac{2}{3}$
۲) صفر
۳) $-\frac{11}{3}$
۴) $-\frac{16}{3}$

۱

$$x = \frac{1}{3}$$

$$\Rightarrow y = [|2(\frac{1}{3}) - 3| + 2(\frac{1}{3})] - [|2(\frac{1}{3}) - 3] + 2(\frac{1}{3})$$

$$= [-(\frac{2}{3} - 3) + \frac{2}{3}] - [-\frac{7}{3}] + \frac{2}{3} = 3 - |-\frac{7}{3}|$$

$$= 3 - \frac{7}{3} = \frac{2}{3}$$

پاسخ

فیلم پاسخ

فصل
[یازدهم] فصل ۲: تابع

واحد یادگیری
[یازدهم] درس ۱: توابع ثابت، چندضابطه‌ای و
همانی

زیر واحد یادگیری
[یازدهم] تابع همانی

حیطه شناختی
پیشرفته

۱۴. f تابع همانی و g تابع ثابت است. اگر $f(3)g(5) + f(5)g(3) = 8$

باشد، حاصل $f(2) + g(2)$ کدام است؟

- ۱) ۴
۲) ۳
۳) ۲
۴) صفر

۲

$$\xrightarrow{f(x)=x, g(x)=k} \begin{cases} f(3) = 3, f(5) = 5 \\ g(5) = g(3) = k \end{cases}$$

$$\Rightarrow 3k + 5k = 8 \Rightarrow k = 1$$

$$\Rightarrow f(2) + g(2) = 2 + 1 = 3$$

پاسخ

فیلم پاسخ

فصل
[یازدهم] فصل ۲: تابع

واحد یادگیری
[یازدهم] درس ۲: توابع پلکانی و قدرمطلق

زیرواحد یادگیری
[یازدهم] تابع علامت

حیطه شناختی
مقدماتی

۱۵. اگر $f(x) = \begin{cases} \lfloor \frac{2x+1}{5} \rfloor & x \geq 2 \\ 2\text{sign}(x) + 5 & x < 2 \end{cases}$ باشد، حاصل

$f(2) + f(-2)$ کدام است؟ ([ ] نماد جزء صحیح است.)

۱) -۳

۲) -۱

۳) ۱

۴) ۴

۴

$$f(2) = \left\lfloor \frac{2(2)+1}{5} \right\rfloor = 1$$

$$f(-2) = 2\text{sign}(-2) + 5 = 2(-1) + 5 = 3$$

$$\Rightarrow f(2) + f(-2) = 4$$

پاسخ

فیلم پاسخ

فصل
[یازدهم] فصل ۲: تابع

واحد یادگیری
[یازدهم] درس ۳: اعمال بر روی توابع

زیرواحد یادگیری
[یازدهم] عملیات توابع به کمک ضابطه توابع

حیطه شناختی
مقدماتی

فیلم پاسخ

۱۶. اگر $(f + g)(x) = x^2 + 3x$ و $(f - g)(x) = x - 5$ باشد،
 $f(1)$ کدام است؟

① صفر

② ۱

③ ۲

④ ۲/۲

۱

$$\begin{aligned} x=1 &\rightarrow \begin{cases} (f + g)(1) = f(1) + g(1) = 4 \\ (f - g)(1) = f(1) - g(1) = -4 \end{cases} \\ \Rightarrow f(1) = 0, g(1) = 4 \end{aligned}$$

فصل
[یازدهم] فصل ۳: آمار

واحد یادگیری
[یازدهم] درس ۱: شاخص‌های آماری

زیرواحد یادگیری
[یازدهم] شاخص بهای کالا و خدمات

حیطه شناختی
مقدماتی

۱۷. فرض کنید که یک خانواده در هر سال ۴۰۰ نان و ۱۲۰ کیلوگرم برنج مصرف می‌کنند و قیمت هر نان در سال پایه ۱۰ هزار تومان و قیمت یک کیلو برنج ۲۰ هزار تومان است. اگر قیمت نان در سال جدید ۲۰ هزار تومان بوده و شاخص بهای دو کالا باهم ۳۰۰ درصد افزایش نسبت به سال پایه داشته باشد، قیمت یک کیلو برنج در سال جدید تقریباً چند هزار تومان است؟

۱) ۱۱۲

۲) ۱۴۶

۳) ۱۵۸

۴) ۱۹۸

پاسخ

۲) اگر قیمت یک کیلو برنج را در سال جدید X هزار تومان فرض کنیم، آنگاه:

$$\text{شاخص بهای دو کالا} = \frac{400 \times 20 + 120 \times X}{400 \times 10 + 120 \times 20} \times 100 = 300 + 100$$

$$\Rightarrow \frac{8000 + 120X}{4000 + 2400} = 4 \Rightarrow X = 146/6$$

فیلم پاسخ

فصل
[یازدهم] فصل ۳: آمارواحد یادگیری
[یازدهم] درس ۱: شاخص‌های آماریزیرواحد یادگیری
[یازدهم] شاخص بیکاریحیطه شناختی
مقدماتی

۱۸. از یک منطقه با جمعیت ۳ میلیون نفر، ۸۰ درصد جمعیت فعال هستند. در این منطقه نرخ بیکاری ۱۵ درصد است. باید در این منطقه چند هزار شغل ایجاد کنیم، تا نرخ بیکاری به ۱۳ درصد برسد؟

۱) ۳۵

۲) ۴۰

۳) ۴۸

۴) ۵۴

پاسخ

۳

$$\text{جمعیت فعال} = \frac{80}{100} \times 3 = 2/4$$

اگر تعداد بیکارهای اولیه را x فرض کنیم، آنگاه:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{15}{100} = \frac{x}{2/4} \Rightarrow x = 0/36$$

اگر تعداد بیکاری‌های ثانویه را y فرض کنیم، آنگاه:

$$\text{نرخ بیکاری مطلوب} = \frac{13}{100} = \frac{y}{2/4} \Rightarrow y = 0/312$$

پس تعداد بیکاران در حال حاضر $0/36 \times 1000000 = 360000$

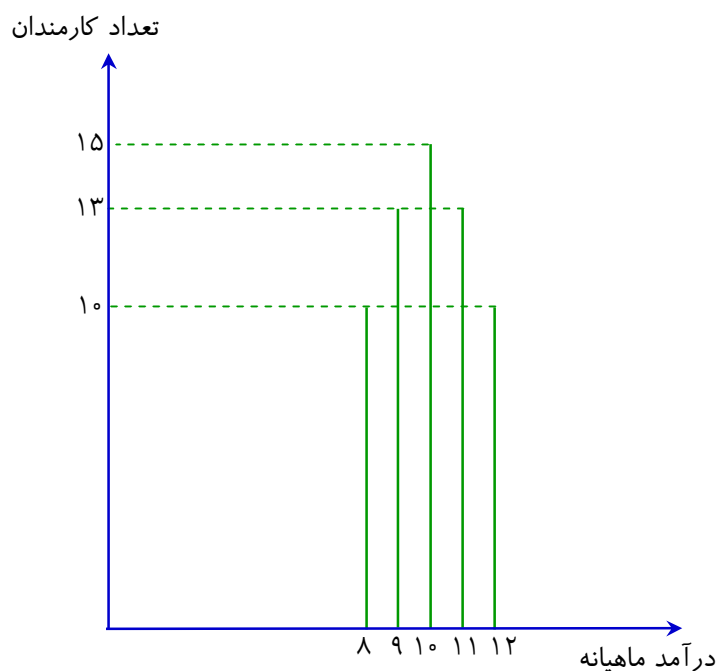
نفر بوده و باید به $0/312 \times 1000000 = 312000$ نفر برسد یعنی

باید ۴۸۰۰۰ شغل ایجاد شود.

فیلم پاسخ

۱۹. با توجه به نمودار میله‌ای زیر خط فقر به روش میانه کدام است؟

۱ ۴/۵

۲ ۵

۳ ۹

۴ ۱۰

پاسخ

۲. تعداد کل کارمندان $۱۰ + ۱۳ + ۱۵ + ۱۳ + ۱۰ = ۶۱$

است، پس میانه، داده سی و یکم است:

$۱۰ = \text{میانه}$

$\Rightarrow \text{خط فقر به روش میانه} = \frac{۱۰}{۲} = ۵$

فیلم پاسخ

۲۰. اگر در یک دسته از داده‌ها همه داده‌ها را ۲ برابر کرده و سپس

با ۳ جمع کنیم، کدام گزاره نادرست است؟

- ① میانگین در ۲ ضرب شده و با ۳ جمع می‌شود.
- ② میانه در ۲ ضرب شده و با ۳ جمع می‌شود.
- ③ واریانس در ۴ ضرب می‌شود.
- ④ انحراف معیار در ۲ ضرب شده و با ۳ جمع می‌شود.

پاسخ

۴. اگر داده‌ها را در a ضرب کرده و با b جمع کنیم انحراف معیار

در $|a|$ ضرب می‌شود.

فصل

[دهم] فصل ۳: کار با داده‌های آماری

واحد یادگیری

[دهم] درس ۳: معیارهای پراکندگی

زیرواحد یادگیری

[دهم] معرفی واریانس و انحراف معیار

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۲۱. کدام زبان کاملاً درست معرفی نشده است؟

- ① زبان پهلوی: زبان رسمی دوران ساسانی بود و در مرحله‌ای میان فارسی باستان و فارسی دری قرار دارد.
- ② فارسی دری: زبان درباری سامانیان و زبان محاوره و مکاتبه مقامات دولتی بوده است.
- ③ زبان پارتی: در دوره اشکانیان رایج بوده و تا اواخر دوره ساسانی آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.
- ④ فارسی باستان: در دوره هخامنشیان (۵۵۹ تا ۳۳۰ ق.م) رواج داشته است.

پاسخ

- ③ تا اوایل دوره ساسانی آثاری به زبان پارتی تألیف می‌شده است.

۲۲. متن کدام گزینه نثر فنی است؟

- ۱) تا آموختن را آموختم، آموخته را جمله سوختم، اندوخته برانداختم و از علایق واپرداختم.
- ۲) وی مکافات نیکوکرداران و ثمرت خدمت مخلصان در شرایع جهان‌داری واجب شمرد و زجر متعدّیان و تحریک مقصران فرض شناخت.
- ۳) اگر نه به لطف او بودی، که یارستی که ذکر او به خواب اندر بدیدن؟ و نه عنایت او بودی، که را بودی به حضور او رسیدن.
- ۴) الهی اگر به دوزخ فرستی، دعوی‌دار نیستم و اگر به بهشت فرمایی، بی جمال تو خریدار نیستم، مطلوب ما بر آن که جز وصال تو طلبکار نیستم.

پاسخ

- ۲) در این گزینه کلمات عربی نسبت به سایر گزینه‌ها بیشتر است و پیچیدگی کلام نیز بیشتر است. سایر متون، نمونه‌های نثر موزون هستند.

[دهم] درس ۱۰: زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن

[دهم] تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی

۲۳. همه گزینه‌ها دربارهٔ نثر قرن پنجم و ششم درست است به جز

.....

- ۱ افزایش سادگی و روانی کلام
- ۲ به کمال رسیدن نثر ساده و رواج نثر مصنوع
- ۳ رواج تألیف کتاب در موضوع‌های گوناگون علمی
- ۴ یکی از مهم‌ترین دوره‌های کمال و گسترش نثر پارسی

پاسخ

۱ کاهش سادگی و روانی کلام و حرکت به سوی دشواری متون از ویژگی‌های سبکی نثر این دوره است.

۲۴. در کدام گزینه به‌ترتیب به شاعرانی که از دربارها کناره گرفتند (در سده پنجم و ششم) اشاره شده است؟

- ۱) ناصر خسرو - سنایی
- ۲) ناصر خسرو - انوری
- ۳) خاقانی - انوری
- ۴) خاقانی - سنایی

پاسخ

۱) ناصر خسرو، از شاعران آغاز این دوره به سبب پابندی به اعتقادات خاص دینی از دربارها کناره گرفت، پس از او سنایی هم - که ابتدا مدیحه‌گوی بود - در دوره دوم حیات شعری خود به سیر و سلوک معنوی رسید.

آزمون هماهنگ تعیین سطح پایه دوازدهم انسانی ۲۵

۲۵. درباره شعر در دوران آغاز سده چهارم و نیمه اول سده پنجم

هجری چند مورد صحیح است؟

الف) رایج‌ترین انواع شعر در این دوره حماسی، ملی و غنایی بود.

ب) شعر حکمی و اندرزی هم در این دوره به وجود آمد و هم به اوج پختگی رسید.

ج) ناصر خسرو ادامه‌دهنده راه کسانی مروزی در زمینه سرودن شعر حکمی و اندرزی بود.

د) شعر مدحی با شاعران بزرگ درباری و مدح پادشاهان و رجال دربار جایگاه خود را پیدا کرد.

۱) یک

۲) دو

۳) سه

۴) چهار

پاسخ

۲ «ج» و «د» کاملاً صحیح هستند.

توضیح موارد نادرست:

الف) رایج‌ترین انواع شعر در این دوره، حماسی، مدحی و غنایی بود.

ب) شعر حکمی و اندرزی در این دوره به وجود آمد اما در دوره سلجوقیان به پختگی رسید.

آزمون هماهنگ تعیین سطح پایه دوازدهم انسانی ۲۶

۲۶. در کدام بیت، الگوی ساخت قافیه با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) مؤمنان را برد باشد عاقبت
بر منافق مات اندر آخرت
- ۲) نام او محبوب از ذات وی است
نام این مبعوض از آفات وی است
- ۳) زشتی آن نام بد از حرف نیست
تلخی آن آب بحر از ظرف نیست
- ۴) مؤمنش خوانند جانش خوش شود
ور منافق تیز و پر آتش شود

پاسخ

۳) گزینه «۱»: واژه‌های قافیه: عاقبت - آخرت / ت: حروف قافیه /

قاعده ۲ قافیه

گزینه «۲»: واژه‌های قافیه: ذات - آفات / ات: حروف قافیه / قاعده ۲

قافیه

گزینه «۳»: واژه‌های قافیه: ظرف - حرف / رف: حروف قافیه / قاعده ۲

قافیه

گزینه «۴»: واژه‌های قافیه: خوش - آتش / ش: حروف قافیه / قاعده ۲

قافیه

در گزینه «۳» حروف اصلی قافیه طبق الگوی (مصوت + صامت +

صامت) است و در سایر گزینه‌ها (مصوت + صامت) است.

۲۷. در کدام گزینه، قافیه حروف الحاقی ندارد؟

- ① دلش گرچه در حال از او رنجه شد
دوا کرد و خوشبوی چون غنچه شد
- ② طبیعت‌شناسان هر کشوری
سخن گفت با هر یک از هر دری
- ③ ای کاش که بر من اوفتادی
خاکی که مرا به باد دادی
- ④ تو را که هر چه مراد است در جهان داری
چه غم ز حال ضعیفان ناتوان داری

پاسخ

۴. در قافیه بیت گزینه «۴» حروف الحاقی وجود ندارد.

گزینه	ردیف	واژگان قافیه	حرف / حروف الحاقی
۱	شد	رنجه - غنچه	ه
۲	-	کشوری - دری	ی
۳	-	اوفتادی - دادی	ی
۴	داری	جهان - ناتوان	-

۲۸. بین موارد زیر، چند عبارت نادرست وجود دارد؟

الف) هجاهای زبان فارسی به پنج دسته تقسیم می‌شود.

ب) تعداد هجاهای یک کلمه برابر تعداد مصوت‌های کوتاه آن است.

ج) زمانی که تعداد هجاهای دو مصراع با هم برابر باشد، آن دو مصراع با هم هم‌وزن‌اند.

د) هجای پایانی اوزان شعر فارسی همیشه بلند محسوب می‌شود.

۱) چهار

۲) سه

۳) دو

۴) یک

پاسخ

۲) الف) هجاهای زبان فارسی به سه دسته تقسیم می‌شود.

ب) تعداد هجاهای یک کلمه برابر تعداد مصوت‌های آن است.

ج) ترتیب هجاها نیز مهم است و صرفاً برابری تعداد هجا برای هم‌وزنی کافی نیست.

فصل
[دهم] فصل ۲واحد یادگیری
[دهم] درس ۵: هماهنگی پاره‌های کلامزیرواحد یادگیری
[دهم] وزن شعرحیطه شناختی
مقدماتی

۲۹. در میان واژگان زیر، چند مورد به صامت «ه/هـ» ختم شده است؟

«چهره - بزغاله - پیوسته - همخوابه - ضربه - سلسله - ده - میوه -
آدینه - پری‌زاده»

① چهار

② سه

③ دو

④ یک

۴. فقط واژه «ده» به «ه» ملفوظ ختم شده است.

۳۰. در کدام بیت آرایه «واج آرای» وجود ندارد؟

- ۱) عمری است خزان به باغ می بینم و بس
از باده تهی ایام می بینم و بس
- ۲) بهاری کز دو رخسارش همی شمس و قمر خیزد
نگاری کز دو یاقوتش همی شهد و شکر ریزد
- ۳) صحن سرای دیده بشستم ولی چه سود
کاین گوشه نیست در خور خیل خیال تو
- ۴) دل چون توانم از تو بریدن که در ازل
آب و گلم سرشته به عشق و وفای توست

پاسخ

۴. در گزینه «۱»، واج آرای صامت «ب»، در گزینه «۲» واج آرای صامت «ش» و در گزینه «۳» واج آرای صامت «خ، س» مشهود است.

۳۱. در کدام گزینه آرایه «ترصیع» مشهود است؟

- ۱) شاکر نعمت به هر مقام که بودیم
داعی دولت به هر طریق که هستیم
- ۲) دل به امید روی او همدم جان نمی‌شود
جان به هوای کوی او خدمت تن نمی‌کند
- ۳) این لطایف کز لب لعل تو من گفتم که گفت؟
وین تطاول کز سر زلف تو من دیدم که دید؟
- ۴) ای منور به تو، نجوم جمال
ای مقرر به تو، رسوم کمال

پاسخ

۴. در گزینه «۴»: آرایه ترصیع و در سایر گزینه‌ها آرایه موازنه وجود دارد.
- کلمات دارای سجع در گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: شاکر ← داعی / نعمت ← دولت / مقام ← طریق / بودیم ← هستیم
- گزینه «۲»: دل ← جان / امید ← هوا / روی ← کوی / همدم ← خدمت / جان ← تن / نمی‌شود ← نمی‌کند
- گزینه «۳»: لطایف ← تطاول / لب ← سر / لعل ← زلف / گفتم ← دیدم / گفت ← دید

۳۲. در کدام عبارت نویسنده کمتر از سجع بهره برده است؟

- ۱) الهی تا به تو آشنا شدم از خلق جدا شدم و در هر جهان شیدا شدم
نهان بودم پیدا شدم.
- ۲) فلان را اصلی است پاک و طینتی است صاف. دارای گوهری است
شریف و صاحب طبعی است کریم.
- ۳) الهی در سر خمار تو داریم در دل اسرار تو داریم و به زبان اشعار تو
داریم. اگر گوئیم ثنای تو گوئیم و اگر جوییم رضای تو جوییم.
- ۴) مودت اهل صفا چه در روی و چه در قفا، نه چنان کز پست عیب
گیرند و پیشت بیش میرند.

پاسخ

۴) گزینه «۱»: «آشنا - جدا - شیدا - پیدا» ارکان سجع‌اند.

گزینه «۲»: «پاک - صاف»، «شریف - کریم» ارکان سجع هستند.

گزینه «۳»: «خمار - اسرار - اشعار»، «ثنا - رضا»، «گوییم، جوییم»
ارکان سجع‌اند.

گزینه «۴»: «گیرند - میرند» ارکان سجع‌اند.

۳۳. در کدام بیت آرایه «جناس تام» به کار نرفته است؟

۱) دادگر آسمان که داد بشر داد

داد که تا خاکیان رهند ز بیداد

۲) باری است سر بر دوش من خواهم فکندن بار من

باری چو باری می کشم بر دوش هم بار شما

۳) بادت به دست باشد اگر دل نهی به هیچ

در معرضی که تخت سلیمان رود به باد

۴) داد تو را داد تا که داد دهی تو

گر ندهی داد، داد از تو کند داد

پاسخ

۳) گزینه «۱»: داد (حق و عدل) و داد (فعل از مصدر دادن)

گزینه «۲»: باری (بار و محموله‌ای) و باری (خلاصه)

گزینه «۳»: هر دو «باد» یک معنی دارند.

گزینه «۴»: داد (حق و عدل) و داد (فعل از مصدر دادن)

۳۴. در کدام بیت آرایه تشبیه بیشتری دیده می‌شود؟

- ۱) با سلسله موی تو تا صبحدم امشب
خوایی است پریشان دل دیوانه ما را
- ۲) شبانی‌ام هوس است و طواف کعبه طور
مگر به گوش دلی بشنوم صدای تو را
- ۳) غبار فقر و فنا توتیای چشمم کن
که خضر راه شوم چشمه بقای تو را
- ۴) قاف عزلت تو به من دادی و اقلیم بقا
تا توانستم از این قاعده عنقا گشتن

پاسخ

۳) گزینه «۱»: سلسله مو: ۱ تشبیه

گزینه «۲»: کعبه طور: ۱ تشبیه

گزینه «۳»: غبار فقر، غبار فنا، همچنین شاعر غبار فنا را به توتیا

تشبیه کرده است و خود را به خضر راه: ۴ تشبیه

گزینه «۴»: قاف عزلت، اقلیم بقا، شاعر خود را به عنقا تشبیه کرده

است: ۳ تشبیه

۳۵. در کدام یک از بیت‌های زیر آرایه «استعاره» وجود ندارد؟

- ۱) میرم از غصه که ناگاه به آن ماه رسد
آه سردی که من سوخته ناگاه کشم
- ۲) آن کیست که پیرا من خورشید جمالش
از مشک سیه دایره نیمه کشیده است
- ۳) گفت اگر خواهد دلت زین لعل میگون خنده‌ای
گریه‌ها می‌کن به صد خون جگر گفتم به چشم
- ۴) ای یار دوردست که دل می‌بری هنوز
چون آتش نهفته به خاکستری هنوز

پاسخ

۴. در این گزینه هیچ‌گونه استعاره‌ای وجود ندارد و شاعر فقط از تشبیه استفاده کرده است. در گزینه «۱» ماه استعاره از «معشوق» است. در گزینه «۲»: مشک سیاه استعاره از «موی معشوق» و در گزینه «۳» لعل استعاره از «لب معشوق» است.

آزمون هماهنگ تعیین سطح پایه دوازدهم انسانی ۳۶

۳۶. در کدام گزینه کلمه «نگین» در معنای مجازی به کار رفته است؟

- ۱) شد جهان همچو حلقه‌ای بر من
تا که چشم بر آن نگین افتاد
- ۲) دو سنگی دو جنگی دو شاه زمین
میان کیان چون درخشان نگین
- ۳) نزد خرد شاهی و پیغمبری
چون دو نگین‌اند بر انگشتری
- ۴) بر او آفرین کرد کاووس شاه
که بی تو مبادا نگین و کلاه

پاسخ

۴. واژه «نگین» در این گزینه مجاز از انگشتر پادشاهی است و در سایر گزینه‌ها در معنای حقیقی خود به کار رفته است.

۳۷. در کدام بیت معنایی کنایی یافت نمی‌شود؟

- ۱) هر نگاری کان بود بر روی آب
گر همه ز آهن بود گردد خراب
- ۲) بی سر و پا گدای آنجا را
سر ز ملک جهان گران بینی
- ۳) همانا که در فارس انشای من
چو مشک است بی قیمت اندر ختن
- ۴) شه از گفتار آن زن خون‌فشان شد
عنان بر تافت، با او هم‌عنان شد

پاسخ

۳. در گزینه «۱»، نگار زدن بر روی آب (نقش بر آب زدن) کنایه از کار بیهوده کردن است. در گزینه «۲»، سرگران بودن از چیزی، کنایه از بی‌اعتنایی به آن چیز است. در گزینه «۴» خون‌فشان شدن کنایه از گریه بسیار کردن و هم‌عنان بودن کنایه از همراه بودن است.

۳۸ دربارهٔ زبان پهلوی کدام گزینه درست نیست؟

- ① آثار ادبی پهلوی به دلیل اهمیت سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام، غالباً به صورت مکتوب در نیامده بود.
- ② اشعار کمی به زبان پهلوی در دست است و آنچه باقی است دچار تحریف‌هایی شده است.
- ③ منظومهٔ درخت آسوریک از نمونه‌های شعر پهلوی است که اصل پارتی دارد.
- ④ کتاب کلیله و دمنه از آثار زبان پهلوی است که دست‌خوش تغییرات زیادی نشده است.

پاسخ

- ④ آثار ادبی منظوم و منثور زبان پهلوی از میان رفته است، ولی ترجمهٔ عربی و فارسی بعضی از آنها مانند «کلیله و دمنه» در دست است که آنها هم دچار تغییرات فراوانی شده‌اند.

۳۹. کدام گزینه در مورد نثر دوره سامانی نادرست است؟

- ۱) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی در نثر این دوره دیده می‌شود.
- ۲) محتوای نثرهای این دوره، بیشتر علمی است و گاهی نثرهای حماسی، تاریخی و دینی هم دیده می‌شود.
- ۳) بهره‌گیری از لغات عربی کم است.
- ۴) تاریخ بلعمی، التفهیم و قابوسنامه از نمونه‌های نثر این دوره هستند.

۴. «قابوسنامه» از نمونه نثرهای دوره غزنوی و سلجوقی است.

۴۰. با توجه به ویژگی‌های نثر قرن‌های پنجم و ششم، کدام گزینه را

نمی‌توان در این محدوده دسته‌بندی کرد؟

- ۱) درخت بگفتی، سلیمان آن را برکندی و بگفتی تا جای دیگر بنشانند و بفرمودی تا به کتب اندر نوشتندی که این فلان کار را شاید.
- ۲) فقر ایشان فخر ایشان گشت، تا به رفتن آن نالان شدند و به آمدن آن شادمان گشتند و مر آن را در کنار گرفتند و به جز اخوات آن را جمله خوار گرفتند.
- ۳) بسیار دیدن طاعت را سه نشان است: یکی خود را به کردار خود ناجی دیدن، دیگر مقصران را به چشم خاری نگریستن، سیم عیب کردار خود باز ناجستن.
- ۴) خبر «من عَرَفَ نفسَه فقد عَرَفَ رَبَّه» را که پرسیده‌ای احوال مختلف نمی‌گذارد که ترتیب کتابت حاصل آید.

پاسخ

- ۱) گزینه «۱»: این عبارت از تاریخ بلعمی مربوط به سده چهارم هجری است.
- ۲) گزینه «۲»: وجود مفاهیم عرفانی و استفاده از آرایه سجع در این عبارت از کشف المحجوب هجویری.
- ۳) گزینه «۳»: استفاده سجع و حذف افعال به قرینه و استفاده از لغات عربی در این متن از خواجه عبدالله انصاری.
- ۴) گزینه «۴»: استشهاد به حدیث و استفاده از سجع و لغات عربی

۴۱. هر دو مورد کدام گزینه درباره ویژگی‌های ادبی و فکری شعر

سبک هندی نادرست است؟

الف) قالب حقیقی شعر سبک هندی، مفردات (تک‌بیت‌ها) است.

ب) کاهش استفاده از بدیع و بیان

ج) استفاده از ردیف‌های کوتاه و خوش‌آهنگ

د) آثار شاعران این دوره در عین مضمون‌یابی، در سطح مانده و

به خلق آثار بزرگ منجر نشده است.

ه) تلاش شاعر این دوره یافتن فکری کلی اما تازه و بیان آن به

شکل اعجاب‌انگیز است.

۱ «الف» - «ج»

۲ «ب» - «ه»

۳ «ج» - «ه»

۴ «ب» - «د»

پاسخ

۳ عبارت «ج»: در این دوره از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ

استفاده می‌شود.

عبارت «ه»: کوشش شاعر سبک هندی مضمون‌یابی و ارائه خیال

خاص و معنی برجسته است؛ یعنی یافتن فکری جزئی اما تازه و نگفته

و بیان آن به صورتی اعجاب‌انگیز.

فصل
[یازدهم] فصل ۴

واحد یادگیری
[یازدهم] درس ۱۰: سبک‌شناسی قرن‌های
دهم و یازدهم (سبک هندی)

زیرواحد یادگیری
[یازدهم] تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی

حیطه شناختی
مقدماتی

۴۲. نثر آثار زیر به ترتیب در زمره کدام یک از انواع نثر طبقه‌بندی می‌شوند؟

«عباس‌نامه - حبیب‌السير - بدایع الوقایع - احسن‌التواریخ»

- ۱ مصنوع - بینابین - ساده - بینابین
- ۲ ساده - بینابین - مصنوع - ساده
- ۳ مصنوع - ساده - ساده - بینابین
- ۴ بینابین - مصنوع - بینابین - ساده

پاسخ

۱ عباس‌نامه: نثر مصنوع / حبیب‌السير: نثر بینابین / بدایع الوقایع: نثر ساده / احسن‌التواریخ: نثر بینابین

فصل
[یازدهم] فصل ۳

واحد یادگیری
[یازدهم] درس ۷: تاریخ ادبیات فارسی در
قرن‌های دهم و یازدهم

زیرواحد یادگیری
[یازدهم] تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی

حیطه شناختی
مقدماتی

۴۳. در عبارت زیر چند نادرستی از نظر تاریخ ادبیات وجود دارد؟

«حکومت صفوی پس از کشاکش‌هایی در ایران روی کار آمد و
مذهب شیعه را ترویج کرد و به شعر ستایشی توجه نشان داد و
ضمناً شاعران سروده‌های خود را با مضامین پند و اندرز و عرفان
و تبدیل موضوعات و تمثیلات کهن به مضامین تازه و به زبان
جدید همراه کردند.»

۱) صفر

۲) یک

۳) دو

۴) سه

پاسخ

۳) حکومت صفوی پس از کشاکش‌هایی در ایران روی کار آمد و
مذهب شیعه را ترویج کرد و به شعر ستایشی بی‌توجه بود و ضمناً
شاعران سروده‌های خود را با مضامین پند و اندرز و توصیف و بیان
امور طبیعی و تبدیل موضوعات و تمثیلات کهن به مضامین تازه و به
زبان جدید همراه کردند.

فصل
[دهم] فصل ۴

واحد یادگیری

[دهم] درس ۱۰: زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن

زیرواحد یادگیری

[دهم] تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی

حیطه شناختی

مقدماتی

۴۴. کدام یک از گزینه‌های زیر از نتایج خروج شعر از دربار و ورود

آن به خانقاه‌ها نیست؟

- ۱) خانقاه‌ها در شمار پشتیبانان و پناهگاه‌های شعر فارسی درآمدند.
- ۲) دامنه موضوعات شعر گسترش یافت.
- ۳) بر سادگی بیان، قدرت عواطف، عمق افکار و اندیشه‌هایی که موضوع شعر فارسی بود، افزوده شد.
- ۴) زبان فارسی و عربی بیش از پیش با هم زوج شدند و در اشعار به همراه یکدیگر به کار می‌رفتند.

پاسخ

۴. خروج شعر از دربار تأثیری بر آمیختگی بیشتر یا کمتر زبان فارسی با زبان عربی نداشت.

فصل
[یازدهم] فصل ۳

واحد یادگیری
[یازدهم] درس ۸: پایه‌های آوایی همسان
(۲)

زیرواحد یادگیری
[یازدهم] وزن شعر

حیطه شناختی
پیشرفته

۴۵. همهٔ گزینه‌ها در یک وزن عروضی سروده شده‌اند، به جز گزینهٔ

.....

۱) پادشاهها لشکر توفیق همراه تواند

خیز اگر بر عزم تسخیر جهان ره می‌کنی

۲) عقل اگر داند که دل دربند زلفش چون خوش است

عاقلان دیوانه گردند از پی زنجیر ما

۳) سر ز مستی برنگیرد تا به صبح روز حشر

هر که چون من در ازل یک جرعه خورد از جام دوست

۴) دل و دینم شد و دلبر به ملامت برخاست

گفت با ما منشین کز تو سلامت برخاست

پاسخ

۴. وزن سایر ابیات: - U - / - U - / - U - / - U -

- U -

وزن گزینهٔ «۴»: - UU / - UU / - UU / - UU -

۴۶. نشانه‌های هجایی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«بگفتا چون به دست آری نشانش

که از ما بی‌نشان است آشیانش»

۱ — — U / — — — U / — U — U

۲ — — U / — — — U / — — — U

۳ — — U / — U — U / — U — U

۴ — UU / — U — U / — — — U

پاسخ

۲ ب / کُف / تا / چُن / ب / دَس / تا / ری / ن / شا / نَش /

ک / آز / ما / بی / ن / شا / نَس / تا / ش / یا / نَش

۴۷. وزن واژه کدام بیت درست نوشته شده است؟

① نه بقایی است به اسفند مه و بهمن

نه ثباتی است به شهریور و فروردین

(تکرار فعلاتن)

② روزی اندر خاکت افتم ور به بادم می‌رود سر

کان که در پای تو میرد جان به شیرینی سپارد

(تکرار فاعلاتن)

③ چون مرا دیدی تو او را دیده‌ای

چون ورا دیدی تو دیدی مرا

(تکرار فاعلاتن)

④ خوش بود باری و یاری در کنار سبزه‌زاری

مهربانان روی برهم وز حسودان برکناری

(تکرار فعلاتن)

② در گزینه «۱»: رکن آخر، «فع» است.

در گزینه «۳»: آخرین رکن عروضی «فاعلن» است.

در گزینه «۴»: وزن بیت، تکرار رکن «فاعلاتن» است.

آزمون هماهنگ تعیین سطح پایه دوازدهم انسانی ۴۸

۴۸ کدام بیت مفهوم «بی‌وفایی معشوق» را در خود ندارد؟

- ۱) نه خلاف عهد کردم که حدیث جز تو گفتم
همه بر سر زبانند و تو در میان جانی
- ۲) مرا محل ستادن (ایستادن) نماند در کویت
ز بس که با دگران لطف بی‌محل کردی
- ۳) چون لطف نهان تو پیداست که با غیرست
مهری که مرا با تو پیدا شده پنهان به
- ۴) نمی‌گردم پشیمان گر ز غیرت خونت آشامم
که صبح و شام با رندان خون‌آشام می‌گردی

پاسخ

- ۱) گزینه «۱» اشاره به شیطنت خود شاعر دارد که نام زیبا رویانی
غیر از معشوق خود را آورده است و حالا عذر می‌خواهد و توجیه
می‌کند.

۴۹. این مفهوم که «حقیقتی جز عشق در جهان موجود نیست.» در

کدام بیت دیده می‌شود؟

۱) تا خلق جهان عشق من و حسن تو دیدند

بستند زبان از سخن خسرو و شیرین

۲) چه دارد جهان جز دل و مهر یار

مگر توده‌هایی ز پندارها

۳) حافظ هر آن که عشق نورزید و وصل خواست

احرام طوف کعبه دل بی وضو بیست

۴) روزها گر رفت گو رو باک نیست

تو بمان ای آن که جز تو پاک نیست

۲) این بیت بیان می‌کند که تنها حقیقت جهان، عشق است.

۵۰ کدام گزینه مفهومی دورتر از بیت زیر دارد؟

«به تیغم گر کشد، دستش نگیرم

و گر تیرم زند منت پذیرم»

۱) هر چه معشوق کند عین عنایت بود اما

بیش از این جور به عشاق جگر خسته نشاید

۲) زشت باید دید و انگارید خوب

زهر باید خورد و انگارید قند

۳) به دوستی که اگر زهر باشد از دستت

چنان به ذوق ارادت خورم که حلوا را

۴) اگر تو زخم زنی به که دیگری مرهم

و گر تو زهر دهی به که دیگری تریاک

پاسخ

۱) بیت صورت سوال و گزینه‌های مرتبط همگی به این مفهوم

تأکید دارند که «هر چه از دوست رسد نیکوست» اما در گزینه «۱»

اگر چه مصراع اول به ظاهر این مفهوم را تأیید می‌کند، اما در

مصراع دوم شکایت دارد و ادامه ظلم از سوی محبوب را نمی‌پسندد.

پس دورترین مفهوم از بیت صورت سؤال را دارد.

۵۱ با توجه به متن زیر، مشخص کنید در کدام گزینه ویژگی کنش به درستی نیامده است؟

«امیر هر روز صبح زود بیدار می‌شود و قبل از رفتن به مدرسه، چند دقیقه پیاده‌روی می‌کند. خودش می‌گوید این کار کمک‌ش می‌کند ورزش را با انرژی و تمرکز بیشتری شروع کند. کسی او را مجبور نکرده، فقط حس می‌کند این چند دقیقه قدم زدن، حال دلش را بهتر می‌کند.»

- ۱) صبح زود بیدار شدن برای قدم زدن، کنش هدفدار است.
- ۲) خوب شدن حال دل امیر با قدم زدن، کنش معنادار است.
- ۳) مجبور نبودن امیر برای پیاده‌روی به ویژگی آگاهانه بودن کنش اشاره دارد.
- ۴) تصمیم برای پیاده‌روی قبل از رفتن به مدرسه، یک کنش ارادی است.

پاسخ

۳) تمام موارد به درستی آمده‌اند و ویژگی‌های کنش را به درستی نشان می‌دهند به جز گزینه «۳».

مجبور نبودن برای هر کاری، ویژگی ارادی بودن کنش را نشان می‌دهد. پس اینکه امیر بدون اجبار کسی هر روز صبح زود بیدار شده و پیاده‌روی می‌کند به‌خاطر اراده اوست.

نکته

دقت کنید که هر کنشی که انسان انجام می‌دهد، تمام ویژگی‌های آگاهانه، ارادی، هدفدار و معنادار را دارد اما با توجه به جمله‌بندی هر بخش می‌توان تشخیص داد که کدام ویژگی برجسته‌تر است.

فیلم پاسخ

۵۲ کدام گزینه به ترتیب در مورد «پدیده اجتماعی» درست و در

مورد «هنجار اجتماعی» نادرست است؟

- ۱ بسیاری از آدابی که ما مراعات می‌کنیم، محصول پدیده‌های اجتماعی اطراف ما هستند که به صورت فرصت‌ها و محدودیت‌ها پیش‌روی ما قرار می‌گیرند - شیوه انجام کنش اجتماعی که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است.
- ۲ از آنجا که افراد با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند - پدیده‌ای است که افراد جامعه نسبت به آنها گرایش و تمایل دارند.
- ۳ پدیده‌های اجتماعی به مرور به انسان‌هایی که آنها را به وجود آورده‌اند، وابسته می‌شوند - اینکه به دیگران سلام کنیم و سلام دیگران را پاسخ دهیم، نمونه‌ای از هنجار اجتماعی است.
- ۴ تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان از طریق ارزش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند - اگر هنجاری نباشد هیچ یک از کنش‌های اجتماعی محقق نمی‌شوند.

پاسخ

۲ پدیده اجتماعی: به کنش اجتماعی و پیامدهای آن «پدیده اجتماعی» می‌گویند. پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند و از آنجا که افراد با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند. هنجار اجتماعی: شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است. مثلاً در هر جامعه‌ای احوالپرسی از دیگران، شیوه‌های معینی دارد.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست

گزینه «۲»: درست - نادرست: مربوط به ارزش اجتماعی است.

گزینه «۳»: نادرست: پدیده‌های اجتماعی به مرور از انسان مستقل می‌شوند - درست

فصل

[دهم] فصل ۱: زندگی اجتماعی

واحد یادگیری

[دهم] درس ۲: پدیده‌های اجتماعی

زیرواحد یادگیری

[دهم] پدیده‌های اجتماعی کدام‌اند و چگونه

شکل می‌گیرند؟

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

گزینه «۴»: نادرست: تمامی پدیده‌های اجتماعی از طریق کنش اجتماعی تحقق می‌یابند - نادرست: اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد.

[دهم] فصل ۱: زندگی اجتماعی

[دهم] درس ۲: پدیده‌های اجتماعی

[دهم] پدیده‌های اجتماعی کدام‌اند و چگونه

شکل می‌گیرند؟

مقدماتی

۵۳ به ترتیب عبارت‌های مرتبط با «از پیامدهای الزامی هر جهان اجتماعی»، «معیار ارزیابی جهان‌های اجتماعی مختلف»، «فرصت پدیده اجتماعی زبان» و «ویژگی جهان اجتماعی دنیاگرایز» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) فرصت‌ها و محدودیت‌ها - رابطه دو سویه نظم و عدالت - ارتباط با هم زبانان و مبادله معنای پیچیده - فرصت شکوفایی فطرت آدمی را فراهم نمی‌آورند.
- ۲) رابطه دو سویه نظم و عدالت - فرصت‌ها و محدودیت‌ها - آموزش قواعد زبان و حرف زدن در چارچوب آن - نسبت به نیازهای مادی و دنیوی انسان بی‌توجه‌اند.
- ۳) فرصت‌ها و محدودیت‌ها - رابطه دو سویه نظم و آزادی - آموزش قواعد زبان و حرف زدن در چارچوب آن - استعدادها و سرمایه‌های معنوی انسان را نادیده می‌گیرند.
- ۴) رابطه دو سویه نظم و آزادی - آرمان‌ها و ارزش‌های آنها - ارتباط با هم زبانان و مبادله معانی پیچیده - از توانمندی‌های آدمی برای آباد کردن این جهان استفاده نمی‌کنند.

پاسخ

۴

- رابطه دو سویه نظم و آزادی از پیامدهای الزامی هر جهان اجتماعی است.
- جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آنها و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد.
- پدیده زبان با وجود محدودیت‌هایی که دارد، فرصت ارتباط با هم‌زبانان و مبادله معانی پیچیده را فراهم می‌آورد.
- جهان‌های اجتماعی دنیاگرایز، مانع بسط ابعاد دنیوی وجود انسان می‌شوند و نسبت به نیازهای مادی و دنیوی انسان بی‌توجه‌اند و از توانمندی‌های آدمی برای آباد کردن این جهان استفاده نمی‌کنند.

نکته

فیلم پاسخ

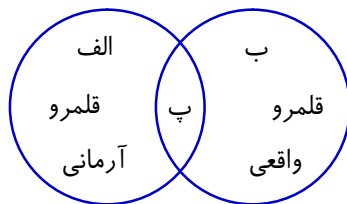

فرصت‌ها و محدودیت‌ها یا بایدها و نبایدهای جهان اجتماعی به صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می‌شوند. حقوق و تکالیف به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند. می‌توان گفت فرصت‌ها و محدودیت‌ها، دو روی یک سکه‌اند.

۵۴ هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب به کدام بخش از نمودار

مربوط است؟

- استکبار ستیزی
- ساده زیستی
- ظلم و بی عدالتی
- احترام به پدر و مادر

جامعه ایران امروز

۱ الف - ب - پ - الف

۲ پ - الف - ب - پ

۳ پ - الف - پ - ب

۴ پ - ب - ب - الف

پاسخ

۲ استکبار ستیزی: آرمانی است که امروزه در قلمرو واقعی جهان

اجتماعی ما وجود دارد. بنابراین در بخش مشترک «پ» قرار می‌گیرد.

ساده زیستی: آرمانی است که هنوز در قلمرو واقعی ما قرار نگرفته و مردم براساس آن عمل نمی‌کنند. بنابراین در قلمرو آرمانی «الف» قرار دارد.

ظلم و بی‌عدالتی: از جمله عقاید و ارزش‌های باطل است که در قلمرو آرمانی قرار نمی‌گیرد اما جزو واقعیت‌هایی است که در هر جهان اجتماعی می‌تواند وجود داشته باشد؛ پس در قلمرو واقعی «ب» قرار می‌گیرد.

احترام به پدر و مادر: آرمانی است که امروزه در قلمرو واقعی جهان اجتماعی ما نیز وجود دارد و افراد به آن عمل می‌کنند. بنابراین در بخش مشترک «پ» قرار می‌گیرد.

بدانید

فصل

[دهم] فصل ۱: زندگی اجتماعی

واحد یادگیری

[دهم] درس ۷: ارزیابی جهان‌های اجتماعی

زیرواحد یادگیری

[دهم] قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی

کدام است؟

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

بخش «پ» در نمودار، آرمان‌هایی را شامل می‌شود که مردم براساس آن عمل می‌کنند و در قلمرو واقعی جهان اجتماعی نیز وارد می‌شود.

فصل
[دهم] فصل ۲: هویت

واحد یادگیری
[دهم] درس ۸: هویت

زیرواحد یادگیری
[دهم] هویت فردی و اجتماعی چه نسبتی با
هم دارند؟

حیطه شناختی
پیشرفته

۵۵ کدام عبارت به ترتیب تأثیر «جهان نفسانی بر جهان اجتماعی» را نشان می‌دهد و در مورد «جهان متجدد» کدام گزینه درست است؟

۱) وجدان کاری کارمند، کیفیت خدمات ارائه شده در اداره را افزایش می‌دهد - هویت فرهنگی جهان متجدد با هویت روانی و اخلاقی معنوی ناسازگار است.

۲) حضور در گروه‌های مذهبی یا فرهنگی، زمینه‌ساز شکل‌گیری باورهای اخلاقی در فرد می‌شود - با بسیاری از ویژگی‌های اخلاقی که براساس ارزش‌های معنوی و الهی وجود انسان شکل گرفته باشند، سازگار نیست.

۳) ترس شدید از قضاوت دیگران، فرد را از مشارکت در روابط اجتماعی دور می‌کند - انسان حق ندارد در طبیعت و بدن خود هیچ‌گونه تصرفاتی انجام دهد.

۴) امام خمینی (ره) با تقوای خود، مسیر تاریخ جامعه ایران را دگرگون ساخت - هویت افراد در این جهان، بیشتر به ثروت و توان اقتصادی آنها وابسته است.

پاسخ

۱

• هر سه عبارت گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» به تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی اشاره دارد، اما عبارت گزینه «۲» تأثیر جهان اجتماعی بر جهان نفسانی را نشان می‌دهد.

• نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزش‌های آن به گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز می‌داند. انسان در این جهان هر نوع تصرفی را برای بهره‌برداری بیشتر از طبیعت انجام می‌دهد.

جهان متجدد به تناسب رویکرد این‌جهانی خود، با آن دسته از ویژگی‌های روانی و اخلاقی سازگار است که در ارتباط با آرمان‌ها و ارزش‌های دنیوی آن شکل گیرند، مانند فردگرایی، دم غنیمت‌شماری و ... و با بسیاری از ویژگی‌های اخلاقی که براساس

فیلم پاسخ

ارزش‌های معنوی و الهی وجود انسان شکل گرفته باشند؛ مانند قناعت، حیا، بزرگی و ... سازگار نیست.

نکته

همان‌گونه که هویت فرهنگی جهان متجدد با هویت روانی و اخلاقی معنوی ناسازگار است، هویت اخلاقی الهی انسان نیز نمی‌تواند با هویت دنیوی جهان متجدد سازگاری داشته باشد.

۵۶ هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب «علت»، «معنا و مفهوم» و «پیامد» کدام گزینه است؟

- تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزشهای یک جهان اجتماعی
- ابداعات و نوآوریهای مثبت و منفی افراد و اعضای جهان اجتماعی
- بازاندیشی دانشمندان و متفکران اجتماعی درباره بنیانهای عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی

- ۱) تعارض فرهنگی - علل بیرونی تحولات فرهنگی - عبور از مرزهای هویت فرهنگی
- ۲) تزلزل فرهنگی - علل درونی تحولات فرهنگی - کاستی و خلأ معنوی
- ۳) تعارض فرهنگی - مرگ و کھولت جهان اجتماعی - یأس، ناامیدی و خودکشی
- ۴) تزلزل فرهنگی - پوچانگاری - مرگ و کھولت جهان اجتماعی

پاسخ

۲

- تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزشهای یک جهان اجتماعی ← علت تزلزل فرهنگی
- ابداعات و نوآوریهای مثبت و منفی افراد و اعضای جهان اجتماعی ← معنا و مفهوم علل درونی تحولات فرهنگی
- بازاندیشی اندیشمندان درباره بنیانهای عقیدتی و ارزشی ← پیامد کاستی و خلأ معنوی

میدانید

جهان اجتماعی که متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد عمل نکند، به پرسشهای آنها درباره معنای زندگی و مرگ پاسخ ندهد، از این پرسشها غفلت کند یا به پوچانگاری برسد ← نشاط زندگی را از دست می دهد ← با انواع مختلف آسیبها مانند یأس، ناامیدی و خودکشی افراد روبه رو می شود.

فیلم پاسخ

فصل
[دهم] فصل ۲: هویت

واحد یادگیری
[دهم] درس ۱۵: هویت ایرانی ۳ (هویت سیاسی ایران)

زیر واحد یادگیری
[دهم] چه رابطه‌ای میان جهان اجتماعی و نظام سیاسی آن وجود دارد؟

حیطه شناختی
مقدماتی

۵۷ هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب، در کدام قسمت از جدول قرار می‌گیرد؟

- قدرت مطابق قانون و حکم الهی
- قدرت مقبولی که به صورت رسمی پذیرفته شده باشد.
- اعمال قدرت سازمان یافته برای رسیدن به هدفی معین
- می‌تواند اقتدار نظام سیاسی را افزایش یا کاهش دهد.

سیاست	نظام فرهنگی	اقتدار	مشروعیت
ب	ت	الف	پ

۱ پ - ب - ت - الف

۲ الف - پ - ب - ت

۳ پ - الف - ب - ت

۴ الف - پ - ت - ب

پاسخ

۳

- قدرت مطابق قانون و حکم الهی ← مشروعیت «پ»
- قدرت مقبولی که به صورت رسمی پذیرفته شده باشد ← اقتدار «الف»
- اعمال قدرت سازمان یافته برای رسیدن به هدفی معین ← سیاست «ب»
- می‌تواند اقتدار در نظام سیاسی را افزایش یا کاهش دهد ← نظام فرهنگی «ت»

میدانید

تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی:

- تعیین عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی
- تأمین اقتدار نظام سیاسی اگر عملکرد آن در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی باشد.
- کاهش اقتدار نظام سیاسی اگر به دلایل داخلی یا فشار عوامل خارجی، از اصول و ارزش‌های فرهنگی عدول کند.
- تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی:

فیلم پاسخ

فصل
[دهم] فصل ۲: هویت

واحد یادگیری
[دهم] درس ۱۵: هویت ایرانی ۳ (هویت
سیاسی ایران)

زیر واحد یادگیری
[دهم] چه رابطه‌ای میان جهان اجتماعی و
نظام سیاسی آن وجود دارد؟

حیطه شناختی
مقدماتی

- بسط و توسعه فرهنگ در صورتی که به ارزش‌های فرهنگی جامعه وفادار بماند.
- فراهم آوردن زمینه تعارضات، تزلزل و بحران‌های فرهنگی و هویتی، اگر از ارزش‌های فرهنگی دور شود.

۵۸ کدام گزینه در مورد «استعمار نو» نادرست و در مورد

«امپریالیسم فرهنگی» درست است؟

۱) پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره، در قرن نوزدهم به وجود آمد- مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه‌ای دیگر قرار گرفته است، از بین می‌رود.

۲) موفقیت‌های استعمار در این دوران ناشی از پیشرفت در زمینه‌های دریانوری، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود- استعمارگران بیش از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی، از ابزارهای فرهنگی و علمی استفاده می‌کنند.

۳) دولت‌های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته به خود، از کودتای نظامی نیز استفاده می‌کنند- قدرت اقتصادی یک کشور، بازارها و مواد خام کشور دیگر را تصرف می‌کند.

۴) کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد- قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را می‌پذیرد.

پاسخ

۱ بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست؛ استعمار نو پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه، در قرن بیستم به وجود آمد- درست
گزینه «۲»: نادرست؛ عبارت مربوط به استعمار قدیم است- نادرست؛ مربوط به استعمار فرانو است.
گزینه «۳»: درست- نادرست؛ عبارت مربوط به امپریالیسم اقتصادی است.

گزینه «۴»: درست- درست

میدانید

- استعمار قدیم ← حضور مستقیم و آشکار استعمارگر، بدون مجریان
- استعمار نو ← حضور پنهان استعمارگران، مجریان آشکار

فیلم پاسخ

- استعمار فرانسه ← حضور پنهان استعمارگران و مجریان

[یازدهم] فصل ۱: فرهنگ جهانی

[یازدهم] درس ۳: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱

[یازدهم] امپریالیسم و استعمار

پیشرفته

۵۹ هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب «پیامد»، «علت» و «معنا و

مفهوم» کدام گزینه است؟

- پیدایش قشر جدید سرمایه‌داران
- اندیشه‌های فلسفی روشنگری
- مبدأ قرار دادن خواست و ارادهٔ آدمی

① گسترش سیاست و رشد بازرگانی - تحولات فرهنگی دوران

رنسانس - لیبرالیسم

② تغییر روابط ارباب، رعیتی به روابط کارگر، سرمایه‌دار - نخستین

انقلاب لیبرال جهان - اومانیزم

③ گسترش تجارت و رشد صنعت - شکل‌گیری انقلاب فرانسه - لیبرالیسم

④ تبدیل اقتصاد فئودالی به اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری - شکل‌گیری

انقلاب صنعتی - اومانیزم

پاسخ

۳

• پیدایش قشر جدید سرمایه‌داران $\xleftarrow{\text{پیامد}}$ گسترش تجارت و رشد

صنعت

• اندیشه‌های فلسفی روشنگری، تحولات دوران رنسانس و تغییرات

اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی $\xleftarrow{\text{علت}}$ شکل‌گیری انقلاب فرانسه
(نخستین انقلاب لیبرال در جهان)

• خواست و ارادهٔ آدمی را مبدأ قانون‌گذاری می‌داند $\xleftarrow{\text{معنا و مفهوم}}$

لیبرالیسم

میدانید

لیبرالیسم را جایز دانستن همهٔ امور بنا به خواست انسان تعریف کرده‌اند.
در این معنا، انسان از همهٔ ارزش‌های متعالی که مستقل از او باشد،
آزاد است و از این رو آزادی، ارزش اساسی لیبرالیسم تلقی می‌شود.

فصل

[یازدهم] فصل ۲: فرهنگ معاصر غرب و نظام

نوین جهانی

واحد یادگیری

[یازدهم] درس ۶: چگونگی تکوین فرهنگ

معاصر غرب

زیرواحد یادگیری

[یازدهم] آثار فرهنگ جدید غرب در زندگی

اجتماعی

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۶۰ روند شکل‌گیری چالش فقر و غنا در کدام گزینه به درستی آمده است؟

۱ در هم ریختن روابط اجتماعی ارباب رعیتی ← تبدیل کشاورزان به کارگرانی که سرمایه وجود خود را به سرمایه‌داران می‌فروختند ← بهره‌کشی آزادانه سرمایه‌داران از کارگران ← شکل‌گیری چالش فقر و غنا به‌عنوان چالشی مقطعی در فرهنگ غرب

۲ لیبرالیسم اولیه و آزادی فعالیت صاحبان سرمایه ← بیهوده دانستن کمک به مستمندان ← مخالفت با دخالت دولت در اقتصاد ← شکل‌گیری چالش فقر و غنا به‌عنوان یک چالش مستمر در کشورهای غربی

۳ تکیه بر شعار عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت در سوسیالیسم ← از بین رفتن آزادی افراد ← پیدایش طبقه جدید بر مدار قدرت ← شکل‌گیری مهم‌ترین چالش کشورهای غربی یعنی چالش فقر و غنا

۴ تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی در لیبرالیسم اولیه ← باز شدن راه استثمار برای صاحبان ثروت ← نادیده گرفتن عدالت ← شکل‌گیری چالش فقر و غنا به‌عنوان نخستین چالش کشورهای غربی

پاسخ

۴ لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت. بدین ترتیب، نخستین چالش که چالش فقر و غناست، در کشورهای غربی شکل گرفت.

بدانید

چالش فقر و غنا، چالشی مستمر، کلان، درون فرهنگی و فرامنطقه‌ای (جهانی) است.

فیلم پاسخ

۶۱. هر یک از موارد زیر به ترتیب به کدام جنگ اشاره دارد؟

- بعد از آن، صلحی پایدار برقرار نشد.
- جهنمی‌ترین جنگ قرن بیستم نام گرفت.
- برای نخستین بار در آن از سلاح‌های شیمیایی استفاده شد.
- از مهم‌ترین عوامل وقوع آن، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود.

① جنگ سرد - جنگ کره - جنگ جهانی دوم - جنگ ویتنام

② جنگ جهانی دوم - جنگ ویتنام - جنگ جهانی اول - جنگ‌های

جهانی اول و دوم

③ جنگ سرد - جنگ ویتنام - جنگ کره - جنگ جهانی اول

④ جنگ‌های جهانی اول و دوم - بحران موشکی کوبا - جنگ جهانی

اول - جنگ سرد

پاسخ

۲

- بعد از جنگ جهانی دوم، صلحی پایدار برقرار نشد.
- جنگ ویتنام، جهنمی‌ترین جنگ قرن بیستم نام گرفت.
- در جنگ جهانی اول، برای نخستین بار از سلاح‌های شیمیایی استفاده شد.
- از مهم‌ترین عوامل وقوع دو جنگ جهانی اول و دوم، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود.

نکته

- جنگ ویتنام زمانی آغاز شد که آتش جنگ کره به تازگی خاموش شده بود.

- طرف‌های درگیر در جنگ‌های جهانی اول و دوم در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی رفتار خود را توجیه می‌کردند.

فیلم پاسخ

۶۲ در بین عبارت‌های زیر، کدام یک بخش اول آن درست و بخش

دوم آن نادرست است؟

الف) محیط طبیعی که در آن زندگی می‌کنیم، محیط زیست ما را تشکیل می‌دهد - برخی متفکران، بحران‌های زیست محیطی را مشکل سرنوشت‌ساز قرن بیست و یکم دانسته‌اند.

ب) فرهنگ اساطیری، طبیعت را ماده خام و بی‌جان می‌داند - در فرهنگ اساطیری انسان با تسخیر طبیعت و تصرف آن، می‌تواند تمامی مسائل و مشکلات خود را حل کند.

پ) بحران زیست محیطی، ابتدا در حوزه رابطه انسان با طبیعت قرار داشت - بحران زیست محیطی، به تدریج به روابط موجودات طبیعی با یکدیگر نیز سرایت کرد.

ت) بحران ایبجان و بحران بوپال دو نمونه از بحران‌های زیست محیطی در قرن بیستم هستند - بحران ایبجان در ساحل عاج و بحران بوپال در هند رخ داد.

۱ الف - پ

۲ ب - ت

۳ الف - ب

۴ پ - ت

پاسخ

۱ بررسی عبارت‌ها:

الف) درست - نادرست؛ برخی از متفکران، بحران‌های زیست محیطی را مشکل سرنوشت‌ساز قرن بیستم دانسته‌اند.

ب) نادرست؛ فرهنگ مدرن - نادرست؛ فرهنگ مدرن

پ) درست - نادرست؛ بحران زیست محیطی به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر نیز سرایت کرد.

ت) نادرست؛ بحران ایبجان و بحران بوپال دو نمونه از بحران‌های زیست محیطی قرن بیستم و بیست و یکم هستند - درست

فیلم پاسخ

۶۳ به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر با کدام جریان یا موضوع ارتباط دارند؟

- به دنبال اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند.
- رهاورد حکومت منورالفکران غرب‌گرا در کشورهای اسلامی بود.
- تا پیش از فروپاشی بلوک شرق، در کشورهای اسلامی جاذبه داشتند.

• بسیاری از آنان، وحدت امت اسلامی و عزت جهان اسلام را دنبال می‌کردند.

۱) بیدارگران اسلامی - روشنفکری چپ - اندیشه‌های التقاطی -

بیدارگران اسلامی

۲) روشنفکران غرب‌گرا - اندیشه‌های التقاطی - روشنفکران چپ -

حاکمان سکولار

۳) منورالفکران غرب‌گرا - حاکمان سکولار - بیدارگران اسلامی -

روشنفکران چپ

۴) بیدارگران اسلامی - استبداد استعماری - روشنفکران چپ -

بیدارگران اسلامی

پاسخ

۴

• بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌گرا هر دو به دنبال اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند.

• رهاورد حکومت منورالفکران در کشورهای اسلامی، استبداد استعماری بود.

• تا پیش از فروپاشی بلوک شرق، روشنفکران چپ در کشورهای اسلامی جاذبه داشتند.

• بسیاری از بیدارگران اسلامی، وحدت امت اسلامی و عزت جهان اسلام را دنبال می‌کردند.

میدانید

استبداد استعماری به دلیل وابستگی به کشورهای استعمارگر و عمل کردن مطابق منافع این کشورها، استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع

فیلم پاسخ

اسلامی را مخدوش می‌ساخت و مقاومت‌های مردمی برای حفظ هویت اسلامی خود را نیز سرکوب می‌کرد.

[یازدهم] فصل ۴: بیداری اسلامی و جهان جدید

[یازدهم] درس ۱۳: سرآغاز بیداری اسلامی

[یازدهم] منورالفکران و روشنفکران غرب‌گرا

مقدماتی

۶۴ کدام گزینه در مورد مقایسهٔ انقلاب اسلامی ایران با انقلاب‌های آزادی‌بخش، نادرست است؟

- ۱) انقلاب‌های آزادی‌بخش، اغلب در مقابل بلوک شرق شکل می‌گرفتند و مورد حمایت بلوک غرب بودند، ولی انقلاب اسلامی ایران به هیچ یک از دو بلوک وابستگی نداشت.
- ۲) انقلاب‌های آزادی‌بخش، اغلب با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل می‌گرفت اما انقلاب اسلامی ایران یک انقلاب فراگیر مردمی بود.
- ۳) انقلاب‌های آزادی‌بخش نتوانستند جایگاه کشورشان را از حاشیهٔ قطب‌های سیاسی و اقتصادی جهان خارج کنند اما انقلاب اسلامی ایران فقط یک انقلاب سیاسی نبود بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت.
- ۴) انقلاب‌های آزادی‌بخش در چارچوب نظریه‌ها و مکاتب چپ شکل می‌گرفتند در حالی که انقلاب اسلامی ایران از آموزه‌های اسلامی بهره می‌برد و به فلسفه‌ها و مکاتب سیاسی غرب تعلق نداشت.

پاسخ

۱ بررسی عبارت نادرست:

انقلاب‌های آزادی‌بخش اغلب در مقابل «بلوک غرب» شکل می‌گرفتند و مورد حمایت «بلوک شرق» بودند در حالی که در گزینهٔ «۱» این عبارت برعکس آمده است. بقیهٔ عبارت‌ها درست هستند.

نکته

شباهت انقلاب اسلامی با انقلاب‌های آزادی‌بخش:

- ۱- همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند.
- ۲- در جهت از بین بردن سلطهٔ سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.

فصل

[یازدهم] فصل ۴: بیداری اسلامی و جهان جدید

واحد یادگیری

[یازدهم] درس ۱۴: انقلاب اسلامی ایران؛ نقطه عطف بیداری اسلامی

زیرواحد یادگیری

[یازدهم] مقایسه انقلاب اسلامی و انقلاب‌های آزادی‌بخش

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۶۵ هر یک از موارد زیر، به ترتیب بیان کننده چیست؟

- شکل گیری قطب بندی جدید فرهنگی تمدنی را می پذیرفت.
- از نخستین تلاش هایی که برای مبارزه با انقلاب اسلامی ایران ایجاد شد.

- شاهی گویا برای حضور تاریخ ساز فرهنگ های غیر غربی بود.
- هدف از تبلیغ معنویت های کاذب و سکولار در کشورهای غربی

۱) نظریه هانتینگتون - کودتای نوژه - فروپاشی بلوک شرق - تضعیف

جهان اسلام

۲) نظریه فوکویاما - هشت سال جنگ تحمیلی - انقلاب اسلامی ایران -

حمایت از اسلام آمریکایی در مقابل انقلاب اسلامی

۳) نظریه جنگ تمدن ها - کودتای نوژه - انقلاب اسلامی ایران - پر

کردن خلأ معنوی فرهنگ غرب

۴) نظریه پایان تاریخ - هشت سال جنگ تحمیلی - فروپاشی بلوک

شرق - ارائه تصویر خشن و غیر عقلانی از فرهنگ اسلامی

۳

- نظریه جنگ تمدن ها (هانتینگتون) شکل گیری قطب جدید فرهنگی تمدنی را می پذیرفت.

- طراحی و اجرای کودتای نوژه و هشت سال جنگ تحمیلی از نخستین

تلاش هایی بود که برای مقابله با انقلاب اسلامی ایران انجام شد.

- انقلاب اسلامی ایران که مستقل از ارزش ها و آرمان های جهان

غرب شکل گرفت، شاهی گویا برای حضور تاریخ ساز فرهنگ های

غیر غربی بود.

- تبلیغ معنویت های کاذب و سکولار در کشورهای غربی با هدف پر

کردن خلأ معنوی فرهنگ غرب انجام می شد.

۶۶ چند مورد از عبارت‌های زیر فرضیه محسوب می‌شوند؟

الف) پیاده‌روی و شنا برای اکثر زنان باردار، بی‌خطر است.

ب) مادران باردار باید از مصرف غذاهای فرآوری شده و حاوی نمک بالا، پرهیز کنند.

پ) بهتر است مادران باردار به گروه‌های حمایتی بپیوندند و با افراد دارای تجربه مشابه ارتباط برقرار کنند.

ت) انجام تمرینات ساده در بارداری قطعاً به آمادگی برای زایمان کمک می‌کند.

۱) یک

۲) دو

۳) سه

۴) چهار

پاسخ

۱

بدانید

فرضیه یک جمله خبری خنثی، بدون استفاده از قید تأکیدی یا ارزش‌گذاری‌هایی مثل (بهتر است) می‌باشد. با توجه به این توضیح استفاده از (باید) در عبارت (ب)، (بهتر است) در عبارت (پ) و (قطعاً) در عبارت (ت)، باعث شده تا عبارت موردنظر فرضیه نباشد. تنها عبارتی که به صورت خنثی و بدون هیچ قید تأکید یا باید و نباید بیان شده، عبارت (الف) است.

فیلم پاسخ

۶۷ حسن ۱۲ ساله است، طی چندسال آینده احتمال وقوع کدام یک از تغییرات زیر در او وجود دارد؟

الف) حجم کلی خون افزایش پیدا خواهد کرد و حدود یکسال پس از رشد ماهیچه‌ها، قد و وزن او افزایش پیدا خواهند کرد.

ب) توجه او برای اولین بار در این دوره گزینشی خواهد شد، به این معنا که بر اطلاعات مرتبط، متمرکز می‌شود.

پ) حساسیت نسبت به انتقاد دیگران، از پیامدهای تغییرات شناختی در این دوره است.

ت) پیدا کردن پاسخ سوال «من کیستم» ذهن او را به خود مشغول خواهد کرد.

ث) در صورت رویاپردازی راجع به شغل آینده‌اش، باید به روانشناس مراجعه کند، چرا که استفاده از این پدیده باعث افت در عملکرد تحصیلی خواهد شد.

۱) الف - ب - پ - ت

۲) الف - ب - ت - ث

۳) پ - ت

۴) ب - پ - ت

پاسخ

۳) بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) در دوره نوجوانی، حجم کلی خون افزایش پیدا می‌کند و در حدود یکسال پس از افزایش قد و وزن، ماهیچه‌ها رشد بیشتری پیدا می‌کنند.

ب) توجه نوجوان در مقایسه با کودکان گزینشی‌تر است، یعنی این ویژگی در دوره کودکی هم وجود دارد.

ث) رویاپردازی در دوره نوجوانی پدیده‌ای طبیعی است و رویاپردازی‌های مکرر باعث افت در عملکرد تحصیلی و سایر عملکردها می‌شود.

میدانید

فیلم پاسخ

یکی از تغییرات رشد اجتماعی در دوره نوجوانی، دستیابی به هویت،
یعنی پیدا کردن پاسخ سؤال «من کیستم» است.

۶۸ با توجه به موقعیت‌های ردیابی علامت، زمانی که شماره سفارش افراد در یک رستوران خوانده می‌شود، کدام موقعیت به درستی مشخص نشده است؟

- ۱ چنانچه رستوران شماره ۹۸ را بخواند و شماره ۹۹ برای دریافت غذا برود ← شماره ۹۹ دچار هشدار کاذب شده است.
- ۲ چنانچه رستوران شماره ۹۸ را بخواند و او برای دریافت سفارش مراجعه کند ← رد درست اتفاق افتاده است.
- ۳ در فرض گزینه اول، شماره ۹۸ دچار از دست دادن محرک هدف شده است.
- ۴ چنانچه شماره ۹۹ خوانده شود و شماره ۹۹ برای دریافت سفارش مراجعه کند ← اصابت اتفاق افتاده است.

پاسخ

- ۲ زمانی که محرک هدف حضور دارد و فرد واکنش نشان می‌دهد، اصابت یا تصمیم درست رخ داده است.
- زمانی که محرک هدف حضور ندارد و فرد واکنش نشان نمی‌دهد، رد درست اتفاق افتاده است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: زمانی که محرک‌های انحرافی حضور دارند و فرد واکنش نشان می‌دهد، دچار خطای هشدار کاذب شده است.
- گزینه «۳»: زمانی که محرک هدف حضور دارد و فرد واکنش نشان نمی‌دهد، دچار خطای از دست دادن محرک هدف شده است.
- گزینه «۴»: محرک هدف حضور دارد و فرد واکنش نشان داده است، در نتیجه اصابت یا تصمیم درست رخ داده است.

فیلم پاسخ

۶۹ هر یک از موقعیت‌های زیر به ترتیب، بیانگر کدام یک از مراحل حافظه است؟

الف) زهرا باید با شنیدن کلمات ابتدایی چندین ضرب‌المثل آنها را به خاطر بیاورد.

ب) حسین ۱۰ ساله سعی می‌کند غذایی را که در تولد ۸ سالگی‌اش خورده، به یاد آورد.

پ) علی سعی می‌کند رمز پویا را به خاطر سپرده و آن را در سایت خرید اینترنتی وارد نماید.

ت) رضا سعی می‌کند با کلمات انگلیسی که قبلاً به خاطر سپرده است، یک متن بنویسد.

۱) بلندمدت و معنایی - بلند مدت و رویدادی - کوتاه‌مدت - کاری

۲) بلندمدت - معنایی - کاری - بلندمدت

۳) معنایی و کوتاه‌مدت - رویدادی - کاری - بلندمدت

۴) کوتاه‌مدت - بلندمدت و رویدادی - کوتاه‌مدت - کاری

پاسخ

۱ الف) به یاد آوردن ضرب‌المثل براساس حافظه بلندمدت و معنایی صورت می‌گیرد.

ب) خوردن غذایی که در تولد ۸ سالگی حسین خورده شده، بیانگر یک تجربه شخصی یعنی حافظه رویدادی و بلندمدت است.

پ) به خاطر سپردن رمز پویا براساس حافظه کوتاه‌مدت انجام می‌شود.

ت) به خاطر آوردن کلمات انگلیسی بیانگر حافظه بلندمدت و نوشتن متن با آنها بیانگر حافظه کاری است.

نکته

در وارد کردن رمز پویا در سایت خرید اینترنتی هیچ‌گونه دستکاری بر اطلاعات انجام نمی‌شود و صرفاً ارقام رمز پویا به خاطر سپرده می‌شوند و دخل و تصرفی در فضای ذهنی بر آنها صورت نمی‌گیرد، در نتیجه این عبارت بیانگر حافظه کاری نیست.

فیلم پاسخ

۷۰. کدام گزینه دربارهٔ مراحل حافظه درست است؟

- ۱) شرط لازم و کافی برای حافظهٔ قوی، عملکرد قوی در رمزگردانی و ذخیره‌سازی است.
- ۲) دانش آموزی که شعر به‌خاطر سپرده‌اش را فراموش کرده و با گفتن اولین کلمهٔ هر بیت آن را به‌خاطر می‌آورد، دچار پدیدهٔ نوک زبانی شده است و خطا در مرحلهٔ رمزگردانی رخ داده است.
- ۳) رمزگردانی بیشتر مطالب به صورت شنیداری است.
- ۴) رمزگردانی بزرگسالان بیشتر شامل جزئیات یک موضوع است.

پاسخ

- ۳) رمزگردانی به انواع شنیداری، دیداری و معنایی تقسیم می‌شود و رمزگردانی بیشتر مطالب به صورت شنیداری است.
- بررسی گزینه‌های نادرست:
- گزینهٔ «۱»: شرط لازم و کافی برای حافظهٔ قوی، عملکرد قوی در هر سه مرحلهٔ حافظه یعنی رمزگردانی، ذخیره‌سازی و بازیابی است.
- گزینهٔ «۲»: اگر چه دانش آموز موردنظر دچار پدیدهٔ نوک زبانی شده، اما خطا در مرحلهٔ بازیابی اطلاعات رخ داده است.
- گزینهٔ «۴»: رمزگردانی بزرگسالان بالعکس کودکان بیشتر شامل کلیات یک موضوع است.

فیلم پاسخ

۷۱. کدام یک از عبارت‌ها دربارهٔ فنون بهسازی حافظه درست است؟

الف) مطالعهٔ چند حسی و بسط معنایی باعث کاهش اثر تداخل مطالب می‌شود.

ب) خواندن متن به صورت کلی، در مرحلهٔ سوم روش پس خبا انجام می‌شود.

پ) کاهش فاصلهٔ زمانی بین دو یادگیری، یکی از راه‌های کنترل اثر گذشت زمان است.

ت) تمایز بخشی، احتمال تداخل اطلاعات را کاهش می‌دهد.

۱) الف - ب

۲) ب - پ

۳) پ - ت

۴) الف - ت

پاسخ

۴) بسط معنایی، مطالعهٔ چند حسی و تمایز بخشی باعث کنترل اثر تداخل می‌شود.

بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) خواندن متن به صورت کلی، در مرحلهٔ اوّل روش پس خبا (پیش‌خوانی) انجام می‌شود.

خواندن متن به صورت دقیق و جزئی در مرحلهٔ سوم انجام می‌شود.
پ) کاهش فاصلهٔ زمانی دو یادگیری، به معنای یادگیری با استراحت است که اثر تداخل اطلاعات را کاهش می‌دهد.

کاهش فاصلهٔ زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن باعث کاهش اثر گذشت زمان می‌شود.

فیلم پاسخ

۷۲. هر کدام از موارد زیر به ترتیب با کدام یک از روش‌های حل

مسئله هم‌خوانی دارد؟

الف) معلمی که پس از بررسی نظرات همه دانش‌آموزان، بهترین بودجه‌بندی آزمون جلسه بعدی را مشخص می‌کند.

ب) دوستانی که تلاش می‌کنند با پرسیدن بیست سؤال از یکدیگر، کلمه موردنظر در ذهن یکدیگر را پیدا کنند.

پ) پسر بچه‌ای که برای خرید دوچرخه مورد علاقه‌اش ماهانه مبلغی را پس‌انداز می‌کند.

ت) خانمی که برای آماده‌سازی شام مهمانی، با توجه به تعداد مهمان‌ها اقلام موردنیاز را خریداری می‌کند.

۱) تحلیلی - خرد کردن - اکتشافی - تحلیلی

۲) اکتشافی - کاهش تفاوت وضع موجود و مطلوب - اکتشافی - تحلیلی

۳) تحلیلی - کاهش تفاوت وضع موجود و مطلوب - تحلیلی - اکتشافی

۴) اکتشافی - خرد کردن - تحلیلی - اکتشافی

پاسخ

۲) بررسی عبارت‌ها:

الف) در روش بارش مغزی، تمام راه‌حل‌های احتمالی که ممکن است درست باشند، ارائه می‌شوند.

روش بارش مغزی از آنجا که دستیابی به راه‌حل مسئله را تضمین نمی‌کند، جزو روش‌های اکتشافی حل مسئله محسوب می‌شود.

ب) حل بازی بیست سؤالی، نمونه‌ای از روش کاهش تفاوت است؛ چرا که قدم‌های مسئله در طول مسیر و با توجه به گام‌های قبلی مشخص می‌شود.

پ) در این روش یک مسئله بزرگ به چند مسئله کوچک (پس‌انداز ماهیانه) تقسیم شده است؛ در نتیجه از روش خرد کردن استفاده شده است و جزو روش‌های اکتشافی حل مسئله می‌باشد.

ت) در این روش فرد از یک قاعده مشخص تبعیت کرده و براساس نظر شخصی اقدام نکرده، در نتیجه روش او تحلیلی است.

فیلم پاسخ

فصل
[یازدهم] درس ۶واحد یادگیری
[یازدهم] تفکر (۲) تصمیم‌گیریزیر واحد یادگیری
[یازدهم] انواع تصمیم‌گیری و ملاک‌های آنحیطه شناختی
پیشرفته

۷۳. هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب با کدام یک از ملاک‌های تصمیم‌گیری مطابقت دارد؟

الف) سارا به دلیل وضعیت مالی مناسب خواستگارش، تصمیم به ازدواج با او می‌گیرد.

ب) رضا به خاطر قیمت بسیار بالای پروازها، تصمیم می‌گیرد هوایی سفر نکند.

پ) حسین به دلیل عواقب سرعت غیرمجاز، با سرعت رانندگی نکرده و در جلسهٔ آزمون غیبت می‌کند.

۱) هزینه - مزیت - خطر

۲) مزیت - هزینه - خطر

۳) مزیت - هزینهٔ قبلی - خطر

۴) مزیت - هزینه - هزینهٔ قبلی

پاسخ

۲) بررسی عبارت‌ها:

الف) سارا به دلیل مزیت‌هایی که ازدواج با فرد موردنظر برایش خواهد داشت، تصمیم به ازدواج با او گرفته است.

ب) رضا به دلیل هزینه‌هایی که یک تصمیم‌گیری برای او داشته، از تصمیم خود صرف‌نظر کرده است.

پ) حسین خطر از دست دادن سلامتی‌اش را در نظر گرفته و از انتخاب منصرف شده است.

بدانید

منظور از «هزینه‌های قبلی» زمانی است که به خاطر تلاش یا هر نوع هزینه‌ای که در راه یک تصمیم‌گیری انجام داده‌ایم، در هر شرایطی به تصمیم خود ادامه دهیم.

فیلم پاسخ

فصل
[یازدهم] درس ۶واحد یادگیری
[یازدهم] تفکر (۲) تصمیم‌گیریزیر واحد یادگیری
[یازدهم] سبک‌های تصمیم‌گیریحیطه شناختی
مقدماتی

۷۴. درستی یا نادرستی هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه مشخص شده است؟

الف) در متون دینی، همواره به پرهیز از سبک تصمیم‌گیری وابسته اشاره شده است.

ب) سبک تصمیم‌گیری منطقی، تنها در عوامل زیربنایی با سایر سبک‌های تصمیم‌گیری متفاوت است.

پ) در اکثر قتل‌هایی که قاتل و مقتول از گذشته یکدیگر را نمی‌شناسند، سبک تصمیم‌گیری تکانشی شکل گرفته است.

ت) کارآمدی یا ناکارآمدی هر یک از سبک‌های تصمیم‌گیری در تصمیم‌گیری‌های مهم، بستگی به شرایط ایجاد شده دارد.

۱) د - د - د - ن

۲) د - ن - د - د

۳) ن - ن - ن - د

۴) ن - د - د - ن

پاسخ

۳) بررسی عبارات‌های نادرست:

الف) در متون دینی، همواره به پرهیز از سبک تصمیم‌گیری احساسی اشاره شده است.

ب) سبک تصمیم‌گیری منطقی، نه تنها در عوامل زیر بنایی با سایر سبک‌ها فرق دارد، بلکه تابع یک روش قاعده‌مند و منظم است.

ت) در تصمیم‌گیری‌های مهم، استفاده از سبک‌های غیرمنطقی، آسیب‌زا و خطر آفرین است.

فیلم پاسخ

۷۵. در هر یک از موارد زیر به ترتیب کدام یک از موانع

تصمیم‌گیری وجود دارد؟

الف) نوجوانی که مدت کوتاهی در سنین کودکی، به کلاس اسکیت می‌رفته است، اکنون در خیابان‌ها حرکات نمایشی اجرا می‌کند و معتقد است نسبت به این کار تسلط دارد.

ب) پدری که با وجود شواهدی دالّ بر اعتیاد پسرش، همچنان معتقد است که او اهل چنین چیزهایی نیست.

پ) فردی که به‌طور مداوم با شکست در تصمیم‌گیری روبه‌رو می‌شود، تحت‌تأثیر این مانع تصمیم‌گیری قرار دارد.

۱) سوگیری تأیید - اعتماد افراطی - عدم کنترل هیجانات

۲) اعتماد افراطی - سوگیری تأیید - کوچک شمردن خود

۳) سوگیری تأیید - اعتماد افراطی - کوچک شمردن خود

۴) اعتماد افراطی - سوگیری تأیید - عدم کنترل هیجانات

پاسخ

۴. بررسی عبارت‌ها:

الف) در اعتماد افراطی، تصمیم‌گیرندگان به قضاوت‌ها و روش‌های تصمیم‌گیری خود اعتماد بیش از حد دارند.

ب) در سوگیری تأیید، فرد از اطلاعاتی که دیدگاهش را تأیید کند، استفاده می‌کند.

پ) افرادی که قادر به کنترل هیجانات خود نباشند، به‌طور مداوم با شکست در تصمیم‌گیری مواجه می‌شوند.

فیلم پاسخ

۷۶. کدام یک از تعارض‌های مطرح شده با بقیه متفاوت است؟

- ① علاقه به فرزندآوری و ترس از مسئولیت‌های آن
- ② انتخاب دانشگاه مورد علاقه در شهری که دور از محل سکونت خانواده قرار دارد.
- ③ ثبت نام در کلاس‌های اسب‌سواری که احتمال آسیب‌های بدنی دارد.
- ④ ترسیدن از سفر هوایی و بیزار بودن از سفر زمینی به دلیل طولانی بودن مسافت

پاسخ

④ در هر سه گزینه اول؛ تعارض افراد ناشی از ناتوانی بین دو امر جذاب و خواستنی و ناخواستنی است، این نوع تعارض اصطلاحاً «گرایش - اجتناب» نام دارد، اما در گزینه چهارم ناتوانی در تصمیم‌گیری، ناشی از دو گزینه نامطلوب و ناخواستنی است که به آن اصطلاحاً «اجتناب - اجتناب» می‌گویند.

فیلم پاسخ

فصل
[یازدهم] درس ۷واحد یادگیری
[یازدهم] انگیزه و نگرشزیر واحد یادگیری
[یازدهم] انگیزه و انواع آن (بیرونی - درونی)حیطه شناختی
پیشرفته

۷. هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام یک از انواع انگیزه مرتبط است؟

الف) فردی ماهی یکبار، مواد غذایی اولیه خریداری و بین نیازمندان پخش می‌کند، چرا که اعتقاد دارد صدقه دادن راهی برای کسب ثواب در آخرت است.

ب) خانمی که خانه را تمیز و مرتب می‌کند تا همسرش عصبانی نشود.

پ) شخصی که ورزش می‌کند تا وزن خود را کاهش دهد.

ت) فردی که یک روز در هفته به صورت داوطلبانه به فعالیت‌های خیریه می‌پردازد.

ث) دانش آموزی که برای قبول شدن در کنکور، روزانه ۱۲ ساعت مطالعه می‌کند.

۱) بیرونی - بیرونی - بیرونی - درونی - بیرونی

۲) بیرونی - بیرونی - درونی - درونی - بیرونی

۳) درونی - بیرونی - درونی - درونی - درونی

۴) درونی - درونی - بیرونی - بیرونی - بیرونی

پاسخ

۱

میدانید

در انگیزه بیرونی، عامل خارجی فرد را به انجام دادن کاری خاص برمی‌انگیزد و در انگیزه درونی، فرد کار یا فعالیت را به خاطر خود آن چیز انجام می‌دهد؛ زیرا به آن کار علاقه دارد یا برایش جالب است. بررسی عبارت‌ها:

الف) کمک به نیازمندان به خاطر کسب ثواب ← بیرونی

ب) مرتب کردن خانه به خاطر عصبانی نشدن همسر ← بیرونی

پ) ورزش کردن به خاطر کاهش وزن ← بیرونی

ت) کمک کردن به خیریه به صورت داوطلبانه ← درونی

ث) مطالعه به خاطر قبولی در کنکور ← بیرونی

فیلم پاسخ

۷۸. درستی یا نادرستی هر یک از عبارت‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه مشخص شده است؟

الف) پیروزی در جنگ تحمیلی با شعار ما بر حقیق و پیروزیم، نشان‌دهندهٔ باورهای مثبت و سازنده است.

ب) افراد در صورت انتخاب اهداف بسیار کوچک، ناامید شده و تلاش خود را متوقف می‌کنند.

پ) پیامد هماهنگ نبودن شواهد محیطی با ادراک کنترل، عدم بروز رفتار است.

ت) گاهی ممکن است علی‌رغم تعداد بیش‌تر عوامل منفی پیرامون یک موضوع در نظام شناختی، فرد به آن اقدام کند.

ث) فرد هدفمند تحت تأثیر موانع زودگذر همچون خستگی قرار نمی‌گیرد، چرا که رسیدن به هدف نوعی موفقیت تلقی می‌گردد.

۱) د - د - د - ن - د

۲) د - ن - د - د - ن

۳) ن - د - د - د - ن

۴) ن - د - د - د - ن

پاسخ

۲) بررسی برخی عبارت‌ها:

ب) انتخاب اهداف بسیار کوچک و بی‌ارزش اصلاً باعث ایجاد انگیزه تلاش به‌طور کلی نمی‌شوند.

ت) عبارت ذکر شده در صورت سؤال درست است؛ زیرا شکل‌گیری رفتار در یک فرد صرفاً به تعداد عوامل مثبت و منفی بستگی ندارد؛ بلکه نیرومندی عناصر نیز دارای اهمیت است.

ث) اینکه افراد هدفمند تحت تأثیر موانع زودگذر همچون خستگی قرار نمی‌گیرند به این خاطر است که «حرکت در مسیر دستیابی به هدف» نوعی موفقیت تلقی می‌گردد.

فیلم پاسخ

۷۹. نوع اسناد در هر یک از عبارت‌های زیر، به‌ترتیب در کدام

گزینه مشخص شده است؟

الف) خوشبختانه شانس خوبی داشتم که چنین همسری، نصیبم شد.

ب) معلم ریاضی همیشه سوالات سختی طرح می‌کند، به همین

خاطر نمره پایینی گرفتم.

پ) همیشه کیک‌های خوشمزه‌ای می‌پزم؛ چون از کودکی

استعداد شیرینی‌پزی داشته‌ام.

۱) درونی و غیرقابل کنترل - بیرونی و پایدار - قابل کنترل و ناپایدار

۲) بیرونی و غیرقابل کنترل - بیرونی و پایدار - درونی و پایدار

۳) درونی و ناپایدار - غیرقابل کنترل و ناپایدار - بیرونی و ناپایدار

۴) بیرونی و پایدار - غیرقابل کنترل و پایدار - درونی و غیرقابل کنترل

پاسخ

۲ الف) نسبت دادن موفقیت به شانس ← بیرونی - غیرقابل کنترل

و ناپایدار

ب) نسبت دادن شکست به دشواری سوالات ← بیرونی - غیرقابل

کنترل و پایدار

پ) نسبت دادن موفقیت به استعداد ← درونی - غیرقابل کنترل و

پایدار

فیلم پاسخ

۸۰. کدام یک از گزینه‌های زیر به درستی بیان شده است؟

- ۱) رویدادهای محیطی تعیین می‌کند که فرد دچار فشار روانی بشود یا نشود.
- ۲) در روان‌شناسی سلامت، متغیرهای جسمانی در دو نقش عامل ایجاد بیماری روانی و پیامد بیماری روانی بررسی می‌شوند.
- ۳) در هرم غذایی، میزان مصرف میوه و سبزیجات، بیشتر از گوشت و لبنیات است.
- ۴) تمرین‌های آرام‌سازی، نمونه‌ای از روش‌های سازگارانۀ کوتاه‌مدت در مقابله با فشار روانی است.

پاسخ

۳) بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: ارزیابی فرد از یک رویداد محیطی تعیین می‌کند که فرد احساس فشار روانی کند یا نکند؛ نه خود رویداد محیطی. رویدادهای محیطی به خودی خود فشارآور نیستند.
- گزینه «۲»: در روان‌شناسی سلامت، متغیرهای روانی در دو نقش عامل ایجاد و پیامد بیماری‌های جسمانی بررسی می‌شوند.
- گزینه «۴»: تمرین‌های آرام‌سازی نمونه‌ای از روش‌های سازگارانۀ بلندمدت است.

فیلم پاسخ

۸۱. عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ:

﴿أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً﴾:

آیا ندیدی .....

- ۱) که الله از آسمان آب را نازل کرد تا زمین سرسبز شود!
- ۲) که الله، آبی از آسمان فرو فرستاد، پس زمین سرسبز می‌گردد!
- ۳) که خدا از آسمان آبی را نازل کرد و زمین با آن سرسبز می‌شود!
- ۴) خداوند از آسمان قطعاً آبی فرو فرستاده است و زمین سرسبز می‌شود!

پاسخ

- ۲) «أَنَّ اللَّهَ: که خداوند» (ردّ گزینه «۴») «قطعاً» (نادرست است.) / «ماءً: آبی» نکره است نه معرفه. (ردّ گزینه «۱») / «تُصْبِحُ: پس می‌شود» معادل مضارع اخباری است. (ردّ گزینه «۱») / در گزینه «۳»، «با آن» معادلی ندارد.

فیلم پاسخ

۸۲ عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ:

«إِنَّ لِسَانَ الْقَطِّ كَسِلَاحٍ طَبِيِّ يَعْمَلُ فِي جَسْمِهِ وَ غُدُّهُ التَّحْتِيَّةُ تُفَرِّزُ سَائِلًا يُنَظِّفُ الْجُرُوحَ حَتَّى تَلْتَمِمْ بَعْدَ لَعْقِهَا!»:

۱) بی‌تردید، زبان گربه مثل یک سلاح طبی است که در بدن او عمل می‌کند و در زیر آن غده‌هایش مایعی ترشح می‌نماید که زخم‌ها را تمیز می‌کند تا بعد از لیس زدن آنها بهبود یابند!

۲) زبان گربه همچون سلاح طبی، در بدن او کار می‌کند و غده‌های زیرین آن ماده‌ای ترشح می‌کنند تا پس از لیسیدن زخم‌ها، آنها بهبود یابند!

۳) زبان گربه شبیه سلاح طبی در بدن او اثرگذار است و غدد زیرین آن، مایعی ترشح می‌کنند تا زخم‌ها را که بعد از لیسیدن آنها التیام یافته، تمیز کند!

۴) زبان گربه مثل یک سلاح طبی در جسمش عمل می‌کند و غدد زیرینش، مایعی ترشح می‌کنند که زخم‌ها را پاک می‌سازد تا بعد از لیسیدنشان التیام یابند!

پاسخ

۴) «يَعْمَلُ: کار می‌کند» خبر است، لذا گزینه «۱» که «كسِلَاح» را به عنوان خبر ترجمه کرده، نادرست است. / «غُدُّهُ التَّحْتِيَّةُ: غده‌های زیرینش» (ردّ گزینه «۱») / «سَائِلًا: مایعی» در گزینه «۲»، به اشتباه «ماده» ترجمه شده که نادرست است. / «حَتَّى تَلْتَمِمْ: تا بهبود (التیام) یابد» (ردّ گزینه «۳»)

فیلم پاسخ

۸۳ عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجَمَةِ:

«نور النّجوم في السّماء صيّرَها جميلةً ليلًا كالدرّ البيضاء التي انتشرت في وسط الظّلام!»:

- ① روشنایی ستاره‌ها، آسمان را در شب زیبا کرد، به سان مرواریدهایی سفید که در میانه تاریکی پخش شده باشند!
- ② در آسمان شب نور ستاره‌ها، آن را زیبا گردانید، همچون مرواریدهای سپیدی که در میانه تاریکی پخش بشوند!
- ③ نور ستارگان در آسمان، آن را شب‌هنگام مثل مرواریدهای سفیدی که در میانه تاریکی پخش شدند، زیبا گردانید!
- ④ نور ستارگان در آسمان زمان شب، ستارگان را همچون مرواریدی سپید که در دل تاریکی پراکنده شده، زیبا گردانیده است!

پاسخ

③ «في السّماء ليلًا: در آسمان، شبانه (شب هنگام)» (ردّ گزینه‌های «۱» و «۴») / «انتشرت: پراکنده شده» (ردّ گزینه‌های «۱» و «۲») / «صيّرَها جميلةً: آن را زیبا گردانید» (ردّ گزینه‌های «۱» و «۴») / «كالدرّ البيضاء التي: مثل مرواریدهای سفیدی که» این کلمه جمع است، نه مفرد. (ردّ گزینه «۴»)

فیلم پاسخ

۸۴ عین الصَّحیح فی التَّرجمة:

«قد نَطَقَ العربُ أصواتَ المفرداتِ الفارسیَّةِ الَّتِی دخلتِ اللُّغةُ

العربیَّةِ وفقاً لأَسَنَتِهِمْ!»:

① اعراب صداهای کلمات فارسی را که داخل زبان عرب شده‌اند،

منطبق با زبان‌های خود تلفظ کرده‌اند!

② عرب‌ها اصوات واژگان فارسی را که وارد زبان عربی شدند، بر

اساس زبان‌هایشان بر زبان آورده‌اند!

③ عرب صداهای واژه‌های داخل شده از فارسی به زبان عربی را بر

طبق زبان خود تلفظ کرده‌اند!

④ عرب صداهای کلماتی را که از فارسی به زبان عربی وارد می‌شد، بر

اساس زبان خود تلفظ می‌کنند!

پاسخ

② «قد نطق: بر زبان آورده‌اند» معادل ماضی نقلی است. (ردّ گزینه

«۴») / «أصوات المفردات: اصوات واژگان» (ردّ گزینه «۳») / «الَّتِی

دخلت: که داخل (وارد) شدند» (ردّ گزینه‌های «۳ و ۴») / «اللُّغةُ

العربیَّة: زبان عربی» (در گزینه «۱»، «عرب» نادرست است، زیرا

ترکیب وصفی است).

فیلم پاسخ

۸۵ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ:

«كَلَّمَا أَتَعَلَّمُ شَيْئاً أَنْسَاهُ سَرِيعاً فَلَأَقْرَأُ كِتَاباً يُعَلِّمُنِي طَرَقاً لِتَقْوِيَةِ
الذَّاكِرَةِ!»:

① هر بار چیزی را یاد می‌گیرم، سریعاً آن را فراموش می‌کنم، پس باید کتابی که به من راه‌های آموزش تقویت حافظه را یاد می‌دهد، بخوانم!

② هرگاه که یک چیز را می‌آموزم، به سرعت فراموش می‌کنم، پس کتابی که راه آموزش تقویت حافظه را به من بیاموزد، باید بخوانم!

③ هر بار که یک چیز یاد بگیرم، سریع از یادم می‌رود، پس به همین خاطر کتابی که راه‌هایی برای تقویت حافظه بیاموزد، می‌خوانم!

④ هرگاه چیزی را می‌آموزم، به سرعت آن را از یاد می‌برم، پس باید کتابی بخوانم که به من راه‌هایی برای تقویت حافظه بیاموزد!

پاسخ

④ «أنساه: آن را از یاد می‌برم، فراموش می‌کنم» (ردّ گزینه «۳»)/ «لأقرأ: باید بخوانم» «لـ: باید» است و فعل مضارع پس از آن به شکل مضارع التزامی ترجمه می‌شود. (ردّ گزینه «۳»)/ «طرقاً لـ: راه‌هایی برای» (در گزینه «۱»، «طرقاً» به شکل معرفه ترجمه شده و حرف «لـ» ترجمه نشده و در گزینه «۲» به شکل مفرد ترجمه شده است.) همچنین «آموزش» در ترجمه گزینه‌های «۱» و «۲» اضافی است.

فیلم پاسخ

۸۶ عین الخطأ:

- ① نَقْتَرِحُ أَنْ تَرْكَبُوا الطَّائِرَةَ لِأَنَّهَا سَوْفَ تَسْتَغْرِقُ وَقْتًا أَقْلًا لِلسَّفَرِ:
پیشنهاد می‌کنیم که سوار هواپیما شوید، زیرا آن وقتی کمتر برای سفر خواهد گرفت!
- ② لهذه المدرسة خمسة أبواب، يُمكنُ لكم أن تَخْرُجُوا مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ:
این مدرسه پنج در دارد، برای شما امکان دارد که از در اول خارج شوید!
- ③ ما أَجْمَلُ الْمَعَالِمِ الْأَثَرِيَّةِ الَّتِي تَجْذِبُ السِّيَّاحَ إِلَى بِلَادِنَا الْجَمِيلَةِ: آثَارِ تَارِيخِي كِهْ گَرْدِشْگَران را به کشور زیبای ما جذب می‌کند، چقدر زیبا است!
- ④ كَانَ يُنْشِدُ مُنْشِدُو الْمَلَمَّعَاتِ الْإِيرَانِيِّونَ قِصَائِدَ جَمِيلَةً بِكَلْتَى اللَّغَتَيْنِ:
ملعه‌سرایان ایرانی، قصیده‌های زیبایی را به هر دو زبان می‌سرودند!

پاسخ

- ② «من باب واحد: از یک در» عدد «واحد: یک» اصلی است، نه ترتیبی. سایر گزینه‌ها صحیح هستند.

فیلم پاسخ

۸۷ عَيْنَ الصَّحِيح:

- ① أَعْجَبَنِي حَارِسُ مَرْمَى فَرِيقِنَا لِأَنَّهُ لَمْ يَسْمَحْ أَنْ تَدْخُلَ الْمَرْمَى الْكَرَّةُ:
از دروازه‌بان تیممان خوشم آمد، زیرا اجازه نمی‌داد که توپ داخل دروازه شود!
- ② مَنْ غَضِبَ عَلَيْكَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، فَلَمْ يَقُلْ فِيكَ شَرًّا، فَاتَّخِذْهُ لِلصَّدَاقَةِ:
هر کس سه بار بر تو خشم گیرد و بدی درباره تو نگفت، او را یک دوست بگیر!
- ③ كَانَ حَاتِمُ الطَّائِيِّ كَرِيمًا يُسَاعِدُ الْفُقَرَاءَ وَ لَا يَرُدُّ خَائِبًا مِنْ يَأْتِي عَنْدهُ:
حاتم طایی بخشنده بود، فقیران را یاری می‌کرد و کسی که نزدش می‌آمد، ناامید بر نمی‌گشت!
- ④ مَنْ يَعْرِفُ قَدَرَ الْعِلْمِ فَلْيَمْنَحْ مَا عَنْدهُ لِيَحْصُلَ عَلَيْهِ: هَر كَس قَدْر عِلْم
را بداند، پس باید آنچه را دارد، ببخشد تا آن را به دست آورد!

پاسخ

④ بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: لَمْ يَسْمَحْ: اجازه نداد (معادل ماضی منفی یا ماضی نقلی منفی است).
- گزینه «۲»: لِلصَّدَاقَةِ: برای دوستی (الصَّدَاقَةُ: مصدر است).
- گزینه «۳»: كَانَ لَا يَرُدُّ: بر نمی‌گرداند (این فعل متعدی است، نه لازم).

فیلم پاسخ

۸ عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي التَّعْرِيبِ: «از زمانی که از دانشگاه فارغ التحصیل شدم، شروع به ترجمه کردن آثار شاعران بزرگ به زبان عربی کردم!»

① منذ تَخَرَّجْتُ مِنَ الجامعةِ، بدأتُ بترجمة آثار الشعراء الكبار بلغة العربيّة!

② عندما خرجتُ مِنَ الجامعةِ، بدأتُ بترجمة آثار كبار الشعراء باللغة العربيّة!

③ عندما تَخَرَّجْتُ مِنَ الجامعةِ، أخذتُ أترجم آثار الشعراء الكبار باللغة العربيّة!

④ بدأتُ أترجم آثار كبار الشعراء باللغة العربيّة منذ أن تَخَرَّجْتُ مِنَ الجامعةِ!

پاسخ

④ «از زمانی که: منذ» و «عندما: هنگامی که، زمانی که» است. (ردّ گزینه‌های «۲ و ۳»)/ «فارغ التحصیل شدم: تَخَرَّجْتُ» (ردّ گزینه «۲»)/ «زبان عربی: اللغة العربيّة» ترکیب وصفی است. (ردّ گزینه «۱»)

نکته

فعل مضارع پس از «أخذ، بدأ» به شکل مصدر ترجمه می‌شود؛ «بدأتُ أترجم: شروع کردم به ترجمه کردن»

۸۹ ﴿إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ﴾ لا يكون الغرض من الآية:

① خير كن با خلق بهر ايزدت

يا برای راحت جان خودت!

② چو نيکی کنی، نيکی آيد برت

بدی را بدی باشد اندر خورت!

③ هر چه کنی به خود کنی

گر همه نیک و بد کنی!

④ اين جهان کوه است و فعل ما ندا

سوی ما آيد نداها را صدا!

پاسخ

① ترجمه عبارت: «اگر خوبی کنید، به خودتان خوبی کرده‌اید»

(خوبی می‌کنید) با همه گزینه‌ها به جز گزینه «۱» تناسب مفهومی دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

مفهوم گزینه «۲»: چو نيکی کنی، نيکی می‌بینی.

مفهوم گزینه «۳»: اثر کار خیر و شر به تو برمی‌گردد.

مفهوم گزینه «۴»: کائنات جواب اعمال تو را می‌دهد.

فیلم پاسخ

۹۰.

إقرأ النصّ التّالي ثمّ أجب عن الأسئلة بما يناسب النصّ:

يُمكن القول بيقينٍ أنّ جميع الناس طوال حياتهم و على طريق تحقيق أهدافهم و رغباتهم، إما اختاروا دون قصدٍ الطريق الخطأ منذ البداية أو انحرفوا أحياناً عن الطريق الصّحيح بسبب عدم كفاية المعرفة بتفاصيل [جزئيات] الطريق ممّا أدّى إلى تحقيق رغباتهم لاحقاً (بعدها) أو عدم تحقيقها أبداً. و مع ذلك، فمن خلال استشارة الآخرين و الاستفادة من معرفتهم و خبرتهم و إرشادهم يُمكن تحديد الطريق الصّحيح من بين الطرق الموجودة. يُعدّ طلب المشورة من ذوى الخبرة و الخبراء إحدى طرق تسهيل التّقدّم فى الأهداف!

يعتقد البعض أنّهم قادرون على معالجة جميع المشاكل و القضايا بمفردهم و لا يحتاجون إلى استشارة الآخرين. و لكن من الطّبيعى، نظراً للتّساع (كستردگی) و تعقيد (پیچیدگی) القضايا و كثرة المعلومات و تعدّد الحلول لا يتمكّن شخص واحد بمفرده من فهم جميع القضايا و الحصول على معلومات كافية فى جميع المجالات و اتّخاذ القرار الأمثل فى جميع المواقف و هنا تبرز أهمّية استشارة الآخرين بوضوح!

عین الخطأ حسب النصّ:

- ① الاستشارة تُعطى لنا خير الطريق لحلّ مشاكل نواجهها!
- ② إن أراد شخصٌ أن ينتفع بخبرة الكبار العلماء فليستشرهم!
- ③ الاستشارة اقتراح مفيد لمن لا يعرف طريقة لحلّ مشكلته!
- ④ من زعم أنّه قادر على حلّ مشاكله يُشاور الخبراء و الأفاضل!

④ ترجمه متن:

با قاطعیت می توان گفت تمام مردم در طول زندگی‌شان و در مسیر رسیدن به اهداف و خواسته‌های خود، به علت عدم آگاهی کافی از جزئیات مسیر، یا به صورت ناخواسته از همان ابتدای [حرکت] مسیر نادرست را انتخاب کرده و یا در مواقعی از مسیر درست خارج شده که منجر به رسیدن به خواسته‌ها بعد از مدّتی یا هرگز نرسیدن آن‌ها

فیلم پاسخ

به [خواسته‌هایشان] شده است. با این حال، با مشورت کردن با دیگران و استفاده از شناخت آنها و تخصصشان و رهنمودشان، امکان تشخیص مسیر درست از بین مسیرهای موجود امکان‌پذیر است. مشورت خواستن از افراد متخصص و کارشناسان، یکی از راه‌های تسهیل‌کننده برای پیشبرد اهداف است.

برخی افراد باور دارند که به‌تنهایی می‌توانند تمام مشکلات و مسائل را چاره‌اندیشی کنند و نیازی به مشورت کردن با دیگران ندارند. اما طبیعی است که با در نظر گرفتن وسعت و پیچیدگی موضوعات و گستردگی اطلاعات و راه‌حل‌های متنوع، یک فرد به‌تنهایی قادر به شناخت تمام مسائل و کسب اطلاعات کافی در کلیه زمینه‌ها و گرفتن بهترین تصمیم در تمام شرایط نیست و اینجاست که اهمیت مشورت کردن با دیگران به‌خوبی نمایان می‌شود.

گزینه غلط را براساس متن مشخص کن:

ترجمه گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مشورت کردن، به ما بهترین راه را برای حل مشکلاتی که با آن‌ها روبه‌رو می‌شویم، می‌دهد. (صحیح)

گزینه «۲»: اگر شخصی بخواهد از تخصص بزرگان دانا بهره‌مند شود، پس باید با آنها مشورت کند. (صحیح)

گزینه «۳»: مشورت کردن، پیشنهادی سودمند برای کسی است که راهی را برای حل مشکلش نمی‌داند. (صحیح)

گزینه «۴»: هرکس گمان کند که توانمند بر حل مشکلاتش است، با کارشناسان و شایستگان مشورت می‌کند. (غلط: هرکس گمان کند که توانمند بر حل مشکلاتش است، با کارشناسان و شایستگان مشورت نمی‌کند و تصور می‌کند که نیازی به مشورت کردن با دیگران ندارند.)

۹۱

إِقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ بِمَا يَنْسَبُ لِلنَّصِّ:

يُمْكِنُ الْقَوْلُ بَيِّقِينَ أَنَّ جَمِيعَ النَّاسِ طَوَالَ حَيَاتِهِمْ وَ عَلَى طَرِيقِ
تَحْقِيقِ أَهْدَافِهِمْ وَ رَغَبَاتِهِمْ، إِمَّا اخْتَارُوا دُونَ قَصْدِ الطَّرِيقِ الْخَطَأِ
مُنْذُ الْبَدَايَةِ أَوْ انْحَرَفُوا أحياناً عَنِ الطَّرِيقِ الصَّحِيحِ بِسَبَبِ عَدَمِ
كِفَايَةِ الْمَعْرِفَةِ بِتَفَاصِيلِ [جَزْئِيَّاتِ] الطَّرِيقِ مِمَّا أَدَّى إِلَى تَحْقِيقِ
رَغَبَاتِهِمْ لَاحِقاً (بَعْدَهَا) أَوْ عَدَمِ تَحْقِيقِهَا أَبَداً. وَ مَعَ ذَلِكَ، فَمِنْ
خِلَالِ اسْتِشَارَةِ الْآخَرِينَ وَ الِاسْتِفَادَةِ مِنْ مَعْرِفَتِهِمْ وَ خَبَرَتِهِمْ وَ
إِرْشَادِهِمْ يُمَكِّنُ تَحْدِيدَ الطَّرِيقِ الصَّحِيحِ مِنْ بَيْنِ الطَّرِيقِ
الْمَوْجُودَةِ. يُعَدُّ طَلِبُ الْمَشُورَةِ مِنْ ذَوِي الْخُبْرَةِ وَ الْخَبْرَاءِ إِحْدَى
طَرِيقِ تَسْهِيلِ التَّقَدُّمِ فِي الْأَهْدَافِ!

يَعْتَقِدُ الْبَعْضُ أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَى مُعَالَجَةِ جَمِيعِ الْمَشَاكِلِ وَ الْقَضَايَا
بِمَفْرَدِهِمْ وَ لَا يَحْتَاجُونَ إِلَى اسْتِشَارَةِ الْآخَرِينَ. وَ لَكِنْ مِنْ
الطَّبِيعِيِّ، نَظْراً لِلتَّسَاعُعِ (كُسْتَرْدَكِي) وَ تَعْقِيدِ (بِيَجِيدَكِي) الْقَضَايَا وَ
كَثْرَةِ الْمَعْلُومَاتِ وَ تَعَدُّدِ الْحُلُولِ لَا يَتِمَكَّنُ شَخْصٌ وَاحِدٌ بِمَفْرَدِهِ
مِنْ فَهْمِ جَمِيعِ الْقَضَايَا وَ الْحَصُولِ عَلَى مَعْلُومَاتٍ كَافِيَةٍ فِي جَمِيعِ
الْمَجَالَاتِ وَ اتِّخَاذِ الْقَرَارِ الْأَمْثَلِ فِي جَمِيعِ الْمَوَاقِفِ وَ هُنَا تَبْرُزُ
أَهْمِيَّةُ اسْتِشَارَةِ الْآخَرِينَ بوضوح!

عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- ① مَنْ يَطْلُبُ الْاسْتِشَارَةَ مِنْ شَخْصٍ آخَرَ يَسْمَعُ رَأْيًا يَكُونُ شَبِيهاً بِرَأْيِهِ!
- ② مُعَالَجَةُ الْقَضَايَا مُمَكِّنَةٌ لِلَّذِي يَرَى نَفْسَهُ غَنِيًّا عَنْ آرَاءِ ذَوِي الْخُبْرَةِ!
- ③ كَثْرَةُ الْمَعْلُومَاتِ حَوْلَ بَعْضِ الْقَضَايَا تُصَيِّرُنَا عَاجِزِينَ عَنْ مُعَالَجَتِهَا!
- ④ نَقْدَرُ عَلَى اتِّخَاذِ أَحْسَنِ الْقَرَارِ دُونَ طَلِبِ الْاسْتِشَارَةِ مِنَ الْأَشْخَاصِ الْآخَرِينَ!

③ ترجمه متن:

با قاطعیت می توان گفت تمام مردم در طول زندگی شان و در مسیر
رسیدن به اهداف و خواسته های خود، به علت عدم آگاهی کافی از
جزئیات مسیر، یا به صورت ناخواسته از همان ابتدای [حرکت] مسیر
نادرست را انتخاب کرده و یا در مواقعی از مسیر درست خارج شده

فیلم پاسخ

که منجر به رسیدن به خواسته‌ها بعد از مدّتی یا هرگز نرسیدن آن‌ها به [خواسته‌هایشان] شده است. با این حال، با مشورت کردن با دیگران و استفاده از شناخت آن‌ها و تخصصشان و رهنمودشان، امکان تشخیص مسیر درست از بین مسیرهای موجود امکان‌پذیر است. مشورت خواستن از افراد متخصص و کارشناسان، یکی از راه‌های تسهیل‌کننده برای پیشبرد اهداف است.

برخی افراد باور دارند که به‌تنهایی می‌توانند تمام مشکلات و مسائل را چاره‌اندیشی کنند و نیازی به مشورت کردن با دیگران ندارند. اما طبیعی است که با در نظر گرفتن وسعت و پیچیدگی موضوعات و گستردگی اطلاعات و راه‌حل‌های متنوع، یک فرد به‌تنهایی قادر به شناخت تمام مسائل و کسب اطلاعات کافی در کلیه زمینه‌ها و گرفتن بهترین تصمیم در تمام شرایط نیست و اینجاست که اهمیت مشورت کردن با دیگران به‌خوبی نمایان می‌شود.

گزینه صحیح را مشخص کن:

ترجمه گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر کس از شخصی دیگر مشورت بخواهد، نظری را می‌شنود که شبیه به نظر خودش می‌باشد. (غلط: هر کس از شخصی دیگر مشورت بخواهد، معمولاً نظری شبیه به نظر خودش نمی‌شنود).
گزینه «۲»: چاره‌اندیشی مسائل برای کسی که خود را بی‌نیاز از نظرات افراد متخصص می‌بیند، امکان‌پذیر است. (غلط: چاره‌اندیشی مسائل برای کسی که خود را بی‌نیاز از نظرات دیگران می‌بیند، امکان‌پذیر نیست).

گزینه «۳»: گستردگی اطلاعات درباره بعضی از مسائل، ما را ناتوان از چاره‌اندیشی‌اش می‌گرداند. (صحیح: با در نظر گرفتن وسعت و پیچیدگی موضوعات و گستردگی اطلاعات و وجود راه‌حل‌های متنوع، یک فرد به‌تنهایی قادر به شناخت تمام مسائل و کسب اطلاعات کافی در کلیه زمینه‌ها و گرفتن بهترین تصمیم در تمام شرایط نیست و فرد، ناتوان از چاره‌اندیشی مسائل می‌شود).

گزینه «۴»: بدون مشورت خواستن از افراد دیگر می‌توانیم بهترین تصمیم را بگیریم. (غلط: بدون مشورت خواستن از دیگران نمی‌توانیم بهترین تصمیم را بگیریم.)

۹۲

إِقرأ النصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ بِمَا يَنْسَبُ لِلنَّصِّ:

يُمْكِنُ الْقَوْلُ بَيِّقِينَ أَنَّ جَمِيعَ النَّاسِ طَوَالَ حَيَاتِهِمْ وَ عَلَى طَرِيقِ تَحْقِيقِ أَهْدَافِهِمْ وَ رَغْبَاتِهِمْ، إِمَّا اخْتَارُوا دُونَ قَصْدِ الطَّرِيقِ الْخَطَأِ مُنْذُ الْبَدَايَةِ أَوْ انْحَرَفُوا أحياناً عَنِ الطَّرِيقِ الصَّحِيحِ بِسَبَبِ عَدَمِ كَفَايَةِ الْمَعْرِفَةِ بِتَفَاصِيلِ [جَزْئِيَّاتِ] الطَّرِيقِ مِمَّا أَدَّى إِلَى تَحْقِيقِ رَغْبَاتِهِمْ لَاحِقاً (بَعْدَهَا) أَوْ عَدَمِ تَحْقِيقِهَا أَبَداً. وَ مَعَ ذَلِكَ، فَمِنْ خِلَالِ اسْتِشَارَةِ الْآخَرِينَ وَ الْاسْتِفَادَةِ مِنْ مَعْرِفَتِهِمْ وَ خَبَرَتِهِمْ وَ إِرْشَادِهِمْ يُمَكِّنُ تَحْدِيدَ الطَّرِيقِ الصَّحِيحِ مِنْ بَيْنِ الطَّرِيقِ الْمَوْجُودَةِ. يُعَدُّ طَلَبُ الْمَشُورَةِ مِنْ ذَوِي الْخُبْرَةِ وَ الْخَبْرَاءِ إِحْدَى طَرِيقِ تَسْهِيلِ التَّقَدُّمِ فِي الْأَهْدَافِ!

يَعْتَقِدُ الْبَعْضُ أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَى مُعَالَجَةِ جَمِيعِ الْمَشَاكِلِ وَ الْقَضَايَا بِمُفْرَدِهِمْ وَ لَا يَحْتَاجُونَ إِلَى اسْتِشَارَةِ الْآخَرِينَ. وَ لَكِنْ مِنَ الطَّبِيعِيِّ، نَظراً لِلتَّسَاعُ (كُسْتَرْدَكِي) وَ تَعْقِيدِ (بِيَجِيدَكِي) الْقَضَايَا وَ كَثْرَةِ الْمَعْلُومَاتِ وَ تَعَدُّدِ الْحُلُولِ لَا يَتِمَكَّنُ شَخْصٌ وَاحِدٌ بِمُفْرَدِهِ مِنْ فَهْمِ جَمِيعِ الْقَضَايَا وَ الْحَصُولِ عَلَى مَعْلُومَاتٍ كَافِيَةٍ فِي جَمِيعِ الْمَجَالَاتِ وَ اتِّخَاذِ الْقَرَارِ الْأَمْثَلِ فِي جَمِيعِ الْمَوَاقِفِ وَ هُنَا تَبْرُزُ أَهْمِيَّةُ اسْتِشَارَةِ الْآخَرِينَ بوضوح!

عَيْنِ سَوْألاً لَمْ يَأْتِ جَوَابُهُ فِي النَّصِّ:

- ① ماذا يوسع قدرة المرء على فهم مشكلة واجهها و معالجتها؟!
- ② بم يجد الإنسان أفضل الحلول لمشكلة واجهها في الحياة؟!
- ③ هل يقدر الإنسان أن يكتسب معلومات في كل مجال وحيداً؟!
- ④ أي طريق يكون أهم من الاستشارة لتسهيل التقدم في الأهداف؟!

④ ترجمه متن:

با قاطعیت می توان گفت تمام مردم در طول زندگی شان و در مسیر رسیدن به اهداف و خواسته های خود، به علت عدم آگاهی کافی از جزئیات مسیر، یا به صورت ناخواسته از همان ابتدای [حرکت] مسیر نادرست را انتخاب کرده و یا در مواقعی از مسیر درست خارج شده که منجر به رسیدن به خواسته ها بعد از مدتی یا هرگز نرسیدن آنها

فیلم پاسخ

به [خواسته‌هایشان] شده است. با این حال، با مشورت کردن با دیگران و استفاده از شناخت آنها و تخصصشان و رهنمودشان، امکان تشخیص مسیر درست از بین مسیرهای موجود امکان‌پذیر است. مشورت خواستن از افراد متخصص و کارشناسان، یکی از راه‌های تسهیل‌کننده برای پیشبرد اهداف است.

برخی افراد باور دارند که به‌تنهایی می‌توانند تمام مشکلات و مسائل را چاره‌اندیشی کنند و نیازی به مشورت کردن با دیگران ندارند. اما طبیعی است که با در نظر گرفتن وسعت و پیچیدگی موضوعات و گستردگی اطلاعات و راه‌حل‌های متنوع، یک فرد به‌تنهایی قادر به شناخت تمام مسائل و کسب اطلاعات کافی در کلیه زمینه‌ها و گرفتن بهترین تصمیم در تمام شرایط نیست و اینجاست که اهمیت مشورت کردن با دیگران به‌خوبی نمایان می‌شود.

سؤالی را مشخص کن که جوابش در متن نیامده است:

ترجمه گزینه‌ها:

گزینه «۱»: چه چیزی قدرت انسان را بر فهم مشکلی که با آن روبه‌رو شده است و چاره‌اندیشی‌اش، وسیع می‌گرداند؟ (مشورت کردن)

گزینه «۲»: انسان با چه چیزی بهترین راه‌حل‌ها را برای مشکلی که با آن‌ها در زندگی روبه‌رو شده است، می‌یابد؟ (با مشورت کردن)

گزینه «۳»: آیا انسان می‌تواند که در هر زمینه‌ای به‌تنهایی معلوماتی را به‌دست بیاورد؟ (خیر، انسان نمی‌تواند که در هر زمینه‌ای به‌تنهایی معلوماتی را به‌دست بیاورد.)

گزینه «۴»: کدام راه مهم‌تر از مشورت کردن برای آسان کردن پیشبرد اهداف می‌باشد؟ (پاسخ این سؤال در متن وجود ندارد. در متن فقط اشاره شده است که مشورت خواستن از افراد متخصص و کارشناسان یکی از راه‌های تسهیل‌کننده برای پیشبرد اهداف است و به راه‌های دیگر تسهیل‌کننده پیشبرد اهداف اشاره نشده است.)

۹۳

إقرأ النصّ التّالي ثمّ أجب عن الأسئلة بما يناسب النصّ:

يُمكن القول بيقينٍ أنّ جميع الناس طوال حياتهم و على طريق تحقيق أهدافهم و رغباتهم، إما اختاروا دون قصدٍ الطريق الخطأ منذ البداية أو انحرفوا أحياناً عن الطريق الصّحيح بسبب عدم كفاية المعرفة بتفاصيل [جزئيات] الطريق ممّا أدّى إلى تحقيق رغباتهم لاحقاً (بعدها) أو عدم تحقيقها أبداً. و مع ذلك، فمن خلال استشارة الآخرين و الاستفادة من معرفتهم و خبرتهم و إرشادهم يُمكن تحديد الطريق الصّحيح من بين الطرق الموجودة. يُعدّ طلب المشورة من ذوى الخبرة و الخبراء إحدى طرق تسهيل التّقدّم فى الأهداف!

يعتقد البعض أنّهم قادرون على مُعالجة جميع المشاكل و القضايا بمفردهم و لا يحتاجون إلى استشارة الآخرين. و لكن من الطّبيعى، نظراً للتّساع (كستردگی) و تعقيد (پیچیدگی) القضايا و كثرة المعلومات و تعدّد الحلول لا يتمكّن شخص واحد بمفرده من فهم جميع القضايا و الحصول على معلومات كافية فى جميع المَجالات و اتّخاذ القرار الأمثل فى جميع المواقف و هنا تبرز أهميّة استشارة الآخرين بوضوح!

عین الخطأ فى الإعراب و التّحليل الصّرفی:

«اختاروا - يمكن - طلب - الآخرين»

① اختاروا: فعل ماضٍ - جمع الغائبين - من باب افتعال «مصدره:

اختيار» - متعدّد - معلوم / فعل و مفعوله «الطّريق»

② يُمكن: فعل مضارع - مفرد الغائب (للمفرد الغائب) - مزيد ثلاثى (من

باب إفعال) / فعل و مفعوله «تحديد» و الجملة فعلیّة

③ طلب: اسم - مصدر من فعل ليس له حرف زائد - مفرد - مذكر -

معرب / نائب فاعل و مرفوع بالضمّة

④ الآخرين: اسم تفضيل - جمع سالم للمذكر - معرّف بأل - معرب /

مضاف إليه و مجرور و مضاف «استشارة»

فیلم پاسخ

② ترجمه متن:

با قاطعیت می توان گفت تمام مردم در طول زندگی شان و در مسیر رسیدن به اهداف و خواسته های خود، به علت عدم آگاهی کافی از جزئیات مسیر، یا به صورت ناخواسته از همان ابتدای [حرکت] مسیر نادرست را انتخاب کرده و یا در مواقعی از مسیر درست خارج شده که منجر به رسیدن به خواسته ها بعد از مدتی یا هرگز نرسیدن آنها به [خواسته هایشان] شده است. با این حال، با مشورت کردن با دیگران و استفاده از شناخت آنها و تخصصشان و رهنمودشان، امکان تشخیص مسیر درست از بین مسیرهای موجود امکان پذیر است. مشورت خواستن از افراد متخصص و کارشناسان، یکی از راه های تسهیل کننده برای پیشبرد اهداف است.

برخی افراد باور دارند که به تنهایی می توانند تمام مشکلات و مسائل را چاره اندیشی کنند و نیازی به مشورت کردن با دیگران ندارند. اما طبیعی است که با در نظر گرفتن وسعت و پیچیدگی موضوعات و گستردگی اطلاعات و راه حل های متنوع، یک فرد به تنهایی قادر به شناخت تمام مسائل و کسب اطلاعات کافی در کلیه زمینه ها و گرفتن بهترین تصمیم در تمام شرایط نیست و اینجاست که اهمیت مشورت کردن با دیگران به خوبی نمایان می شود.

در گزینه «۲»، «تحدید» فاعل برای فعل «يمكن» است، نه مفعول. سایر گزینه ها صحیح هستند.

۹۴

إِقرأ النصّ التّالي ثمّ أجب عن الأسئلة بما يناسب النصّ:

يُمكن القول بيقينٍ أنّ جميع الناس طوال حياتهم و على طريق تحقيق أهدافهم و رغباتهم، إما اختاروا دون قصدٍ الطريق الخطأ منذ البداية أو انحرفوا أحياناً عن الطريق الصّحيح بسبب عدم كفاية المعرفة بتفاصيل [جزئيات] الطريق ممّا أدّى إلى تحقيق رغباتهم لاحقاً (بعدها) أو عدم تحقيقها أبداً. و مع ذلك، فمن خلال استشارة الآخرين و الاستفادة من معرفتهم و خبرتهم و إرشادهم يُمكن تحديد الطريق الصّحيح من بين الطرق الموجودة. يُعدّ طلب المشورة من ذوى الخبرة و الخبراء إحدى طرق تسهيل التّقدّم فى الأهداف!

يعتقد البعض أنّهم قادرون على مُعالجة جميع المشاكل و القضايا بمفردهم و لا يحتاجون إلى استشارة الآخرين. و لكن من الطّبيعى، نظراً للتّساع (كستردگی) و تعقيد (پیچیدگی) القضايا و كثرة المعلومات و تعدّد الحلول لا يتمكّن شخص واحد بمفرده من فهم جميع القضايا و الحصول على معلومات كافية فى جميع المجالات و اتّخاذ القرار الأمثل فى جميع المواقف و هنا تبرز أهميّة استشارة الآخرين بوضوح!

عين الخطأ فى الإعراب و التّحليل الصّرفى:

«معالجة - يتمكّن - المجالات - تبرز»

① مُعالجة: اسم مفعول - مفرد - مؤنث - معرب / مجرور «على معالجة:

جارّ و مجرور»

② يتمكّن: ماضيه «تمكّن» - من باب تفعّل و له حرفان زائدان - لازم -

معلوم / فعل و فاعله «شخص»

③ المجالات: اسم مكان من فعل ليس له حرف زائد - جمع سالم

للمؤنث - معرّف بأل / مضاف إليه للمضاف «جميع» و مجرور

④ تبرز: فعل مضارع - مفرد مؤنث غائب - مجرد ثلاثى - معلوم / فعل و

فاعله «أهميّة» و الجملة فعلية

فیلم پاسخ

① ترجمه متن:

با قاطعیت می توان گفت تمام مردم در طول زندگی شان و در مسیر رسیدن به اهداف و خواسته های خود، به علت عدم آگاهی کافی از جزئیات مسیر، یا به صورت ناخواسته از همان ابتدای [حرکت] مسیر نادرست را انتخاب کرده و یا در مواقعی از مسیر درست خارج شده که منجر به رسیدن به خواسته ها بعد از مدتی یا هرگز نرسیدن آن ها به [خواسته هایشان] شده است. با این حال، با مشورت کردن با دیگران و استفاده از شناخت آنها و تخصصشان و رهنمودشان، امکان تشخیص مسیر درست از بین مسیرهای موجود امکان پذیر است. مشورت خواستن از افراد متخصص و کارشناسان، یکی از راه های تسهیل کننده برای پیشبرد اهداف است.

برخی افراد باور دارند که به تنهایی می توانند تمام مشکلات و مسائل را چاره اندیشی کنند و نیازی به مشورت کردن با دیگران ندارند. اما طبیعی است که با در نظر گرفتن وسعت و پیچیدگی موضوعات و گستردگی اطلاعات و راه حل های متنوع، یک فرد به تنهایی قادر به شناخت تمام مسائل و کسب اطلاعات کافی در کلیه زمینه ها و گرفتن بهترین تصمیم در تمام شرایط نیست و اینجاست که اهمیت مشورت کردن با دیگران به خوبی نمایان می شود.

در گزینه «۱»، «معالَجَة» اسم مفعول نیست، بلکه مصدر باب «مُفَاعَلَة» است.

۹۵. عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- ① لَا يَجُوزُ الْإِصْرَارُ عَلَى نُقَاطِ الْخِلَافِ وَالْعُدْوَانِ لِأَنَّهُ لَا يَنْتَفِعُ بِهِ أَحَدٌ!
- ② وَجَدُوا أَنَّ أَكْثَرَ الْأَسْمَاكِ الْمُنْتَشِرَةِ لَيْسَتْ مِنْ نَوْعِ وَاحِدٍ بَلْ هِيَ مُخْتَلِفَةٌ!
- ③ أَ تُصَدِّقُ أَنَّ تَرَى فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ أَسْمَاكَ تَتَسَاقَطُ مِنَ السَّمَاءِ؟!
- ④ الْبِلَادُ الْإِسْلَامِيَّةُ مَجْمُوعَةٌ مِنَ الشُّعُوبِ الْكَثِيرَةِ تَخْتَلِفُ فِي أَلْوَانِهَا!

پاسخ

- ۱ در این گزینه، «نقاط، الخلاف» نادرست حرکت گذاری شده‌اند. همچنین «ينتفع» بر وزن «يَفْتَعِلُ» در باب «إِفْتَعَال» است که نادرست حرکت گذاری شده است. سایر گزینه‌ها صحیح هستند.

فیلم پاسخ

۹۶. عین الخطأ فی استخدام اسم التفضیل:

- ① معلّمنا الفضلی تُعلّمنا دروس الحیاة دون منّة!
- ② زَمِیلَتی أعلم منّی لکنّنی أَجْتَنّب عَنْ ذکر عیوبها!
- ③ خَرَجْتُ مِنَ البیت مع أَكْبَر أخواتی قبل ساعتین!
- ④ أعلم أَنَّ المرتبة الأعلى لَا تُنال إِلَّا بالجُهد و المحاولة!

پاسخ

④ در این گزینه، اسم تفضیل «الأعلى» نادرست به کار رفته است و صحیح آن «العُلیا» است؛ زیرا «المرتبة» مؤنث است و صفت آن نیز باید به شکل مؤنث بر وزن «فُعلی» بیاید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱»، «الفضلی» اسم تفضیل مؤنث بر وزن «فُعلی» است که نقش صفت را برای اسم مفرد مؤنث «مُعَلِّمة» دارد. فراموش نکنیم که صفت در جنس (مذکر و مؤنث بودن) از موصوف خود پیروی می‌کند. / در گزینه «۲»، میان دو اسم مقایسه صورت گرفته است و اسم تفضیل بر وزن «أَفْعَل» به صورت «أَعْلَم: داناتر» آمده است. / در گزینه «۳»، میان چند اسم مؤنث (خواهران) مقایسه صورت گرفته است و اسم تفضیل بر وزن «أَفْعَل» به صورت «أَكْبَر: بزرگترین» آمده است.

فیلم پاسخ

۹۷. عَيْن ما ليس فيه فعل يتغير زمانه في الترجمة:

- ① مَنْ شاهد ملفك الدراسي للاطلاع على ماضيك تعجب!
- ② لَقَبْتَ رجلاً مؤمناً بالقب لا يُحبونها و ارتكبت ذنباً كبيراً!
- ③ لَمْ تَجْتَهِدَنَّ لِكِتَاب مكانة النساء الفاضلات في المجتمع!
- ④ نُدافع عَنِ الوطن أمام العدو الغاصب لِكَيْلا يَتَسَلَّط علينا!

پاسخ

④ در این گزینه، «نُدافع» فعل مضارع است و به صورت مضارع اخباری ترجمه می‌شود (دفاع می‌کنیم) و زمانش در ترجمه تغییر نمی‌کند. همچنین «لِكَيْلا يَتَسَلَّط» فعل مضارع منفی است و به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود (تا تسلط پیدا نکند) و زمانش در ترجمه تغییر نمی‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱»، «شاهد» و «تعجب» به ترتیب فعل شرط و جواب شرط از نوع فعل ماضی هستند و می‌توانیم آنها را در ترجمه به صورت مضارع ترجمه کنیم که در این حالت زمان این دو فعل در ترجمه تغییر می‌کند: «هر کس پرونده تحصیلات را برای آگاهی یافتن از گذشته‌ات ببیند، تعجب می‌کند». / در گزینه «۲»، «لا يُحبونها» در «لَقَبْتَ» فعلی مضارع درون جمله‌ای درباره اسم نکره قبل از خودش (ألقاب) است و چون قبل از آن فعل ماضی «لَقَبْتَ» آمده است؛ لذا «لا يُحبونها» به صورت ماضی استمراری منفی «دوست نمی‌داشتند» ترجمه می‌شود و زمانش در ترجمه تغییر می‌کند. / در گزینه «۳»، «لَمْ تَجْتَهِدَنَّ» فعل مضارع است؛ اما در ترجمه به صورت ماضی ساده منفی یا ماضی نقلی منفی (تلاش نکردید، تلاش نکرده‌اید) ترجمه می‌شود و زمانش در ترجمه تغییر می‌کند.

فیلم پاسخ

۹۸. عَيِّنْ عبارةً جاءت فيها أفعال المزيد الثلاثية أكثر من الباقي:

- ① يحتفل أهالي الهندوراس بهذا اليوم و يسمّونه مهرجان مطر السمك!
- ② عندما تضاربنا، فتدخل المدير في شؤوننا و نصحنا و ندّمنا على عملنا القبيح!
- ③ أردت أن أرسل هديّة لصديقي لكنّي ما استطعت لأنني أخبرت أنّه تصادم بسيارة و رقد في المستشفى!
- ④ لا يجوز أن نُصرّ على نقاط الاختلاف لأنّه لا ينتفع به أحد و علينا أن نتعايش مع الاحتفاظ بكلّ العقائد!

پاسخ

- ۳ در این گزینه، «أردت» و «أرسل» و «أخبرت» همگی در باب «إفعال» و «استطعت» در باب «استفعال» و «تصادم» در باب «تفاعل» است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- در گزینه «۱»: «يحتفل» در باب «إفعال» و «يسمّون» در باب «تفعیل» است.
- در گزینه «۲»: «تضارب» در باب «تفاعل»، «تدخل» در باب «تفعّل» و «ندّم» در باب «تفعیل» است.
- در گزینه «۴»: «نُصرّ» در باب «إفعال»، «ينتفع» در باب «إفتعال» و «نتعايش» در باب «تفاعل» است.

فیلم پاسخ

۹۹. عَيْنُ الْفِعْلِ النَّاقِصِ لَا يَدُلُّ عَلَى الزَّمَنِ الْمَاضِي؛

- ① فقدتُ إحدى أخواتي قبل سنوات و كان لها خلقٌ طيّبٌ في حياتها!
- ② كان الامتحان مملوءً بالأسئلة الصَّعبة و ما استطعت أن أجيب عنها!
- ③ كانت الأرض في الفصل الأوّل من السَّنة مخضرة و غصونها بديعة!
- ④ أصبحت التلميذ الأوّل في المسابقات العلميّة و أخذت جائزة ذهبيّة!

پاسخ

③ در این گزینه «زمین در فصل اول از سال سرسبز است و ...»، «کان» به معنی «است» بر حادثه‌ای طبیعی دلالت دارد. در سایر گزینه‌ها «کان لها: داشت»، «کان مملوء: پر بود» و «أصبحت: شدم» همگی بر زمان گذشته دلالت دارند.

فیلم پاسخ

۱۰۰. عین وزن «مفاعلة» يدلّ علی اسم فاعل:

- ① أريد منك حمل هذه الحقيبة إلى القرى المجاورة!
- ② إنّ مجالسة الأفاضل تسبّب أن تتقدّم علماً و خلقاً!
- ③ مساعدة الناس فيما بحاجة إليك من خير الأعمال!
- ④ إنّ لمحافظة «جیلان» غابات خضراء جميلة!

پاسخ

۱ در گزینه «۱»، «مُجاوِرة» بر وزن «مُفاعِلَة» اسم فاعل است. امّا «مُجالِسة، مُساعدَة و مُحافِظة» در دیگر گزینه‌ها، همگی مصدر باب «مفاعِلَة» هستند.

فیلم پاسخ

فصل [دهم] فصل ۱: تاریخ‌شناسی؛ کاوش گذشته

واحد یادگیری [دهم] درس ۱: تاریخ و تاریخ‌نگاری

زیرواحد یادگیری [دهم] پیشینه تاریخ‌نگاری

حیطه شناختی [دهم] مقدماتی

۱۰۱. در کدام گزینه هر دو مورد دربارهٔ تاریخ‌نگاری صحیح است؟

- ۱) پس از هرودت، نویسندگان رومی و ایرانی راه او را ادامه دادند - هرودت گاهی دچار غرض‌ورزی‌هایی در تاریخ‌نگاری شده است.
- ۲) در علم تاریخ نوین تمام جنبه‌های زندگی مردم بررسی می‌شود - تاریخ‌نگاری از قرن ۵ پیش از میلاد متولد شد.
- ۳) رونق ادبیات و علم بلاغت، تأثیر مهمی بر شکوفایی علم تاریخ در یونان باستان داشته است - علم تاریخ‌نگاری زمینه‌ها و علل حوادث تاریخی را نیز مورد مطالعه قرار می‌دهد.
- ۴) بیشتر مطالب کتاب تاریخ هرودت دربارهٔ جنگ‌های یونان و روم است - تاریخ‌نگاری نوین، محصول رنسانس در اروپا است.

پاسخ

۲) بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: پس از هرودت نویسندگان یونانی و رومی راه او را ادامه دادند.

گزینه «۳»: رونق ادبیات و فلسفه صحیح است.

گزینه «۴»: جنگ‌های یونان و ایران صحیح است.

فیلم پاسخ

۱۰۲. کدام گزینه درباره مفهوم اندرگاه درست است؟

- ① روزی است که در گاه‌شماری مصری هر چهار سال یکبار به سال افزوده می‌شود.
- ② ۵ روز اضافی است که به آخر ماه دوازدهم اوستایی افزوده می‌شود.
- ③ یک چهارم شبانه‌روزی است که بین سال قمری و خورشیدی اختلاف است.
- ④ ۲۴ ساعتی است که در گاه‌شماری جلالی هر چهار سال یکبار به سال اضافه می‌شود.

پاسخ

- ② اندرگاه ۵ روز اضافی است که زرتشتیان به آخر ماه دوازدهم سال اضافه می‌کنند.

فیلم پاسخ

۱۰۳. کدام مورد پیرامون تمدن‌های نخستین بین‌النهرین نادرست است؟

- ۱) صنعتگران سومری، از ترکیب مس و روی جنگ‌افزارهای مفرغی بسیار محکمی می‌ساختند.
- ۲) گیلگمش متعلق به قوم مخترع خط است.
- ۳) سلسله بابل قدیم بعد از زوال امپراتوری سارگن پا گرفت.
- ۴) اور و کیش از مهم‌ترین شهرهای سومر و شهر بابل پایتخت اموری‌ها بوده است.

۱) گزینه «۱»: مفرغ حاصل ترکیب مس و قلع است.

۱۰۴. براساس کدام یک از منابع زیر به جایگاه زنان در تمدن ایلام

پی می‌بریم؟

۱) سالنامه‌های آشوری

۲) لوح‌های گلی به جا مانده از معبد چغازنبیل

۳) اشاره مورخان یونانی به حضور زنان در جامعه ایلامی

۴) نقوش و پیکره‌های برجای مانده

۴. از نقوش و پیکره‌های برجای مانده از این دوره، مانند پیکره

الهه‌ها می‌توان به موقعیت اجتماعی ممتاز زنان ایلامی پی برد.

فصل

[دهم] فصل ۳: ایران در عصر باستان؛ سرآغاز

هویت ایرانی

واحد یادگیری

[دهم] درس ۸: سپیده‌دم تمدن ایرانی

زیرواحد یادگیری

[دهم] دوران تاریخی (تمدن ایلام)

حیطه شناختی

پیشرفته

پاسخ

فیلم پاسخ

۱۰۵. درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر درباره تاریخ هخامنشیان را تعیین کنید.

الف) با وجود رشادت‌های آریو برزن، سپاه اسکندر به شوش رسیدند.

ب) کورش کوچک در زمان اردشیر دوم دست به شورش در آسیای صغیر زد.

پ) جنگ ماراتن در زمان خشایار شاه اتفاق افتاد و با پیروزی ایران به پایان رسید.

ت) بخش‌هایی از قلمرو هند برای اولین بار در زمان کمبوجیه به خاک ایران افزوده شد.

۱ ص - غ - غ - غ

۲ غ - ص - غ - ص

۳ غ - غ - ص - غ

۴ غ - ص - ص - غ

پاسخ

۳ الف) به تخت جمشید رسیدند.

پ) جنگ ماراتن در زمان داریوش بزرگ اتفاق افتاد و ایران در این جنگ شکست خورد.

ت) بخش‌هایی از غرب و شمال غرب هند در زمان حمله داریوش یکم به خاک ایران افزوده شد.

فصل

[دهم] فصل ۳: ایران در عصر باستان؛ سرآغاز هویت ایرانی

واحد یادگیری

[دهم] درس ۹: از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان

زیرواحد یادگیری

[دهم] هخامنشیان؛ بزرگ‌ترین حکومت عصر باستان

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۱۰۶. به دنبال کدام مورد در عصر باستان، کشت گونه‌های جدیدی از گیاهان و درختان در سراسر قلمرو سلسله‌های ایران، معمول شد؟

- ① دولتی‌شدن زمین‌های زراعتی
- ② گسترش راه‌ها و توسعه تجارت
- ③ تشویق حکومت‌ها به زراعت
- ④ کندن قنات برای آبیاری

پاسخ

② در عصر باستان بر اثر گسترش راه‌ها و توسعه تجارت، کشت گونه‌های جدیدی از گیاهان و درختان در سرتاسر قلمرو سلسله‌های ایران، معمول شد.

فصل

[دهم] فصل ۳: ایران در عصر باستان؛ سرآغاز هویت ایرانی

واحد یادگیری

[دهم] درس ۱۳: اقتصاد و معیشت

زیرواحد یادگیری

[دهم] کشاورزی و دامداری

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

[دهم] فصل ۳: ایران در عصر باستان؛ سرآغاز هویت ایرانی

[دهم] درس ۱۴: دین و اعتقادات

[دهم] دین و عقاید ایرانیان باستان از دوران ماد تا ساسانیان

۱۰۷. چند مورد از عبارات زیر دربارهٔ دین و اعتقادات مردم ایران

باستان صحیح است؟

الف) اقوام آریایی برخلاف ایلامی‌ها، برای خدایان خود معابد باشکوهی می‌ساختند.

ب) کورش پس از فتح بابل، به ستایش مردوک، خدای بابلیان پرداخت.

پ) در زمان اشکانیان، اوستا به زبان پهلوی ترجمه شد.

ت) مانی در زمان اردشیر یکم شروع به تبلیغ عقاید خود کرد و در زمان بهرام یکم اعدام شد.

ث) اشکانیان و هخامنشیان حامی سیاست آزادی دینی بودند.

۱) ۲

۲) ۴

۳) ۳

۴) ۱

پاسخ

۱ بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) آریایی‌ها برخلاف ایلامی‌ها، معابد باشکوه نمی‌ساختند.

پ) اوستا در دورهٔ ساسانیان به پهلوی ترجمه شد.

ت) مانی در زمان شاپور یکم شروع به تبلیغ عقاید خود کرد.

فیلم پاسخ

۱۰۸. کدام کتاب با سبک تاریخ‌نگاری مقابل خود همخوانی ندارد؟

- ① تاریخ طبری ← تاریخ‌نگاری روایی
- ② تاریخ بیهقی ← تاریخ‌نگاری ترکیبی
- ③ مروج‌الذهب ← تاریخ‌نگاری موضوع محور
- ④ فتوح‌البلدان ← تاریخ‌نگاری ترکیبی

② تاریخ بیهقی از دسته تاریخ‌نگاری تحلیلی است.

۱۰۹. کدام مورد دربارهٔ سیاست و حکومت عصر امویان نادرست است؟

- ۱) معاویه اعتراض عمرو بن حمق را سرکوب کرد و دستور قتل او را داد.
- ۲) معاویه همچون ابوبکر خلافت را از راه زور و قدرت نظامی به دست آورد.
- ۳) ایجاد دو دستگی و زمینه‌ساز اختلاف در میان امویان، مسئلهٔ تعیین جانشینی در حکومت امویان بود.
- ۴) حضور ایرانیان در شورش عبدالرحمان بن اشعث، نتیجهٔ قومیت‌گرایی امویان بود.

پاسخ

- ۲) معاویه اولین خلیفه‌ای بود که از راه زور و قدرت نظامی، خلافت را به دست آورد.

فیلم پاسخ

۱۱۰. کدام فرمانروای ایرانی توسط امیر اسماعیل سامانی اسیر شد و به دست خلیفه عباسی کشته شد؟

① حسن بن زید

② مرداویج

③ عمرو لیث صفاری

④ احمد بویه

پاسخ

③ عمرو لیث صفاری به دست امیر اسماعیل سامانی اسیر شد و به صورت ناجوانمردانه توسط خلیفه عباسی به قتل رسید.

فصل

[یازدهم] فصل ۳: ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه

واحد یادگیری

[یازدهم] درس ۹: ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی

زیرواحد یادگیری

[یازدهم] سلسله‌های ایرانی مسلمان

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۱۱۱. کدام گزینه عبارت زیر را به ترتیب و به درستی تکمیل می کند؟
 طغرل سلجوقی، ..... را به پایتختی برگزید. در دوره حکومت
 ..... ، ..... از سلجوقیان شکست خورد و فرمانروایش اسیر
 شد. در دوره حکومت ..... ، قلمرو سلجوقیان به اوج وسعت
 خود رسید و در زمان حکومت ..... ، آنها به اوج قدرت خود
 رسیدند.

۱) ماوراءالنهر - آلبارسلان - غزنویان - آلبارسلان - ملکشاه

۲) بغداد - ملکشاه - امپراتوری روم شرقی - ملکشاه - آلبارسلان

۳) نیشابور - آلبارسلان - امپراتوری روم شرقی - آلبارسلان - ملکشاه

۴) نیشابور - آلبارسلان - امپراتوری روم شرقی - ملکشاه - آلبارسلان

پاسخ

۳) طغرل، نیشابور را به پایتختی برگزید. در دوره حکومت
 آلبارسلان، آنها توانستند امپراتوری روم شرقی را شکست دهند و
 امپراتور را اسیر کنند. در دوره آلبارسلان، اوج وسعت سلجوقیان
 پدید آمد و در دوره ملکشاه اوج قدرت رخ داد.

فصل

[یازدهم] فصل ۳: ایران از ورود اسلام تا پایان
 صفویه

واحد یادگیری

[یازدهم] درس ۱۰: ایران در دوران غزنوی،
 سلجوقی و خوارزمشاهی

زیرواحد یادگیری

[یازدهم] تحولات سیاسی

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۱۱۲. در کدام گزینه بین نوع اراضی و ویژگی آن‌ها تعارض وجود دارد؟

① اراضی خاصه: متعلق به دربار بود و درآمد آن برای مخارج دربار هزینه می‌شد.

② اراضی وقفی: توسط شاه یا مردم وقف می‌شد و گاهی مردم برای جلوگیری از دست‌اندازی حکام، وقف می‌کردند.

③ اراضی ممالک: اراضی تحت اختیار حاکمان شهرها و ایالات بود.

④ املاک خصوصی: املاک شخصی و در معرض مصادره قرار داشت.

پاسخ

① اراضی خاصه متعلق به شخص شاه بود و درآمد آن خرج اداره سپاه می‌شد.

فیلم پاسخ

۱۱۳. کدام مورد پیرامون نهضت پروتستان صحیح است؟

- ۱) این اعتراضات صرفاً از طریق مردم انجام می‌شد.
- ۲) اولین مسئله‌ای که ذهن لوتر را به خود مشغول کرده بود، مسئله معاد بود.
- ۳) نهضت پروتستان باعث رشد اندیشه اومانیزم در اروپا شد.
- ۴) دانشگاهی که لوتر در آن تدریس می‌کرد و کلیسایی که ۹۵ اصل خود را بر در آن آویخت، هم‌نام بودند.

پاسخ

۴) بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: برخی از این اعتراضات توسط شاهان و فرمانروایان صورت می‌گرفت.
- گزینه «۲»: اولین مسئله لوتر، ارتباط ایمان با انجام دادن کارهای نیک بود.
- گزینه «۳»: باعث رشد اندیشه ملی‌گرایی در اروپا شد.

فصل

[یازدهم] فصل ۴: اروپا در قرون وسطا و عصر

جدید

واحد یادگیری

[یازدهم] درس ۱۶: رنسانس و عصر جدید

زیر واحد یادگیری

[یازدهم] دستاوردها و تحولات رنسانس و

عصر جدید

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۱۱۴. کدام گزینه مغایر با عبارت زیر است؟

«مردم شهرهای مناطق خشک مانند یزد از بادگیرها برای

بهره‌برداری صحیح از محیط طبیعی استفاده می‌کردند»

① انسان به کمک علم جغرافیا می‌تواند در جهت بهبود زندگی خویش از توانمندی‌های محیط خود استفاده کند.

② در دهه‌های اخیر، فناوری به کمک انسان آمده و موجب دخل و تصرف بیشتر انسان در محیط شده است.

③ محیط طبیعی، مجموعه‌ای متعادل است و انسان با ورود و تغییر آن، این محیط را به محیط جغرافیایی تبدیل می‌کند.

④ برخی فعالیت‌های انسان در مکان به دلیل شناخت ظرفیت‌های محیط، تعادل محیط را در طولانی مدت حفظ می‌کند.

پاسخ

② عبارت مطرح شده به موضوع بهره‌برداری از ظرفیت‌ها و توان‌های محیط اشاره می‌کند. این موضوع (بادگیرها) اشاره به استفاده انسان از توان‌های محیطی به صورت سنتی دارد و ربطی به فناوری ندارد.

فیلم پاسخ

۱۱۵. با توجه به سؤالات کلیدی جغرافیا و بحران ریزگردها کدام گزینه درست است؟

- ۱) چه چیز / ریزگردها موجب بیماری‌های تنفسی می‌شود.
- ۲) کجا / محدوده جغرافیایی این پدیده، کشورهای ایران، عراق و کویت هستند.
- ۳) چرا / ریزگردها همان گرد و غباری هستند که وارد هوا می‌شوند.
- ۴) چگونه / وجود ریزگردهای بیش از حد در هوا موجب بیماری‌های تنفسی شده است.

پاسخ

۲) بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: متن گزینه «۱» به نتایج این پدیده اشاره دارد و اصلاً جزو سؤالات کلیدی جغرافیا نیست.

گزینه «۳»: متن گزینه «۳» در حقیقت پاسخ به سؤال (چه چیزی) است.

گزینه «۴»: سؤال چگونه، به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد و به زمینه‌های مسئله اشاره دارد.

فصل

[دهم] فصل ۱: جغرافیا چیست؟

واحد یادگیری

[دهم] درس ۲: روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا

زیرواحد یادگیری

[دهم] سؤالات کلیدی در جغرافیا

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۱۱۶. کدام مورد دربارهٔ موقعیت مطلق ایران صحیح است؟

- ۱) ایران در عرض ۲۵ تا ۴۰ درجه در میانهٔ منطقهٔ معتدله نیمکرهٔ شمالی قرار دارد.
- ۲) مدار رأس‌السرطان از میانهٔ کشور ما عبور می‌کند.
- ۳) علت تنوع آب و هوایی در ایران، گستردگی کشورمان در عرض‌های جغرافیایی است.
- ۴) مرزهای شمال‌غربی کشور مماس بر ۶۳ درجه طول شرقی است.

پاسخ

۳) بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینهٔ «۱»: ایران در عرض ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقهٔ معتدله نیمکرهٔ شمالی قرار دارد.
- گزینهٔ «۲»: مدار رأس‌السرطان با فاصلهٔ کمی از جنوب مرزهای ما عبور می‌کند.
- گزینهٔ «۴»: مرزهای شمال‌غربی ایران مماس بر ۴۴ درجه طول شرقی است.

فصل

[دهم] فصل ۲: جغرافیای طبیعی ایران

واحد یادگیری

[دهم] درس ۳: موقعیت جغرافیایی ایران

زیرواحد یادگیری

[دهم] موقعیت جغرافیایی (موقعیت ریاضی

یا مطلق - موقعیت نسبی)

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۱۱۷. هر یک از موارد زیر ویژگی خاص کدام منطقه کوهستانی ایران است؟

الف) شیب عمومی این کوه‌ها به سمت خزر بیش از منطقه آذربایجان است.

ب) فعالیت آتشفشانی در دوره کواترنر باعث شکل‌گیری قله اصلی این منطقه کوهستانی شده است.

پ) منطقه کوهستانی مثلثی شکل که ناهمواری‌های آن دو نوع است.

ت) گل‌فشان‌ها و کوه‌های مریخی در این منطقه قرار دارد.

۱) منطقه کوهستانی البرز - منطقه کوهستانی تالش - منطقه کوهستانی

مرکزی - کوه‌های شرق و جنوب شرقی

۲) منطقه کوهستانی تالش - منطقه کوهستانی البرز - منطقه کوهستانی

غربی - منطقه کوهستانی مرکزی

۳) منطقه کوهستانی البرز - منطقه کوهستانی تالش - منطقه کوهستانی

غربی - کوه‌های شرق و جنوب شرقی

۴) منطقه کوهستانی تالش - منطقه کوهستانی البرز - منطقه کوهستانی

مرکزی - کوه‌های شرق و جنوب شرقی

۴ الف) شیب عمومی کوه‌های تالش به سمت خزر بیشتر از منطقه آذربایجان است.

ب) فعالیت آتشفشانی در دوره کواترنر سبب ایجاد قله دماوند در منطقه کوهستانی البرز شد.

پ) منطقه کوهستانی مرکزی به صورت مثلثی شکل است و ناهمواری‌های آن دو نوع است.

ت) گل‌فشان‌ها و کوه‌های مریخی متعلق به کوه‌های شرق و جنوب شرقی است.

فصل
[دهم] فصل ۲: جغرافیای طبیعی ایران

واحد یادگیری
[دهم] درس ۴: ناهمواری‌های ایران

زیرواحد یادگیری
[دهم] منطقه کوهستانی شمال کشور

حیطه شناختی
پیشرفته

پاسخ

فیلم پاسخ

۱۱۸. توده‌های هوایی ..... و ..... هر دو از نواحی جنوبی کشور وارد می‌شوند و اثرات ..... از نظر آب و هوایی ایجاد می‌کنند.

- ① گرم و خشک - سودانی - مشابهی
- ② مرطوب موسمی - گرم و خشک - متفاوتی
- ③ مرطوب غربی - سرد و خشک سیبری - مشابهی
- ④ سرد و خشک سیبری - سودانی - متفاوتی

پاسخ

② توده‌های هوایی مرطوب موسمی و گرم و خشک از ناحیه جنوبی وارد کشور می‌شوند و اثرات متفاوتی دارند. توده‌های گرم و خشک باعث افزایش دما و توده‌های مرطوب موسمی موجب باران‌های سیلابی می‌شوند.

فصل

[دهم] فصل ۲: جغرافیای طبیعی ایران

واحد یادگیری

[دهم] درس ۵: آب و هوای ایران

زیرواحد یادگیری

[دهم] عوامل مؤثر بر آب و هوای ایران

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۱۱۹. دربارهٔ دریا‌های ایران به ترتیب کدام موارد درست و کدام یک

نادرست است؟

الف) دریای خزر از طریق کانال دن - ولگا به دریای مدیترانه راه دارد.

ب) رود اترک و گرگان از سمت جنوب به دریای خزر می‌ریزند.

پ) طول و عرض دریای خزر از خلیج فارس بیشتر است.

ت) ایران دارای جزایر مهمی در خلیج فارس است که تمامی آن‌ها مسکونی هستند.

۱) نادرست - نادرست - درست - نادرست

۲) درست - درست - نادرست - درست

۳) نادرست - نادرست - درست - درست

۴) نادرست - درست - درست - نادرست

پاسخ

۱ الف) دریای خزر از طریق کانال دن - ولگا به دریای سیاه اتصال دارد.

ب) رود اترک و گرگان از سمت جنوب شرق به دریای خزر می‌ریزد.

پ) دریای خزر با طول و عرض ۱۲۰۰ و ۳۰۰ کیلومتر بزرگ‌تر از خلیج فارس با طول و عرض ۹۰۰ و ۲۵۰ کیلومتر است.

ت) برخی از جزایر ایرانی خلیج فارس مسکونی هستند.

فیلم پاسخ

۱۲۰. کدام مورد دربارهٔ کانون و مرزهای ناحیه درست و کدام یک

نادرست است؟

الف) هر چه از مرکز ناحیه دور می‌شویم، عوامل همگونی بیشتر می‌شود.

ب) تعیین مرزهای نواحی طبیعی سخت‌تر از تعیین مرزهای نواحی انسانی است.

پ) در صحرای بزرگ آفریقا بعد از ۵ ماه بدون باران از ساوان متراکم به استپ‌های بیابانی می‌رسیم.

ت) صرفاً در اثر فعالیت‌های انسانی مرزهای یک ناحیه تغییر می‌کند.

۱) نادرست - نادرست - درست - درست

۲) نادرست - نادرست - نادرست - نادرست

۳) درست - درست - درست - نادرست

۴) نادرست - درست - نادرست - نادرست

پاسخ

۲) بررسی عبارات نادرست:

الف) با دور شدن از مرکز ناحیه، عوامل همگونی کمتر می‌شود.

ب) تعیین مرز نواحی انسانی سخت‌تر از طبیعی است.

پ) در صحرای بزرگ آفریقا بعد از ۲ ماه بدون باران از ساوان

متراکم به ساوان پراکنده و بعد از ۷ ماه به استپ بیابانی می‌رسیم.

ت) هم عوامل طبیعی و هم عوامل انسانی ممکن است مرزهای نواحی را تغییر دهند.

فیلم پاسخ

۱۲۱. کدام گزینه دربارهٔ تصویر زیر صحیح است؟

- ۱) یک مرکز کم فشار را نشان می‌دهد.
- ۲) مولکول‌های هوا از هم فاصله می‌گیرند و تعدادشان در واحد حجم کم می‌شود.
- ۳) این مرکز فشار در ناحیهٔ مرکز فشار کمی را داراست.
- ۴) فشار هوا به سمت مرکز ناحیه افزایش می‌یابد.

پاسخ

۴) این منطقه با علامت H در وسط، نشان‌دهندهٔ مرکز پرفشار است که در هوای سرد و بر اثر نزدیک شدن مولکول‌ها رخ می‌دهد. در این شرایط هوای سرد سنگین می‌شود و پایین می‌آید و فشار در مرکز بیشتر می‌شود.

فصل

[یازدهم] فصل ۲: نواحی طبیعی

واحد یادگیری

[یازدهم] درس ۳: نواحی آب و هوایی

زیرواحد یادگیری

[یازدهم] فشار

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۱۲۲. ویژگی‌های کدام یک از اشکال فرسایش بیابانی، نادرست بیان شده است؟

- ① تلماسه: جزو اشکال تراکمی هستند که ارتفاع آن‌ها در لوت ایران به بیش از ۵۰۰ متر می‌رسد.
- ② برخان: تپه‌های ماسه‌ای هلالی شکل و منفردی هستند که دو بازو برخلاف جهت باد دارد.
- ③ یاردانگ: برجسته‌ترین نوع آن‌ها در منطقه شهداد استان کرمان موجود است.
- ④ گرزديو: ستون‌های سنگی به شکل قارچ که نمونه‌ای از آن در بیابان سیریک در بندر جاسک موجود است.

② دو زائده یا بازو برخان‌ها در جهت باد است نه برخلاف جهت باد.

پاسخ

فصل

[یازدهم] فصل ۲: نواحی طبیعی

واحد یادگیری

[یازدهم] درس ۴: ناهمواری‌ها و اشکال زمین

زیرواحد یادگیری

[یازدهم] فرسایش طبیعی در بیابان

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۱۲۳. کدام یک از موارد زیر مربوط به گسترده‌ترین گروه زبانی دنیا است؟

- الف) زبان ایرانی یکی از زیرشاخه‌های آن است.
- ب) در میان مردم شرق آسیا رواج دارد.
- پ) زبان نیمی از مردم دنیا از زیرشاخه‌های آن است.
- ت) زبان مردم عرب زبان، زیر شاخه آن است.

- ۱ الف - ب
- ۲ ب - پ
- ۳ الف - پ
- ۴ الف - ت

پاسخ

۳ خانواده زبانی هند و اروپایی، گسترده‌ترین گروه زبانی دنیا است که بیش از نیمی از مردم دنیا، به یکی از زیرشاخه‌های این زبان تکلم می‌کنند و زبان ایرانی هم یکی از زیرشاخه‌های آن است.

فصل

[یازدهم] فصل ۳: نواحی انسانی

واحد یادگیری

[یازدهم] درس ۶: نواحی فرهنگی

زیرواحد یادگیری

[یازدهم] زبان

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۱۲۴. هر یک از موارد مربوط به کدام نوع از الگوی مدیریت سیاسی فضا است؟

الف) در این نظام، حکومت مرکزی نقش هماهنگ کننده و ارتباط دهنده را برعهده دارد.

ب) نظام سیاسی کشورهای عراق و انگلستان از این نوع است.

پ) مدیریت های محلی، تصمیمات دولت مرکزی را اجرا می کنند.

ت) کشور فرانسه از پیش گامان این الگو است.

۱) نظام فدرال - نظام ناحیه ای و ترکیبی - نظام تک ساخت - نظام تک ساخت

۲) نظام ناحیه ای و ترکیبی - نظام تک ساخت - نظام ناحیه ای و ترکیبی - نظام فدرال

۳) نظام فدرال - نظام ناحیه ای و ترکیبی - نظام تک ساخت - نظام فدرال

۴) نظام ناحیه ای و ترکیبی - نظام تک ساخت - نظام تک ساخت - نظام فدرال

پاسخ

۱ الف) در نظام فدرال، حکومت مرکزی نقش هماهنگ کننده و ارتباط دهنده را دارد.

ب) نظام سیاسی کشورهای عراق، جمهوری آذربایجان و انگلستان از نوع ناحیه ای و ترکیبی است.

پ) در نظام تک ساختی، مدیریت های محلی تصمیمات دولت مرکزی را اجرا می کنند.

ت) کشور فرانسه از پیش گامان الگوی تک ساختی است.

فصل

[یازدهم] فصل ۴: نواحی سیاسی

واحد یادگیری

[یازدهم] درس ۱۰: کشور، یک ناحیه سیاسی

زیر واحد یادگیری

[یازدهم] الگوی مدیریت سیاسی فضا و

پیدایش و بقای یک کشور

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۱۲۵. به ترتیب کدام مورد پیرامون نظریه‌های ژئوپلیتیکی نادرست و درست است؟

- ۱) آلفرد ماهان قدرت نظامی دریایی را یگانه عامل دستیابی یک ملت به قدرت می‌داند - از منظر راتزل کشوری که فضای کافی برای جمعیت خود نداشته باشد و درصدد توسعه سرزمین‌های خود برنیاید، نابودی‌اش حتمی است.
- ۲) مکیندر برخلاف ماهان به قدرت خشکی توجه کرد - نظریه قدرت دریایی از عوامل مؤثر در ایجاد جنگ جهانی بوده است.
- ۳) نظریه فضای حیاتی متعلق به راتزل است - مکیندر سرزمین‌های جهانی را به چهار بخش تقسیم می‌کند.
- ۴) در چین به ناخدایان نیروی دریایی یک جلد کتاب ماهان هدیه می‌شد - از منظر مکیندر قدرت‌های خشکی به دژ جهان دسترسی ندارند.

پاسخ

۱ بررسی گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: ماهان قدرت نظامی و قدرت تجاری دریایی را عامل دستیابی یک ملت به قدرت می‌داند - مورد دوم درست است.
- گزینه «۲»: مورد اول درست است - نظریه هارتلند در جنگ‌های اول و دوم جهانی تأثیرگذار بوده است.
- گزینه «۳»: مورد اول و مورد دوم هر دو درست هستند.
- گزینه «۴»: در ژاپن این هدیه به ناخدایان داده می‌شد - از نظر مکیندر قدرت‌های دریایی به دژ جهان دسترسی ندارند.

فصل

[یازدهم] فصل ۴: نواحی سیاسی

واحد یادگیری

[یازدهم] درس ۱۱: ژئوپلیتیک

زیرواحد یادگیری

[یازدهم] رابطه قدرت و جغرافیا

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۱۲۶. کدام گزینه برای معلوم شدن نیاز به تعریف دارد؟

- ۱ شامی که دیشب درست کردم
- ۲ در مسیر زندگی استوار می‌مانیم
- ۳ امشب صدای تیشه از بیستون نیامد
- ۴ دل را ز مهرت وعده دادی

پاسخ

۱ جملات ناقصی که حکم ندارند در حکم تصور هستند و تصور اگر مجهول باشد، برای معلوم شدن نیازمند تعریف است. در عبارت گزینه «۱»، یک عبارت ناقص داریم؛ سه گزینه دیگر تصدیق هستند.

[دهم] بخش ۲: روابط میان ذهن، زبان و خارج

[دهم] درس ۲: لفظ و معنا

[دهم] نحوه دلالت لفظ بر معنا در جملات

مقدماتی

۱۲۷. نوع دلالت در کدام گزینه متفاوت است؟

① علی وارد مدرسه شد.

② دزد ماشین را برد.

③ در شهری توقف کردم.

④ بر روی صندلی نشستم.

پاسخ

④ منظور نشستن روی قسمت نشیمنگاه صندلی است؛ پس دلالت تضمینی است. در سایر گزینه‌ها معنای اصلی واژه‌ها مدنظر است و دلالت مطابقی است.

۱۲۸. کدام گزینه یک عبارت جزئی است؟

۱) ضامن آهو

۲) مادر علی

۳) اسباب بازی مریم

۴) مشهد

پاسخ

۴) کلمات مشترک لفظی باید هر دو معنای آن بررسی شود. مشهد

در معنای شهر، جزئی است و در معنای محل شهادت کلی است. با

توجه به کلی بودن سه گزینه دیگر، مشهد اینجا مفهومی جزئی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: القاب همگی کلی هستند.

گزینه «۲»: در ترکیب‌های وصفی و اضافی، کلمه اول را بررسی کنید:

مادر علی: کلی

کلی

گزینه «۳»: اسباب بازی مریم، یک ترکیب است و در ترکیب، کلمه

اول ملاک کلی یا جزئی بودن کل عبارت است. در این عبارت

اسباب بازی کلی است پس کل عبارت هم کلی می‌شود.

۱۲۹. کدام تعریف نه جامع و نه مانع است؟

① گیاه: موجود دارای حواس

② پرنده: حیوان پروازکننده

③ فلسفه: علمی که روش عقلی دارد

④ طلا: فلز ارزشمند

پاسخ

② این تعریف جامع نیست؛ زیرا شامل پرندگانی مانند شترمرغ و پنگوئن نمی‌شود و مانع هم نیست؛ زیرا شامل خفاش که پستاندار است هم می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تعریف مانع نیست و جامع است؛ زیرا شامل حیوانات هم می‌شود.

گزینه «۳»: تعریف مانع نیست و جامع است؛ زیرا شامل علومى مانند ریاضی و منطق هم می‌شود.

گزینه «۴»: تعریف مانع نیست و جامع است؛ زیرا شامل پلاتین هم می‌شود.

۱۳۰. نوع کدام قضیه متفاوت است؟

- ① مومنان خدا را در کارها فراموش نکنند.
- ② کلمهٔ غاز برعکس زاغ است.
- ③ ایرانی‌ها سخت‌کوش هستند.
- ④ منطق علمی ابزاری است.

پاسخ

② هرگاه لفظ یک کلمه مدنظر باشد، آن مفهوم جزئی است. پس

قضیهٔ گزینهٔ «۲» یک قضیهٔ شخصی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: یک عبارت امری است، که انشایی محسوب می‌شود و اصلاً قضیه نیست.

گزینهٔ «۳»: ایرانی یک مفهوم کلی است و قضیهٔ محصوره محسوب می‌شود.

گزینهٔ «۴»: منطق یک مفهوم کلی است و قضیهٔ محصوره است.

۱۳۱. کدام قضیه متضاد ندارد؟

- ① متداخل موجبه کلیه
- ② متضاد سالبه کلیه
- ③ متداخل سالبه جزئی
- ④ متضاد موجبه کلیه

پاسخ

- ① قضایای جزئی، رابطه متضاد ندارند. متداخل موجبه کلی، یک قضیه موجبه جزئی است که متضاد ندارد.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۲»: متضاد سالبه کلی، می‌شود موجبه کلی.
گزینه «۳»: متداخل سالبه جزئی می‌شود سالبه کلی.
گزینه «۴»: متضاد موجبه کلی می‌شود سالبه کلی.

۱۳۲. کدام گزینه مغالطه ایهام انعکاس دارد؟

- ① هر الف ب است ← بعضی ب الف است
- ② هیچ ج د نیست ← هیچ د ج نیست
- ③ بعضی م ک است ← بعضی ک م است
- ④ بعضی ج د نیست ← بعضی د ج نیست

پاسخ

④ قضیه سالبه جزئی، عکس مستوی لازم الصدق ندارد، پس اگر برای آن عکس مستوی بسازیم، دچار مغالطه ایهام انعکاس شده‌ایم.

۱۳۳. اگر مقدمه قیاس «هیچ الف ب نیست» باشد و الف حدوسط باشد، کدام گزینه می‌تواند، نتیجه قیاس باشد؟

- ۱) هیچ الف ج نیست.
- ۲) بعضی ب م نیست.
- ۳) بعضی ب ج است.
- ۴) هر ب م است.

پاسخ

۲ با توجه به قانون نتیجه قیاس، چون یکی از مقدمات سالبه هست، پس نتیجه باید سالبه باشد (رد گزینه‌های «۳» و «۴») و همچنین چون حدوسط در نتیجه نمی‌آید، پس گزینه «۱»، نمی‌تواند پاسخ باشد.

فصل

[دهم] بخش ۵: قضیه حملی و قیاس اقترانی

واحد یادگیری

[دهم] درس ۸: قیاس اقترانی

زیر واحد یادگیری

[دهم] قیاس اقترانی و قانون نتیجه قیاس

حیطه شناختی

پیشرفته

[دهم] بخش ۶: قضیه شرطی و قیاس استثنایی

[دهم] درس ۹: قضیه شرطی و قیاس استثنایی

[دهم] قیاس استثنائی و قیاس استثنائی
اتصال

۱۳۴. کدام گزینه یک قیاس معتبر است؟

۱) صدا بلند است زیرا اگر صدا بلند باشد، صدا را می‌شنویم و صدا را می‌شنویم.

۲) ورزش نکردم چون اگر ورزش کنم بدن درد دارم، بدن درد ندارم.

۳) اگر غذا گرم باشد، بخار دارد، غذا گرم نیست، پس بخار ندارد.

۴) باران نباریده و زمین خیس نیست اگر باران ببارد، زمین خیس می‌شود.

۲. در قیاس گزینه «۲» با قاعده رفع تالی نتیجه‌گیری کرده‌ایم و قیاس معتبر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قاعده وضع تالی است و نامعتبر.

گزینه «۳»: قاعده رفع مقدم است و نامعتبر.

گزینه «۴»: قاعده رفع مقدم است و نامعتبر.

[دهم] بخش ۶: قضیه شرطی و قیاس استثنایی

[دهم] درس ۹: قضیه شرطی و قیاس استثنایی

[دهم] قیاس استثنائی انفصالی

۱۳۵. کدام گزینه درباره قیاس استثنایی انفصالی حقیقی نادرست است؟

① الف یا ب، الف پس غیر ب

② ج یا د، غیر د پس ج

③ م یا ب، غیر ب پس غیر م

④ الف یا ج، ج پس غیر الف

پاسخ

③ در قیاس انفصالی حقیقی با اثبات هر طرف، نفی طرف دیگر و با

نفی هر طرف، اثبات طرف دیگر به دست می آید. پس حالت معتبر

قیاس گزینه «۳» به شکل روبه‌رو است: م یا ب، غیر ب پس م.

۱۳۶. کدام گزینه دربارهٔ واژهٔ فلسفه درست است؟

- ① فیلسوفیا معرّب واژهٔ فلسفه است.
- ② سقراط برای اولین بار آن را به کار برد.
- ③ در زمان یونان باستان شامل همهٔ علوم می‌شد.
- ④ معنای اوّل آن دوستدار دانایی است.

پاسخ

③ واژهٔ فلسفه در زمان یونان اختصاص به این علم خاص نداشت و

شامل همهٔ علوم می‌شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: فلسفه معرّب یا عربی شده فیلسوفیا است.

گزینهٔ «۲»: سقراط آن واژه را بر سر زبان‌ها انداخت.

گزینهٔ «۴»: معنای اولیهٔ آن دوستداری دانایی بود.

فصل

[یازدهم] فصل ۱: فلسفه و ابعاد آن

واحد یادگیری

[یازدهم] درس ۱: چیستی فلسفه

زیرواحد یادگیری

[یازدهم] واژه فلسفه

حیطه شناختی

مقدماتی

۱۳۷. کدام گزینه از فواید تفکر فلسفی نیست؟

- ① معنادگی به زندگی
- ② دوری از مغالطه
- ③ یافتن حقیقت انسان
- ④ استقلال در اندیشه

پاسخ

③ تفکر فلسفی در کتاب درسی ۴ فایده دارد. ۱- معنادگی به زندگی ۲- دوری از مغالطه ۳- استقلال در اندیشه ۴- رهایی از عادات غیرمنطقی؛ پس گزینه «۳» جزو فواید ذکر شده در کتاب نیست.

فصل

[یازدهم] فصل ۱: فلسفه و ابعاد آن

واحد یادگیری

[یازدهم] درس ۳: فلسفه و زندگی

زیرواحد یادگیری

[یازدهم] رهایی از عاداتهای غیرمنطقی

حیطه شناختی

مقدماتی

۱۳۸. کدام گزینه اعتقاد مشترک پارمنیدس و هراکلیتوس است؟

- ① شناخت حرکت با حواس ممکن است.
- ② جهان در ثبات و پایداری همیشگی است.
- ③ گریزی از ستیز و تضاد در طبیعت نیست.
- ④ هیچ حقیقتی نمی‌تواند ایجاد شود.

پاسخ

① استدلال پارمنیدس به شکل زیر بوده است. ۱- حرکت با حواس شناسایی می‌شود ۲- حواس خطا دارد و در نتیجه: حرکت در جهان وجود ندارد.

استدلال هراکلیتوس هم اینگونه بوده است. ۱- حرکت با حواس شناسایی می‌شود ۲- حواس خطا ندارد و در نتیجه: حرکت در جهان وجود دارد.

پس مقدمهٔ اول هر دو استدلال یکی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۲» و «۴»: دیدگاه پارمنیدس هستند.

گزینهٔ «۳»: دیدگاه هراکلیتوس

۱۳۹. کدام گزینه دربارهٔ شناخت انسان درست است؟

- ① انسان می‌تواند هر چیزی را شناسایی کند.
- ② هیچ‌گاه کسی در امکان شناخت شک نداشته است.
- ③ می‌توانیم در شناخت بعضی از موضوعات شک کنیم.
- ④ معنای شناخت صرفاً برای فلسفه معلوم و بدیهی است.

پاسخ

③ انسان می‌تواند در توانایی شناخت برخی امور شک کند؛ مثلاً بگوییم «آیا ما می‌توانیم همهٔ اسرار مغز را بشناسیم؟» این شک، غیر از شک در امکان شناخت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: انسان بعضی موضوعات مانند زمان یا ذات خدا را هیچ‌گاه نمی‌تواند بشناسد.

گزینهٔ «۲»: سوفیست‌ها در امکان شناخت شک داشتند.

گزینهٔ «۴»: معنای شناخت برای همهٔ انسان‌ها معلوم و بدیهی است.

۱۴۰. در کدام شناخت، قوه عقل نقش ندارد؟

- ① شناخت تجربی
- ② شناخت حالات درونی
- ③ شناخت عقلی محض
- ④ شناخت شهودی

پاسخ

④ شناخت شهودی حاصل مشاهده قلب انسان است و عقل در آن نقش ندارد. سایر شناخت‌ها یا به وسیله عقل یا به کمک عقل انجام می‌شود.

فصل

[یازدهم] فصل ۲: معرفت و شناخت

واحد یادگیری

[یازدهم] درس ۷: ابزارهای شناخت

زیرواحد یادگیری

[یازدهم] قلب

حیطه شناختی

مقدماتی

۱۴۱. کدام گزینه دربارهٔ فارابی و ابن‌سینا نادرست است؟

- ۱ آنها هیچ اشاره‌ای به شهود نداشته‌اند.
- ۲ متأثر از دیدگاه فلاسفهٔ یونان بوده‌اند.
- ۳ برای شناخت و حیانی اعتبار ویژه‌ای قائل بودند.
- ۴ حس و عقل و شناخت‌های آن دو را قبول داشتند.

پاسخ

۱ این دو فیلسوف نیم نگاهی به شناخت شهودی داشتند ولی آن را در تبیین فلسفی وارد نکردند. ابن‌سینا در یکی از کتاب‌های خود به تبیین عرفان پرداخته است. به صورت کلی آثار آنها یا تماماً فلسفی و یا تماماً عرفانی بوده است، پس اشاره به شهود داشته‌اند.

فصل

[یازدهم] فصل ۲: معرفت و شناخت

واحد یادگیری

[یازدهم] درس ۸: نگاهی به تاریخچه معرفت

زیرواحد یادگیری

[یازدهم] دوره شکوفایی فلسفه در جهان

اسلام و ایران

حیطه شناختی

پیشرفته

۱۴۲. پوزیتیویست‌ها نمی‌توانند درباره کدام گزینه نظری بدهند؟

- ① حالات درونی انسان
- ② اخلاق در انسان
- ③ اختیار یا جبر انسانی
- ④ علت روشن شدن زمین

پاسخ

③ اثبات‌گرایان تنها راه رسیدن به شناخت را تجربه می‌دانستند و معتقد بودند که هر چیزی که نتواند با تجربه مورد ارزیابی قرار بگیرد، بی‌معنا هست. پس آنها دیدگاهی درباره خدا، نفس و اختیار نداشتند و این امور برایشان بی‌معنا بود. در نتیجه اینکه انسان اختیار دارد یا در جبر است، موردی نیست که آنها درباره‌اش نظری داشته باشند.

فصل

[یازدهم] فصل ۲: معرفت و شناخت

واحد یادگیری

[یازدهم] درس ۸: نگاهی به تاریخچه معرفت

زیرواحد یادگیری

[یازدهم] حرکت به سوی تجربه‌گرایی مطلق

حیطه شناختی

پیشرفته

۱۴۳. کدام گزینه درباره دیدگاه تجربه‌گرایان در خصوص اخلاق و قانون درست است؟

- ۱) انسان یک موجود مادی است و امور غیرمادی مانند اخلاق ضروری نیست.
- ۲) اخلاق فقط زمانی باید اجرا شود که انسان دارای روح یا وجدان اخلاقی باشد.
- ۳) لازمه حفظ و برقراری یک نظام اجتماعی، رعایت و حفظ اخلاق در جامعه است.
- ۴) اخلاق و قانون ابداع شده انسان هستند؛ زیرا آنها را در درون خود می‌تواند حس کند.

پاسخ

- ۳) تجربه‌گرایان چون انسان را یک موجود صرفاً مادی می‌دانند، به چیزی به نام نفس برای انسان قائل نیستند؛ پس معتقد نیستند که انسان وجدان اخلاقی دارد. اما آنها رعایت اخلاق و قانون را برای حفظ زندگی اجتماعی ضروری می‌دانند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: آنها اخلاق و قانون را برای حفظ زندگی اجتماعی خود ضروری می‌دانند.
- گزینه «۲»: انسان از نظر آنها نفس ندارد، اما باید اخلاق را رعایت کند.
- گزینه «۴»: اخلاق و قانون ابداع شده است، اما نفس وجود ندارد.

فصل

[یازدهم] فصل ۳: انسان

واحد یادگیری

[یازدهم] درس ۹: چیستی انسان (۱)

زیرواحد یادگیری

[یازدهم] دوره جدید اروپا

حیطه شناختی

پیشرفته

۱۴۴. کدام گزینه درست است؟

- ۱) حالت افراط عقل، سفاقت است.
- ۲) حالت تفریط شهوت، شره است.
- ۳) حالت افراط غضب، ترس است.
- ۴) حدوسط غضب، شجاعت است.

۴

قوا	حالت افراط	حالت تفریط	حدوسط و اعتدال
عقل	جُرْبُزَه	سفاقت	حکمت
قوة غضب	تهوّر	ترس	شجاعت
قوة شهوت	شَرَه	خمودی	خویشن‌داری

۱۴۵. کدام کار از نظر کانت، فعل اخلاقی است؟

- ① کاری که شاید بعد از انجام تشویق داشته باشد، اما هدف فرد تشویق شدن نبوده است.
- ② کمک به یک نیازمند به دلیل دلسوزی و ایجاد حس هم‌زاد‌پنداری و انسانی در وجود خود
- ③ درس خواندن برای موفقیت در کنکور برای خوش‌حال کردن و تشکر از پدر و مادر خود
- ④ خرید گل برای دوستان بعد از آنکه متوجه برخورد اشتباه خود با او در یک ماجرای قبلی شده‌ایم

پاسخ

① از نظر کانت فعل اخلاقی، فعلی است که برای اطاعت صرف از وجدان اخلاقی صورت می‌گیرد. دقت کنید شاید بعد از انجام فعل اخلاقی، مورد تشویق قرار بگیرید ولی اگر هدف شما این تشویق شدن نباشد، فعل شما همچنان اخلاقی است همانند گزینه «۱».

۱۴۶. آراین پس از فارغ التحصیلی با مشاهده آب و هوای خوب شهرش، تصمیم به ایجاد تورهای یک روزه گردشگری می گیرد. آراین نزدیک به دو هفته شبانه روز، طرح خود را می نویسد و با نظم و انضباط به حل مسئله می پردازد و کار خود را با اشتیاق شروع می کند. به ترتیب کدام یک از ویژگی های کارآفرینان در آراین وجود دارد؟

- ۱) سازمان دهنده - ریسک پذیر
- ۲) پرانگیزه - تیزبین
- ۳) تیزبین - پرانگیزه
- ۴) ریسک پذیر - سازمان دهنده

پاسخ

۳) آراین با توجه به آب و هوای خوب شهرش تصمیم به ایجاد تور می گیرد؛ پس ویژگی تیزبین بودن را دارد، (یعنی فرصت های کسب و کار را زمانی که دیگران متوجه نشوند، می بینند). در ادامه اشاره به نظم، انضباط، اشتیاق و توانایی حل مسئله دارد که مربوط به ویژگی پرانگیزه بودن است.

فصل

[دهم] فصل ۱: اصول انتخاب در کسب و کار

واحد یادگیری

[دهم] درس ۱: کسب و کار و کارآفرینی

زیر واحد یادگیری

[دهم] نقش کارآفرینان

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۱۴۷. موارد زیر به ترتیب، کدام اشتباهات رایج در تصمیم گیری را

بیان می کنند؟

الف) وقتی دوره آموزشی بی کیفیتی را چون پول داده ایم تا آخر

می رویم!

ب) هنگامی که با پرهیز از بررسی گزینه های جدید، تصمیم

می گیریم!

ج) گاهی به جای تحصیل و یادگیری و بهره مندی از منافع آتی

آن، سراغ کارهای کم ارزش آنی می رویم!

۱) بی صبری زیاد - اعتماد به نفس بیش از حد - چسبیدن به وضعیت فعلی

۲) توجه به هزینه های هدررفته - بی صبری زیاد - خودرأی بودن

۳) توجه به هزینه های هدررفته - چسبیدن به وضعیت فعلی - بی صبری زیاد

۴) خودرأی بودن - توجه به هزینه های هدررفته - چسبیدن به وضعیت فعلی

پاسخ

۳

میدانید

اشتباهات رایج در تصمیم گیری عبارت اند از:

- اثرگذاری حقه های فروش بر تصمیم گیری ها

- توجه به هزینه های هدررفته

- بی صبری زیاد

- اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن

- چسبیدن به وضعیت فعلی

بررسی عبارات صورت سؤال:

الف) توجه به هزینه های هدررفته

ب) چسبیدن به وضعیت فعلی

ج) بی صبری زیاد

فیلم پاسخ

۱۴۸. کدام یک از گزینه‌های زیر جزء مراحل بودجه‌بندی نیست؟

- ① هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به‌صورت ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.
- ② اگر درآمدها بیشتر از هزینه‌ها بود، مخارج غیرضروری را کم کنید.
- ③ از هر منبعی که درآمدی به‌دست می‌آورید، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.
- ④ مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید.

پاسخ

- ② اگر درآمدها بیشتر از هزینه‌ها بود، مخارج غیرضروری را کم کنید، جزء مراحل بودجه‌بندی نیست. (اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود مخارج غیرضروری را کم کنید، جزء مراحل بودجه‌بندی است.)

فیلم پاسخ

۱۴۹. کدام گزینه از پیامدهای پرداخت خمس در جامعه نیست؟

- ① موجب توزیع مجدد ثروت می‌شود.
- ② کسانی که توان کار و فعالیت اقتصادی ندارند، از منابع خمس استفاده می‌کنند.
- ③ گسترش عدالت اقتصادی را در جامعه در پی دارد.
- ④ موجب کاهش فرار مالیاتی در جامعه می‌گردد.

۴. پیامدهای پرداخت خمس در جامعه:

- توزیع مجدد ثروت
- گسترش عدالت اقتصادی در جامعه
- کسانی که توان کار و فعالیت اقتصادی ندارند، از منابع خمس استفاده می‌کنند.

فصل

[دهم] فصل ۴: اقتصاد در خانواده

واحد یادگیری

[دهم] درس ۱۲: بودجه‌بندی

زیرواحد یادگیری

[دهم] تعیین سال خمسی در برنامه مخارج

حیطه شناختی

مقدماتی

پاسخ

فیلم پاسخ

۱۵۰. در کشوری فرضی هزینه سبد بازار در سال قبل ۸۰,۰۰۰ تومان بوده و در سال جدید ۸۹,۰۰۰ تومان شده است. پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

الف) درصد تغییر شاخص قیمت مصرف کننده چقدر است؟
ب) کدام عامل می‌تواند سبب کاهش شاخص cpi شود؟

۱) ۱۱/۲۵ - خرید اوراق مشارکت

۲) ۱۱/۲۵ - افزایش ظرفیت‌های تولیدی

۳) ۱۸/۲۵ - افزایش میزان عرضه کالا

۴) ۱۸/۲۵ - فروش اوراق مشارکت

۲ الف)

= درصد تغییر cpi (تورم)

$$\frac{\text{هزینه سبد بازار ماه (یا سال) قبل} - \text{هزینه سبد بازار در ماه (یا سال) معین}}{\text{هزینه سبد بازار در ماه (یا سال) قبل}} \times ۱۰۰$$

$$\text{درصد تغییر cpi (تورم)} = \frac{\frac{۹۰۰۰}{۸۰۰۰۰} - ۸۰۰۰۰}{۸۰۰۰۰} \times ۱۰۰$$

= درصد ۱۱/۲۵

ب)

- اگر دلیل تورم، نابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد (فزونی تقاضا بر عرضه) باشد، در این شرایط دولت برای مقابله و کنترل تورم، باید میزان عرضه کالاها را افزایش دهد.

روش‌های دولت برای افزایش عرضه کالاها:

۱- ظرفیت‌های تولیدی را افزایش می‌دهد. (این روش معمولاً زمان‌بر است.)

۲- از طریق افزایش واردات، بازار را تنظیم کنند. (روش ترجیحی دولت‌ها)

- زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد. یکی

فصل

[دهم] فصل ۳: اقتصاد رشد و پیشرفت

واحد یادگیری

[دهم] درس ۹: تورم و کاهش قدرت خرید

زیر واحد یادگیری

[دهم] علل تورم و نقش دولت

حیطه شناختی

پیشرفته

پاسخ

فیلم پاسخ

از روش‌هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش به کار می‌گیرند، فروش اوراق مشارکت به مردم است که در این روش به‌طور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم می‌کاهد.

[دهم] فصل ۳: اقتصاد رشد و پیشرفت

[دهم] درس ۹: تورم و کاهش قدرت خرید

[دهم] علل تورم و نقش دولت

پیشرفته

۱۵۱. در جامعه‌ای فرضی بیکاری به شکل گسترده‌ای رواج یافته و تولیدکنندگان انگیزه‌ای برای تولید ندارند و سطح تولید و همچنین تقاضای کل در جامعه کاهش یافته است. با توجه به این اوضاع، دولت از طریق بانک مرکزی با اعمال چه سیاست پولی می‌تواند رونق را به بازار برگرداند؟

- ① سیاست پولی انبساطی - فروش اوراق مشارکت
- ② سیاست پولی انقباضی - سیاست بازار باز
- ③ سیاست پولی انبساطی - خرید اوراق مشارکت
- ④ سیاست پولی انقباضی - خرید اوراق مشارکت

پاسخ

③ در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد، معمولاً سیاست‌های انبساطی اعمال می‌شود. بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت، نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند.

فصل

[دهم] فصل ۳: اقتصاد رشد و پیشرفت

واحد یادگیری

[دهم] درس ۹: تورم و کاهش قدرت خرید

زیرواحد یادگیری

[دهم] علل تورم و نقش دولت

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

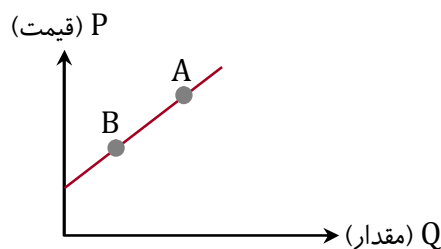

۱۵۲. با فرض اینکه نقاط A و B به ترتیب از راست به چپ بر روی منحنی عرضه قرار داشته باشند، وضع نقطه A در مقایسه با نقطه B، به ترتیب از لحاظ «مقدار عرضه» و «مقدار قیمت» چگونه است؟

- ۱) بیشتر - بیشتر
- ۲) بیشتر - کمتر
- ۳) کمتر - بیشتر
- ۴) کمتر - کمتر

پاسخ

۱) برای پاسخ دادن به این تست ابتدا منحنی عرضه را رسم می‌کنیم، سپس نقاط A و B را بر روی آن مشخص می‌کنیم.

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، نقطه A در سمت راست و نقطه B در سمت چپ قرار دارد.

نکته

در منحنی عرضه وقتی از راست به چپ حرکت می‌کنیم:

۱- مقدار عرضه کاهش می‌یابد؛ پس مقدار عرضه در نقطه A بیشتر و در نقطه B کمتر است.

۲- مقدار قیمت کاهش می‌یابد؛ پس مقدار قیمت در نقطه A بیشتر و در نقطه B کمتر است.

نکته

با دانستن اینکه منحنی، عرضه است می‌توان گزینه‌های «۲» و «۳» را حذف کرد؛ زیرا رابطه عرضه و قیمت مستقیم است؛ پس یا باید عرضه همراه قیمت کاهش یابد یا افزایش

فصل

[دهم] فصل ۲: بازیگران اصلی در میدان اقتصاد

واحد یادگیری

[دهم] درس ۵: بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟

زیر واحد یادگیری

[دهم] بررسی بازار کالا و خدمات / قیمت به‌عنوان ابزاری برای مدیریت مصرف

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۱۵۳. ایران و ژاپن دیدگاه‌های نزدیک سیاسی دارند، لذا در پی گسترش روابط اقتصادی‌شان هستند، کدام گزینه راهکار مناسبی برای این امر است؟

- ۱) تعرفه‌های گوناگون بر واردات برخی از کالاها وضع کنند.
- ۲) از تولیدات داخلی حمایت کنند و پیمان تجاری وضع کنند.
- ۳) تعرفه‌های حمایتی بر کالاها صادراتی وضع کنند.
- ۴) پیمان‌های تجاری وضع کنند و تعرفه‌ها را کاهش دهند.

پاسخ

۴ گاهی دولت‌ها در جهت گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهایی که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی دارند، پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند.

فصل

[دهم] فصل ۲: بازیگران اصلی در میدان اقتصاد

واحد یادگیری

[دهم] درس ۷: تجارت بین‌الملل

زیر واحد یادگیری

[دهم] دولت‌ها و تجارت بین‌الملل

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۱۵۴. فردی خانه‌ای دارد که می‌تواند خود در آن زندگی کند، یا آن را اجاره دهد و ماهیانه ۸۰۰,۰۰۰ تومان اجاره بگیرد یا آن را به مبلغ ۷۵ میلیون تومان بفروشد و با آن سرمایه، اوراق مشارکتی با سود سالیانه ۲۰٪ بخرد. در صورتی که فرد تصمیم به استفاده شخصی بگیرد هزینه فرصت او در یک ماه چقدر است؟

۱) ۸۰۰,۰۰۰ تومان

۲) ۲,۰۵۰,۰۰۰ تومان

۳) ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۴) ۱,۲۵۰,۰۰۰ تومان

پاسخ

۴

$$\text{سود سالیانه حاصل از خرید اوراق مشارکت} = ۷۵,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۲۰}{۱۰۰}$$

اوراق مشارکت

$$= ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

سود ماهیانه حاصل از خرید اوراق مشارکت:

$$\frac{۱۵,۰۰۰,۰۰۰}{۱۲} = ۱,۲۵۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

نکته

بین دو انتخاب او که شامل اجاره ۸۰۰,۰۰۰ تومانی و سود اوراق مشارکت به مبلغ ۱,۲۵۰,۰۰۰ تومان است. هزینه فرصت از دست رفته‌اش ۱,۲۵۰,۰۰۰ تومان است که مبلغ بزرگ‌تری است.

نکته

هزینه فرصت یک انتخاب، ارزش بهترین گزینه بعدی است که فرد هنگام انتخاب از دست داده است.

فصل

[دهم] فصل ۱: اصول انتخاب در کسب و کار

واحد یادگیری

[دهم] درس ۳: اصول انتخاب درست

زیرواحد یادگیری

[دهم] قانون دوم: هزینه فرصت هر انتخاب را

محاسبه کنید!

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۱۵۵. کدام مورد درباره «مرز امکانات تولید» نادرست است؟

- ۱) درک بهتری از بده-بستان‌های یک کشور در استفاده از منابع کمیاب به دست می‌دهد.
- ۲) نشان‌دهنده حداکثر امکان تولید شرکت با منابع موجود است.
- ۳) مرزی است بین آنچه یک کسب و کار با استفاده از منابع موجود می‌تواند تولید کند و آنچه نمی‌تواند.
- ۴) نشان‌دهنده حداقل تولید یک شرکت با استفاده از منابع و امکانات موجود است.

پاسخ

۴) مرز امکانات تولید نشان‌دهنده حداکثر امکان تولید شرکت شما با منابع موجود است. مرز امکانات تولید مرزی است بین آنچه یک کسب و کار با استفاده از منابع موجود در دسترسش می‌تواند تولید کند و آنچه نمی‌تواند.

فیلم پاسخ

آزمون هماهنگ تعیین سطح پایه دوازدهم انسانی ۱۷۱

۱۵۶. یک کشور فرضی ۲۲۰ میلیون نفر جمعیت دارد که ۲۰ میلیون نفر پایین‌تر از ۱۵ سال سن دارند و ۸۰ میلیون نفر جزء جمعیت غیرفعال هستند. اگر ۱۵ میلیون نفر بیکار باشند، در این صورت چند درصد جمعیت فعال، شاغل‌اند؟

۱) ۸۵/۵٪

۲) ۵۸/۵٪

۳) ۲۸/۵٪

۴) ۸۷/۵٪

پاسخ

۴

کل جمعیت: ۲۲۰ میلیون نفر

پایین‌تر از ۱۵ سال: ۲۰ میلیون نفر

$$\left. \begin{array}{l} \text{غیرفعال: } ۸۰ \text{ میلیون نفر} \\ \text{فعال: } ۱۲۰ \text{ میلیون نفر} \\ \text{شاغل؟} \\ \text{بیکار: } ۱۵ \text{ میلیون نفر} \end{array} \right\} \begin{array}{l} ۱۵ \text{ سال و بالاتر} \\ (۲۰۰ \text{ نفر}) \end{array}$$

جمعیت پایین‌تر از ۱۵ سال - جمعیت کل = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

۲۰۰ = ۲۲۰ - ۲۰ = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

جمعیت غیرفعال - جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت فعال

۱۲۰ = ۲۰۰ - ۸۰ = جمعیت فعال

برای به‌دست آوردن تعداد جمعیت شاغل، جمعیت بیکار را از جمعیت فعال کم می‌کنیم:

جمعیت بیکار - جمعیت فعال = جمعیت شاغل

۱۰۵ = ۱۲۰ - ۱۵ = جمعیت شاغل

$$\begin{aligned} \text{درصد جمعیت شاغل} &= \frac{\text{جمعیت شاغل}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰ \\ &= \frac{۱۰۵}{۱۲۰} \times ۱۰۰ = ۸۷/۵ \text{ درصد} \end{aligned}$$

فیلم پاسخ

۱۵۷. هریک از عبارت‌های زیر، به ترتیب به کدام قسمت جدول مربوط است؟

- در این نوع از مالیات، کالاها و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.
- حقوق و عوارض گمرکی
- وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.

- مالیات بر درآمد املاک

ویژگی	نوع مالیات
مالیات مستقیم	(الف)
(ب)	مالیات بر مصرف
(ج)	مالیات بر ارزش افزوده
تابع سیاست‌های کلان کشور	(د)

۱ «ج»، «د»، «ب»، «الف»

۲ «ب»، «د»، «ج»، «الف»

۳ «الف»، «ج»، «د»، «ب»

۴ «د»، «الف»، «ب»، «ج»

۱ «ج»: در مالیات بر ارزش افزوده، کالاها و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

«د»: حقوق و عوارض گمرکی، تابع سیاست‌های کلان کشور هستند.

«ب»: در مالیات بر مصرف، وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.

«الف» مالیات بر درآمد املاک، از نوع مالیات‌های مستقیم است.

فصل
[دهم] فصل ۲: بازیگران اصلی در میدان اقتصاد

واحد یادگیری
[دهم] درس ۶: نقش دولت در اقتصاد چیست؟

زیرواحد یادگیری
[دهم] ابزارها و منابع تأمین مالی دولت

حیطه شناختی
مقدماتی

۱۵۸. در جدول زیر اطلاعات مربوط به وضعیت توزیع درآمد در چهار کشور مختلف آمده است. با توجه به ارقام ذکر شده در این جدول:

کشور	سهم دهک اول	سهم دهک دهم
A	۵	۳۰
B	۸	۲۴
C	۴	۲۰
D	۳	۲۱

الف) شاخص توزیع درآمد کشوری که مناسب‌ترین وضعیت توزیع درآمد را داراست، چه عددی را نشان می‌دهد؟
ب) در کدام کشور وضعیت توزیع درآمد در نامناسب‌ترین حالت قرار دارد؟

- ۱) ۶ - B
۲) ۳ - D
۳) ۵ - C
۴) ۸ - A

پاسخ

۲) ابتدا باید شاخص دهک‌ها را برای هر یک از کشورهای ذکر شده محاسبه کنیم.
هرچه عدد به‌دست آمده کمتر باشد، وضعیت توزیع درآمد در آن جامعه مناسب‌تر است.

$$\text{شاخص دهک‌ها} = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}}$$

$$A = \frac{30}{5} = 6$$

$$B = \frac{24}{8} = 3 \text{ مناسب‌ترین وضعیت}$$

$$C = \frac{20}{4} = 5$$

$$D = \frac{21}{3} = 7 \text{ نامناسب‌ترین وضعیت}$$

فصل [دهم] ۳: اقتصاد رشد و پیشرفت

واحد یادگیری [دهم] درس ۱۱: رشد و پیشرفت اقتصادی

زیرواحد یادگیری [دهم] شاخص‌های دیگر اندازه‌گیری پیشرفت اقتصادی

حیطه شناختی پیشرفته

فیلم پاسخ

۱۵۹. اطلاعات ارائه شده در جدول زیر مربوط به یک جامعه فرضی است. با توجه به این مندرجات، میزان حجم پول در این جامعه کدام است؟

۱	مجموع اسکناس‌های در گردش	۱۸۰۰ واحد
۲	مجموع مسکوکات در گردش	$\frac{۲}{۳}$ موجودی اسکناس
۳	سپرده‌های دیداری	۱۰۰۰ واحد
۴	موجودی چک پول	۲۸۰ واحد

۱) ۳۲۸۰

۲) ۳۱۸۰

۳) ۴۱۸۰

۴) ۴۲۸۰

پاسخ

۴

چک پول + سپرده‌های دیداری + مسکوکات + اسکناس = حجم پول

$$x = ۱۸۰۰ + \underbrace{\left(\frac{۲}{۳} \times ۱۸۰۰\right)}_{۱,۲۰۰} + ۱۰۰۰ + ۲۸۰ = ۴۲۸۰ \text{ واحد}$$

فصل

[دهم] فصل ۳: اقتصاد رشد و پیشرفت

واحد یادگیری

[دهم] درس ۹: تورم و کاهش قدرت خرید

زیر واحد یادگیری

[دهم] نقدینگی

حیطه شناختی

پیشرفته

۱۶۰. با توجه به مسیر تاریخی اقتصاد ایران، کدام دوره درست است؟
 الف) وقف‌نامه‌های باقی‌مانده از زنان مسلمان ایرانی (دورهٔ پایانی حکومت صفویه)
 ب) تأمین هزینه‌های گزاف دربار و سفرهای خارجی (دورهٔ قاجار)
 ج) کاروان‌سراها و فعالیت‌های خیریه‌ها (دوران شکوفایی تمدن اسلامی)
 د) تغییر و تحول سریع در اروپا و شکل‌گیری قدرت‌های بزرگ در آن قاره (دورهٔ پایانی حکومت صفوی)
 ه) پدید آمدن نظام نوینی در مالیات ستانی و بودجه‌بندی کشور (دورهٔ پهلوی)

۱ «الف»، «ج»، «د»

۲ «ج»، «د»، «ه»

۳ «ب»، «ج»، «د»

۴ «ب»، «د»، «ه»

پاسخ

۴

* ویژگی‌های دوران شکوفایی تمدن اسلامی:

- پیشرفت اندیشهٔ اقتصادی

- تأمین مالی مراکز علمی

- عمران و آبادانی

- تجهیز زیرساخت‌ها و موقوفات

- وجود وقف‌نامه‌های باقی‌مانده از زنان مسلمان ایرانی

* دورهٔ صفویه

- نیمهٔ اول حکومت صفویه: یکپارچگی سیاسی، اقتصادی و هماهنگ

با لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور

- اواسط حکومت صفویه: رونق و آبادانی، عمران بنادر، بازارها،

مدارس علمی، کاروان‌سراها، مساجد باقی‌مانده و فعالیت‌های خیریه‌ها

- دورهٔ پایانی: عدم تصور درست حاکمان از وظایف خود، تغییر و تحول

سریع در اروپا، شکل‌گیری قدرت‌های بزرگ و رقابت شدید اروپاییان

فیلم پاسخ

✱ دوره قاجار

- ضعف ساختاری، از دست دادن فرصت طلایی برای جبران کاستی‌ها، اعطای امتیازات به وابستگان و خادمان توسط حاکمان، تأمین هزینه‌های گزاف دربار، سفرهای خارجی، تجملات و هزینه‌های شکست در جنگ

✱ دوره پهلوی

- جدا شدن ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی
- ایجاد زمینه‌های قانونی و گسترش مدارس و دانشگاه‌ها و ...
- بهبود شاخص‌های انسانی، اقتصادی و اجتماعی، پدید آمدن نظام نوین در مالیات‌ستانی، افزایش درآمدهای نفتی و افزایش قدرت اقتصادی دولت، ساخته شدن کارخانجات بزرگ و زیرساخت‌های صنعتی و قرار گرفتن ساختارهای اساسی اقتصاد کشور زیر سلطه و برنامه‌ریزی بیگانگان

فصل

[دهم] فصل ۳: اقتصاد رشد و پیشرفت

واحد یادگیری

[دهم] درس ۱۰: مقاومت‌سازی اقتصاد

زیرواحد یادگیری

[دهم] مسیر تاریخی اقتصاد ایران

حیطه شناختی

پیشرفته